Téma: **A GINOP Stratégiai kereteit megalapozó megközelítés**

kibővített verzió

Időszak: *2014. február - március*

Dátum: *2014. március*

SZÁZADVÉG alapítvány

SZÁZADVÉG gazdaságkutató kft.

STRATEGOPOLIS

7 HÉTFA

Ez a tanulmány a Századvég Gazdaságkutató Zrt és a Az NFM_SZERZ/15760/2011. iktatási számú vállalkozási szerződés keretében készült az NGM Tervezéskoordinációért Felelős Államtitkárságának megrendelése alapján.

Feladatunk egy, a kormányzati elvárásokhoz, a szakpolitikai dokumentumokhoz, az uniós előírásokhoz és stratégai keretekhez egyaránt illeszkedő stratégiai megközelítés kialakítása és a jelenlegi OP készítési munkához illesztése.

A 2014. április 30-ig tartó munka keretében a következő feladatokat végeztük el:

- A munkába részt vevő szakértőkkel konzultálva feltérképeztük a GINOP proiritásainak tartalmi hátterét.
- Elkészítettünk egy a politikai döntéshozók számára értelmezhető és az uniós keretekhez illeszkedő stratégiai megközelítést.
- Áttekintettük a GINOP készítésének uniós kereteit.
- Megvizsgáltuk a GINOP intézkedéseit és prioritástengelyeit a stratégiai keret alapján.

Munkánk során folyamatosan követtük a GINOP egymás után alakuló verzióit, a GINIP 4.0 v 7.3. sorszámú változatig.

A GINOP tartalmi kidolgozása eddigi ismereteink alapján nem tekinthető véglegesnek. Több helyen a szakpolitikai elvárások és a DG REGIO informális javaslatai között jelentős a feszültség, gazdaságilag és politikailag kritikus témák sora vár még megvitatásra és kidolgozásra. Ezen feladatokat is segítheti a stratégiai keretek kidolgozása.

A munkát a Századvég Gazdaságkutató Zrt. a Hétfa Elemző Központtal mint alvállalkozóval együttműködve végzi.

Tartalom

Kiindulópont 4

A programot motiváló gazdaságpolitikai célok 5

Stratégiai célok 6

A stratégia további alapelvei 7

A stratégia háttere és logikája 9

A program hatóköre 9

A stratégia megközelítése 9

Az állam beavatkozását igénylő piaci akadályok 12

A gazdaságstratégiát meghatározó tényezők 13

A GINOP és a fejlesztéspolitika uniós szabályrendszere 15

Az EU stratégiai és szabályozási megközelítése 16

A kohéziós politika hazai rendszere 16

Az operatív programok belső logikája 17

A GINOP fejlesztéseinek megfeleltetése EU2020 tematikus céljainak 17

A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program kapcsolódása Európai Uniós tervezéshez és szabályokhoz 20

Módszertani, eljárásbeli elvárások 20

A EU strukturális és beruházási alapokról rendelkező közös rendelete 20

Tartalmi elvárások prioritás tengelyenként 23

1. Prioritás tengely: Vállalkozások versenyképességének javítása és foglalkoztatásának ösztönzése 23

2. Prioritás tengely: Tudásgazdaság fejlesztése 25

3.Prioritás tengely .: Infokommunikációs fejlesztések 26

4.Prioritás tengely: Természeti és kulturális erőforrások megőrzése, az örökségi helyszínek hasznosításán és az energiahatékonyság növelésén keresztül 28

5. Prioritás tengely: Foglalkoztatás ösztönzése és a vállalati alkalmazkodóképesség fejlesztése 29

A Prioritástengelyek elemzése a Stratégiai Keretek szempontjából 31

1. Prioritási tengely elemzése 32

2. Prioritási tengely elemzése 36

3. Prioritási tengely elemzése 40

4. Prioritási tengely elemzése 44

5. Prioritási tengely elemzése 48

6. Prioritási tengely elemzése 54

A GINOP intézkedéseinek stratégiai elemzése 62

Kiindulópont

A GINOP az EU források felhasználásának irányadó dokumentuma a gazdaságfejlesztés területén, elsősorban Magyarország Budapesten és Pest megyén kívüli részén. A 2014 és 2020 között megvalósuló program uniós forrása 2848 milliárd forint.

Felépítésének, intézkedéseinek kialakítását az uniós előírások és stratégiai keretek határozzák meg, a hazai gazdaságstratégiát megvalósító elemeket ezekbe a keretekbe kell kialakítanunk.

Egy a válság tépázta, de abból sikeresen kilábaló ország vidéki térségeinek gazdaságfejlesztési programja ez. Egyszerre feladata a válságban megedzett és megsebzett gazdasági szereplők növekedési pályára segítése, a válság által súlyosan érintett térségek és gazdasági területek felépülésének támogatása és a válság következményeit súlyosbító strukturális problémák megoldása.

A Programot egyszerre formálják a hazai gazdaságstratégiai kihívások, a hazai gazdasági szereplők elvárásai az Uniós célkitűzések és a korábbi EU által társfinanszírozott programok tapasztalatai. Fontos, hogy ezek a szempontok ne egymás rovására, hanem egymást erősítve alakítsák a programot és orientálják a gazdaságfejlesztési források végrehajtását.

A program megvalósulását nagyban meghatározzák a magyar vállalkozások törekvései és lehetőségei, a gazdaság makrogazdasági tényezői, illetve a fejlesztett területek szabályozási keretei. A program arra épít, hogy a javuló gazdasági környezet, a stabilizálódó makrogazdasági helyzet a vállalkozásokat tevékenységük minőségi fejlesztésére, bővítésére ösztönzi, a szabályozói környezetet pedig a versenyképességet javító állami lépések alakítják.

A gazdaságfejlesztési célok megvalósításának vezérhajója a GINOP, azonban céljait a többi operatív programmal összehangoltan valósítja meg. Kiemelkedően erős a kapcsolódás a Terület- és településfejlesztési Operatív Programhoz és a Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Programhoz.

A programot motiváló gazdaságpolitikai célok

A program megvalósítása négy a társdalom egésze számára fontos cél megvalósítását támogatja:

Bővülő foglalkoztatás – A foglalkoztatás növekedése nem csak a gazdaság növekedéséhez járul hozzá. Ezáltal léphetnek át az emberek a tétlenségből a tevékeny lét világába, ez teremti meg a családok számára a hosszú távú építkezéshez szükséges stabil egzisztenciát. Ez csökkentheti a piaci jövedelem nélkül élők eltartásának az aktív dolgozókra és a vállalkozásokra nehezedő terhét.

Megélt növekedés – A gazdasági növekedésért tett erőfeszítéseket akkor fogadja el a társdalom, ha annak következtében nőnek a munkabérek és a vállalkozói jövedelmek. Hatásai az életszínvonal emelkedésén túlmutatnak. A növekedés hozama a stabilabb egzisztencia, az továbblépési lehetőségek körének bővülése (pld. gyerekvállalás, a gyerekek taníttatása, jobb lakásba költözés, vállalkozásindítás), a köztevékenységek minőségének javítása vagy a finanszírozásukhoz szükséges adóterhek könnyítése.

Erősödő vállalkozások – A vállalkozások hozzáadott értékének, profitjának, méretének növekedése a gazdasági és foglalkoztatás növekedés alapja, illetve a versenyképesség megőrzésére, javítására irányuló elképzelések motivációjának és pénzügyi hátterének forrása. Emellett vállalkozásaink társadalmi szerepe is fontos. Versenyképes cégekre van szükség ahhoz, hogy egy térség és az ország egésze képes legyen megőrizni lakosságát. A gyarapodó vállalatok tulajdonosai és irányítói a közösségek meghatározó vezetői, a közösségi és kulturális élet szervezői és mecénásai. A jól teljesítő cégek és azok termékei a térségi és nemzeti identitás és önbecsülés fontos elemei.

A tisztességes gyarapodás ethosza – A teljesítményre épülő érvényesülésbe vetett hit és a vállalkozó szellem az értékteremtés fő motorjai. A kommunista rezsim, a posztkommunista időszak zavaros érvényesülési mintái, a kisvállalkozói létet gúzsba kötő és informalitásba lökő túlburjánzó bürokrácia, illetve a válság keserű következményei erősen aláásták ezeket az értékeket. Ezért a gazdaságstratégia fontos célja, hogy sikeres és hiteles történetekkel segítse a tisztességes gyarapodás ethoszának megerősödését.

Stratégiai célok

A hozzáadott érték növekedése, a foglalkoztatás bővülése, az új vállalkozások száma mutatja meg a stratégia sikerességét. A stratégiai célok feladata, hogy a sikerhez vezető irányokat jelöljék ki.

A Program a vállalkozások fejlődését, növekedését, hatékonyságát támogató beavatkozásokat finanszíroz. Emiatt a stratégiai célok a vállalkozások élethelyzetéhez és motivációihoz, illetve az ebből adódó állam előtti kihívásokhoz igazodnak.

A stratégiai célok meghatározása a versenyképesség aspektusaira épít: az értékteremtés, az együttműködés és a kihíváskeresés erősítésére. Az **értékteremtés** körülményeit a program a működési tényezők minőségének javításával, körének bővítésével segíti. Az **együttműködés**t a piacépítést, fejlesztést, termelést, beszerzést segítő összefogások támogatásával ösztönzi. A **kihíváskeresés**t az új piacokra való belépés, a minőségi fejlesztések előtti akadályok lebontásával motiválja.

Mindezek alapján a program stratégiai céljai a következők:

Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése – A vállalkozások számára fontos munkaerő, tőke, infrastruktúra, technológiai, természeti és kulturális erőforrások köre bővüljön, elérhetősége javuljon

Gazdasági együttműködések erősítése – Nőjön a piacépítést szolgáló összefogások, vállalkozói együttműködések, beszerzési rendszerek száma és jelentősége

Versenyképességi akadályok lebontása - A vállalkozások számára könnyebben megvalósítható legyen az új piacokra való belépés, az üzleti modell minőségi javítása.

A három cél egyszerre segíti a jelenlegi vállalkozások megerősödését és ösztönzi új cégek megjelenését a magyar gazdaságban.

A stratégia további alapelvei

A stratégia alapelvei a program tartalmi fókuszától független szempontokat fogalmaznak meg. Ezek az elvárások a sikeres végrehajtás feltételei. Érvényesítésük egyaránt fontos a program tartalmi elemeinek kidolgozása, végrehajtási rendszerének felállítása és a végrehajtás során. Funkciójuk stratégiai, következetes kikényszerítésük biztosítja a források felhasználásának gazdasági és politikai hasznosulását.

Életszerűség – A programnak arra kell törekednie, hogy mind tartalmában, mind eljárásaiban illeszkedjen a fejlesztések bajnokainak – a vállalkozásoknak és gazdaságszervező intézményeknek – működési logikájához. A fejlesztési konstrukciók csak a kedvezményezettek motivációhoz, lehetőségeihez adminisztratív kapacitásaihoz és gondolkozásmódjához illeszkedve lehetnek sikeresek.

A kormányzati célokhoz igazodás biztosítása – A fejlesztések sikerének záloga, hogy azok illeszkedjenek a gazdaságpolitika egészéhez és megvalósításuk során megkapják az akadályok elhárításához és a csúszások, félrecsúszások megakadályozásához szükséges politikai figyelmet. Ennek feltétele, hogy mind stratégiai szinten, mind a konkrét beavatkozások és eljárások során intézményileg biztosítva legyen a kormányzati elvárások maradéktalan biztosítása.

Felelősségvállalás – A korábbi fejlesztéspolitikai gyakorlat problémáinak egyik fő oka, hogy a végrehajtó apparátusok mind a kiválasztás, mind a végrehajtás kontrollja során a felelősségvállalás kockázatát minimalizáló eljárásokra támaszkodtak. A konstrukciók rugalmatlanságát és adminisztrációját csak az csökkentheti, ha vannak a fejlesztésekkel kapcsolatos döntések kockázatát vállaló döntéshozók a végrehajtás rendszerében.

Egyszerű adminisztráció – Olyan végrehajtási rendszert kell kialakítani, amely biztosítja, hogy a fejlesztések megvalósításának adminisztrációja ne terjedjen túl az uniós előírások minimumán. A bonyolult formanyomtatványok, a konstrukciókba bevont szereplők és szempontok számának növelése, a bürokratikus kockázatok lefedezésére szolgáló engedélyezési és igazolási pontok nem javítanak a források felhasználásának eredményességén. Ezek a felesleges elemek csak elriasztják a valódi fejlesztésben gondokozó gazdasági szereplőket és növelik a papírmunkában jártas szereplők, az eredményesség látszatát produkálni képes tevékenységek súlyát.

Rugalmasság – A GINOP a kormányzati gazdaságfejlesztési források domináns részét foglalja magában egy hosszú, több gazdasági és kormányzati cikluson átnyúló időszakra. Emiatt biztosítani kell, hogy ha a program tartalmát meghatározó körülmények megváltoznak, akkor lehetőség legyen a célok és források áthangolására. Ehhez kellően tág tartalmi kereteket, az OP adta mozgásteret kihasználni képes végrehajtási rendszert és az esetleges átcsoportosításokhoz szükséges lépések megtételére képes apparátust kell kiépíteni.

Visszacsatolási rendszer – A program eredményeiről, a program várt és szándékolatlan hatásairól, illetve fogadtatásáról a gazdaságpolitikai vezetők és a kormány számára szisztematikusan számot adni képes nyomonkövetési, értékelési rendszer kidolgozására van szükség. Enélkül a források felhasználása irányt téveszthet, a pénz mindenáron való elköltésének szempontja maga alá gyűrheti a kormányzati célok kiszolgálását. Képesnek kell lenni feltárni és feloldani azokat a problémákat, amelyek a fejlesztési források felhasználását a kevésbé megbecsült és népszerű kormányzati tevékenységek közé sodorhatják.

A stratégia háttere és logikája

A program hatóköre

Az operatív program célterülete Magyarország Budapesten és Pest megyén kívüli területe, habár a program egyes intézkedései a brüsszeli szabályozás adta kereteket kihasználva az ország középső területeire is kiterjedhetnek. Ezen a célterületen 7 millió ember él, ebből 2,6 millió ember foglalkoztatott. A területen az ország bruttó hazai termékének kicsit több mint felét állítják elő. 2011-es adatok alapján az egy főre jutó GDP az országos szint 73 százaléka, a vásárlóerő-paritáson mért EU-s átlag GDP 49 százaléka.

Az ország ezen részén a települések európai léptékben kicsik. A kisebb települések kisebb helyi piacokat jelentenek. Kevesebb a közvetlenül elérhető fogyasztó, a rendelkezésre álló munkaerő, a közeli beszállító vagy vevő. A vállalkozások is általában kicsik vagy pedig minden szempontból meghatározóak vidékük életében.

A stratégia megközelítése

Annak érdekében, hogy a program keretében a vállalkozások adottságaihoz és lehetőségeihez illeszkedő beavatkozások valósulhassanak meg, a stratégia a gazdaság szereplői tevékenységi területeihez és működésük jellegéhez illeszkedő megközelítést alkalmaz. Tevékenységi terület szerint megkülönböztetjük a

- a globális versenypiac közvetlen szereplőit;
- beszállítókat;
- a lokális piacok szereplőit.

A globális versenypiac nem csak a külföldi piacokat jelenti, hanem azokat a hazai piacokat is, ahol az országhatárok nem korlátozzák a külföldi vállalatok sikeres működését. A beszállítók közé azokat a cégeket soroljuk, amelyek üzleti modellje néhány másik vállalkozás ellátására épül, általában hosszú távú együttműködés keretében. A lokális piac szereplői az országhatár által erősen meghatározott termékek piacát jelenti, illetve azokat a tevékenységeket – elsősorban szolgáltatásokat – amelyek a szállítási költségek vagy a fogyasztók igényei miatt főleg a térség vállalkozásai szerveznek meg.

A vállalatok működése szempontjából a következők a főbb kategóriák:

- innováció fókuszú működés;

- hatékonyságorientált működés;
- túlélés alapú működés.

Az innováció fókuszú működés az előállított termékek, termelési eljárások újdonságára, egyediségére épít. Jelentősek az innováció költségei és kockázatai, siker esetén azonban a hozam ezt bőségesen behozza. A hatékonyságorientált vállalkozások jól definiált piacokon, viszonylag standard eljárásokkal állítanak elő termékeket. Hasznuk a termelés minőségén és költségszintjén múlik, ebben kell folyamatosan jobbítaniuk a talpon maradás érdekében. A túlélés alapú működés azokat a cégeket jellemzi, amelyek valamilyen okokból képtelenek versenyképességük folyamatos megújítására, tevékenységüket krízishelyzetek ad-hoc megoldása, alacsony haszon és stagnálás jellemzi.

A két szempont szerint felírható egy a magyar gazdaság szereplőit és fejlődési kihívásait értelmező logikai keret.

	Innováció fókuszú működés	Hatékonyság-orinetált működés	Túlélés alapú működés
Globális piac közvetlen szereplői	Globális hálózatokhoz kapcsolódó cégek innovatív magyarországi tevékenységgel (klasszikus multik helyi)innovatív központtal) Piaci lehetőségeket kihasználó cégek (innovatív vagy specializált cégek)	Globális hálózatokhoz tartozó cégek termelő, kiszolgáló, értékesítő fókusszal (multik itteni gyárral, shared service center, globális termékek hazai értékesítői)	Nem jellemző
Beszállítók	Innovatív szolgáltatók, termék és technológiamegújításban aktív beszállító cégek	Költség és minőségorientáltan működő, a piaci alkalmazkodásra képes cégek	Piaci aktivitását egyre kevésbé vagy egyre kisebb haszonnal megtartani képes beszállítók.
Nemzeti, helyi piac szereplői	Termék, technológia és üzleti modell megújításban aktív lokális vagy országos piacra fókuszáló cégek	Beállt termékszerkezetű, technológiájú és üzleti modellű lokális vagy országos piacra fókuszáló cégek	Folyamatos krízishelyzetben lévő, illetve erősen informális működésű vállalkozások

I. ábra – A gazdaság szereplői a program megközelítése szerint

A program stratégiai céljai a vállalkozások fejlődési motivációihoz illeszkednek. Ahogy a II. ábra szemlélteti, a vállalkozások számára működésük feltételeinek javulása, az együttműködés erősítése vagy az új piacra vagy új működési módra váltás jelenthet előrelépést. A különböző helyzetű vállalkozások számára más és más tényezők a meghatározóak, más együttműködési lehetőségek kínálkoznak, mások a piacváltás opciói. A program az eltérő helyzetű vállalkozások számára más-más módon segíti a továbblépést.

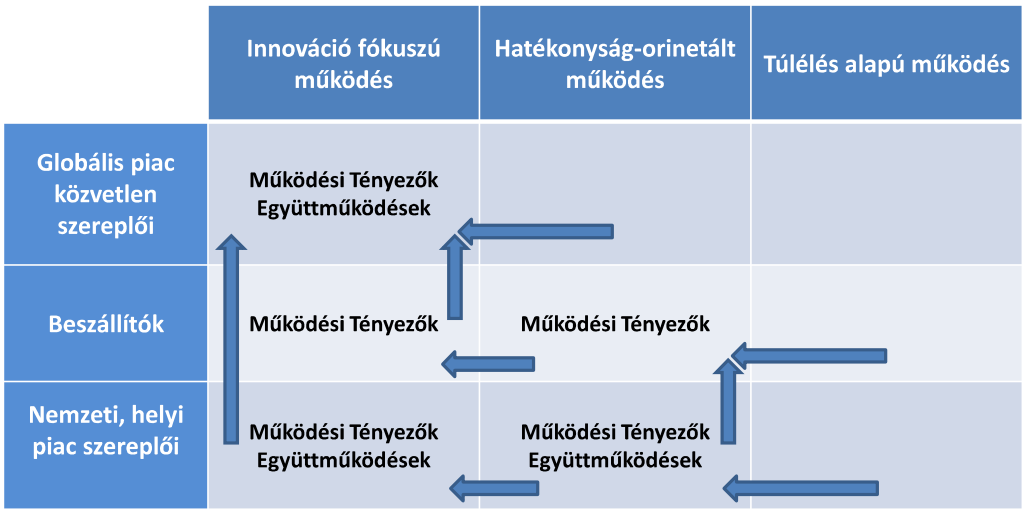

Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése – A vállalkozások számára fontos munkaerő, tőke, infrastruktúra, technológiai, természeti és kulturális erőforrások köre bővüljön, elérhetősége javuljon

Gazdasági **együttműködések** erősítése – Nőjön a piacépítést szolgáló összefogások, vállalkozói együttműködések, beszerzési rendszerek száma és jelentősége

Versenyképességi akadályok lebontása - A vállalkozások számára könnyebben megvalósítható legyen a működésmód váltás, illetve a nemzetközi piacokon való megjelenés

II. ábra – A vállalkozások előrelépésének fő lehetőségei

A program tekintettel van arra, hogy a magánszemélyek és a nem gazdasági célú szervezetek tevékenységének is komoly gazdasági hatása lehet egyes esetekben.

- A magánszemélyek elsősorban munkavállalóként vesznek részt a gazdasági életben, ezért a munkaerő foglalkoztathatóságát növelő beavatkozásoknak kiemelt szerepet szán a program. A foglalkoztathatóságot javító képzések, tapasztalatszerzési lehetőségek, közvetítő intézmények egyrészt a gazdaság számára elérhető erőforrások körét bővítik, másrészt a tranzakciós költségek csökkentésével és a humán erőforrások értékének növelésével javítják a gazdaság egészének versenyképességét.

- A gazdasági értékkel bíró természeti tényezők sorsa gyakran nem vállalkozási célú szervezetek kezében van, azonban ezek állapota és használata nagyban befolyásolhatja egy térség gazdasági lehetőségeit. A nem gazdasági célú szervezetek gazdálkodási lehetőségeit nagyban befolyásolja energiafelhasználásuk hatékonysága. Ebből a két aspektusból a szervezetek tágabb körét is a gazdaság részeként kezeli a stratégia.

Az állam beavatkozását igénylő piaci akadályok

A program beavatkozásainak meghatározása a vállalkozások lehetséges fejlődési irányai közül azokra koncentrál, ahol a piaci megoldás lehetősége korlátozott. Az államnak csak azokon a területeken érdemes beavatkoznia a gazdaságba, ahol a magánszereplők magukban akadályozottak vagy alulmotiváltak egy a közösség egésze számára értékes gazdasági tevékenység megvalósításában.

A vállalkozások továbblépésének korlátainak fő okai alapján jelölhetőek ki a gazdaságfejlesztési beavatkozások irányai. Ezek a korlátok a működési tényezők minőségének javítása esetében általában abból adódnak, hogy az adott tényező felhasználása nem csak az adott vállalkozást érinti. Az együttműködések esetén a közös akarat és cselekvés kialakítása okoz nehézségeket. A versenyképességi akadályok lebontása pedig gyakran olyan nagyságú erőfeszítéseket követel egy vállalkozástól, amit akkor sem tud megtenni, amikor az megérné.

A vállalkozói továbblépés korlátai
A működési tényezők minőségének javítása esetén
Közösségi érintettség - Az adott tényezők (pld. természeti erőforrások, kulturális erőforrások) közösségi kézben vannak, vagy a tényezők rendelkezésre állását erősen befolyásolják köztevékenységek (pld. oktatás, infrastruktúra) **Információs bizonytalanságok -** A tényezőellátottságot korlátozza, hogy az érintett felek nem ismerik egymást pontosan. Például egy finanszírozó nem tudja megítélni egy vállalkozás vagy fejlesztés kockázatait, a potenciális megvalósító megbízhatóságát; egy munkaadó nem tudja megítélni egy tapasztalat nélküli fiatal várható teljesítményét. **Tovagyűrűző hatások -** Egy fejlesztés hasznai vagy költségei nem csak annak megvalósítóját érintik. Például egy turistavonzó látványosság hasznot generál a környező vendéglátóhelyeknek, egy korábban inaktív ember foglalkoztatása a szociális ellátórendszert is tehermentesíti, egy energia vagy nyersanyaghatékonyság-növelő beruházás a környezeti terheket is csökkenti.
A gazdasági együttműködések erősítése esetén

Koordinációs nehézségek - Az együttműködés kialakítása komoly költséget és kockázatot jelent a résztvevők számára, miközben az együttműködés létrejötte és sikeres működése kérdéses. Például egy közös technológiai fejlesztés az érintett cégek szándékának és tudásának kölcsönös feltárását igényli, még azelőtt hogy az együttműködésről a megegyezés létrejönne.

Hiányzó hős problémája – A szervezés költségei és az együttműködés hasznai általában nem egyenletesen oszlanak meg. Azonban előzetesen nem lehet garantálni, hogy a költségek és a hasznok kiegyenlítik egymást. Például a kezdeményező nem bízhat abban, hogy kezdeti beruházásait a jövőben elismerik, a csatlakozók meg ódzkodhatnak attól, hogy a kezdeményező visszaél pozíciós előnyével.

A versenyképességi akadályok lebontása esetén

Ugrás a sötétbe – Új piacra belépni vagy a vállalkozás működési módját átalakítani gyakran olyan szintű erőforrás igénnyel és kockázattal jár, amit egy cég még megalapozottan kecsegtető helyzetekben is nehezen tud vállalni. Például egy távoli ország piacán kínálkozó értékesítési lehetőség annyi utánajárással és előzetes befektetéssel jár, ami a cég meglévő működését veszélyezteti

Hiányzó támogatás – Gyakori, hogy egy vállalkozás belevágna egy ígéretes fejlesztésbe, azonban az ehhez szükséges erőforrásokat nem képes megszerezni. Például mérete miatt nem képes megfelelő fedezetet biztosítani a finanszírozónak egy nyereséges befektetési lehetőség esetén vagy reputáció híján nem tud megrendelőt szerezni az új piacokon.

A kicsinek nehezebb – A kisebb cégek kettős hátrányban vannak sok területen. Egyrészt a bürokratikus és a szabályozási terhek arányosan jóval nagyobb költséget rónak rájuk, másrészt gyakori hogy a méretükből következő sebezhetőséggel a nagyobb piaci szereplők visszaélnek. Ennek következtében az új területre való belépés számukra költségesebb és kockázatosabb, így kevésbé kecsegtető. Például a higiéniai előírások költségei egy kisebb forgalmú üzlet számára fajlagosan nagyobbak, a nagyobb szereplő számára az üzleti kapcsolat felbontása arányában kisebb kárt okoz mint egy kisvállalkozás számára, amire hivatkozva aránytalanul nagyobb részt követelhet egy közös üzlet hasznából.

A később jövők hátránya – Az újonnan belépő általában hátrányban van egy piacon. Egyrészt nem ismeri a terület tapasztalati úton megismerhető kockázatait és szokásait, másrészt gyakori, hogy a piac régebbi szereplői összehangolt lépéseket tesznek az új versenytársak elrettentésére, kizárására.

A gazdaságstratégiát meghatározó tényezők

A stratégiai célok, a vállalkozásközpontú megközelítés és a piac fejlesztés korlátai alkotta keretek között a magyar vállalkozások fejlődését befolyásoló jellemzők és körülmények alapján jelölhetőek ki a program beruházási prioritásai, specifikus céljai és intézkedései. Ezeket a jellemzőket a következő táblázat foglalja össze.

A magyar vállalkozások fejlődését befolyásoló erősségek, gyengeségek, lehetőségek és veszélyek

Erősségek	Gyengeségek
• Stabil termelői bázis, jól szervezett erős ipari hagyományokkal rendelkező gazdasági térségek • Erős nemzetközi beágyazottság • Jól hasznosítható természeti és kulturális erőforrások • Kedvező fizikai körülmények: elérhetőség, közművek, telephelyek • Ár-érték arányban kedvező munkaerő, szolgáltatások és segédipar • Több szakterületen erős kutatói és innovációs bázisok • A magyar államháztartás stabil, az infláció és a kamatok alacsonyak	• A kisvállalkozások fejlesztéseinek finanszírozási intézményei nem kiépültek • A szerződések, együttműködések intézményi garanciái gyengék • Az adminisztrációs terhek és a szabályozási rugalmatlanságok korlátozzák a kis és középvállalkozások fejlődését • Sok területen nem áll rendelkezésre a megfelelően képzett munkaerő • A vállalkozások és a helyi piacok nagy része kicsi és törékeny • A menedzsment és vállalkozói készségek, ismeretek szintje nem elég erős • Magas a túlélés alapú működéssel jellemezhető cégek aránya • Az innováció és a kutatás-fejlesztés tevékenységei és hasznai néhány szektorba és a nagyobb cégekhez koncentrálódnak • A fiatalok munkaerőpiaci részvétele kicsi • A közterhek az alacsony aktivitás és jelentős adóelkerülés miatt magasak • A vállalkozó kedv alacsony • A korszerű technológiák (pld. informatikai megoldások) elterjedtsége alacsony
Lehetőségek	**Veszélyek**
• A válságból való kilábalás után megélénkülhet a beruházási kedv • Az unión belüli kilábalás és a világ új növekedési pólusainak megnövekvő kereslete piaci lehetőségeket teremt • Az informatika fejlődésével sok piac szervezettebbé, könnyebben elérhetővé válik, csökken a kis vállalkozások relatív adminisztrációs és menedzsment hátránya • A jogrend, a közigazgatás és a közszolgáltatások újraszervezése javítja az üzleti környezetet • Az újrainduló növekedés és a válság tapasztalatai új és stabilabb finanszírozási rendszereket hoz létre • Az unió délkeleti bővítése új piaci lehetőségeket teremt • A fogyasztási szokások átalakulása javítja a hazai termékek, szolgáltatások iránti keresletet • A környezeti szempontok felértékelődével természeti erőforrásaink gazdasági potenciálja nő	• Az Európa peremterületeit érintő válságok növelik a piaci bizonytalanságot • A világ pénzügyi rendszerének bizonytalanságai a makrogazdasági jellemzőinket negatívan érinthetik • Az unió versenyképességének csökkenésére adott válaszlépések kedvezőtlenül érinthetik a magyar gazdaságot • A multinacionális termelési láncok átszervezése kedvezőtlenül érintheti a magyar ipar egyes szegmenseit • Az uniós centrumterületek vonzása a képzett munkaerő hiányához vezethet a növekedés szempontjából meghatározó gazdasági szegmensekben • A területi egyenlőtlenségek növekedése a kedvezőtlenebb fekvésű, ritkábban lakott és szegényebb térségek gazdasági életképességét aláásháthatja • A magas inaktivitás és a válságtünetek térségi koncentrálódása növelheti a szociális kiadásokat és a társadalmi feszültségeket

A GINOP és a fejlesztéspolitika uniós szabályrendszere

A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program sikere céltudatos megfogalmazásán, hazai igényeket kielégítő fejlesztésein és sikeres végrehajtásán múlik. Emellett a GINOP dokumentumának sikeres benyújtása és elfogadtatása megköveteli, hogy mind formai, mind tartalmi szempontokból megfeleljen az uniós fejlesztéspolitika szabályrendszerének, az EU stratégia céljainak és intézményi elvárásainak. Az alábbiakban röviden vázoljuk, hol helyezkedi el ebben a szabályrendszerben a GINOP, milyen dokumentumoknak és tematikus elvárásokhoz kell igazodnia.

Azokat a stratégiai és tervezési dokumentumokat, jogszabályokat, melyek egy operatív program dokumentumával kapcsolatban elvárásokat támasztanak, az 1. ábra segítségével tekintjük át.

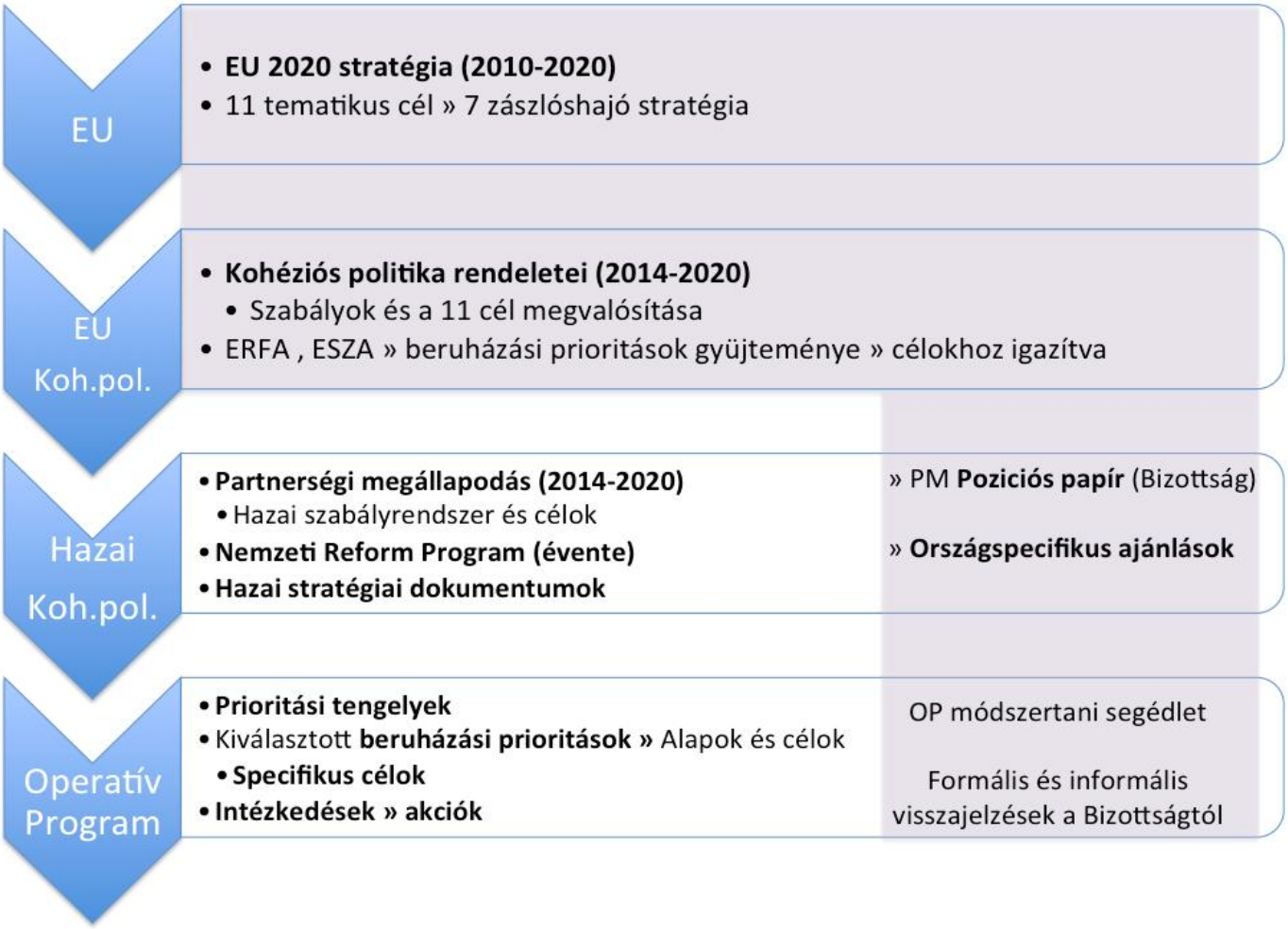

Az operatív programokkal szemben támasztott elvárások forrásai

Az EU stratégiai és szabályozási megközelítése

A 2014 és 2020 közötti kohéziós politika céljaiban az EU2020 stratégia célrendszeréhez igazodik, ezt tekinthetjük kiindulási pontnak. Az EU2020 stratégia megfogalmaz 2020-ig elérendő uniós szintű vállalásokat, ezeket egészíti ki 7 „zászlóshajó" kezdeményezés, részletesebben megszabva a 2020 stratégia megvalósításának módját a tagállamok számára.

A kohéziós politika tervezése számára az **EU2020 11 célkitűzést jelent**. A fejlesztések céljait ezeknek kell megfeleltetni. A megfeleltetés szabályait a 2013-ban elfogadott kohéziós politikai rendeletcsomag szabja meg. A rendeletek a különböző alapokból finanszírozott források felhasználásának módját határozzák meg 2014 és 2020 között. Emellett a rendeletek két az operatív program szempontjából fontos elvárást fogalmaznak: 1) a közös rendelet **határozza meg az OP készítés, elfogadás és módosítás** szabályait, 2) az alap-specifikus rendeletek pedig **tartalmazzák azokat a prioritásokat**, melyekből választva fel lehet építeni a tagállami fejlesztéspolitikát, azaz a különböző Operatív Programok rendszerét. A prioritásokat a rendeletek megfeleltetik az EU2020-ból levezetett 11 tematikus célkitűzés valamelyikének.

A kohéziós politika hazai rendszere

A következő hét éves kohéziós politika hazai működésének alapjait a **Partnerségi Megállapodás** (PM) fekteti le. Ez a dokumentum alakítja ki az operatív programok rendszerét, fogalmazza meg azok céljait és a végrehajtás intézményrendszerének működését. A PM szabja meg, melyik operatív programot melyik alapból, milyen belső osztásban finanszíroz a tagállam, ezzel pedig meghatározza az OP-k főbb fejlesztési irányait is.

Mind a Partnerségi Megállapodás, mind az Operatív programok **a hazai fejlesztési igényekre** és az ezek összehangolását ellátó **hazai stratégiákra épülnek**. Ezeket a hazai irányokat az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció, illetve a különböző ágazati stratégiák jelölik ki.

Mindemellett a Partnerségi Megállapodás **reagál** a tervezéssel és gazdaságpolitikával kapcsolatos **uniós álláspontra** és az ezeket tartalmazó hivatalos dokumentumokra. A fenti ábrában külön kiemeléssel jelezzük ezeket az uniós orientációs pontokat. A két legfontosabb ilyen dokumentum a Partnerségi Megállapodás tervezetére reagáló, az Európai Bizottság által

megfogalmazott **pozíciós papír**, illetve az évenként leadott Nemzeti Reform Programra reagáló **országspecifikus ajánlások.**

Az operatív programok belső logikája

Az operatív programok szerkezetét az alapspecifikus rendeletekben lefektetett **beruházási prioritások** határozzák meg. A prioritások kiválasztása szabja meg, mely alapok finanszírozzák egy OP megvalósulását. A prioritások tematikus szempontok alapján (vagy egyéb célnak megfelelően) **prioritási tengelyekbe rendeződnek.** Ezeket a prioritásokat meg kell feleltetni az EU2020 11 tematikus céljainak (prioritásonként 1-2 cél a kívánatos), így összekötve az OP-k célrendszerét az EU alapvető stratégiájával.

A prioritásokhoz kapcsolódóan **specifikus célok** (1-3 darab) megfogalmazása is szükséges. Ezek szűkebben meghatározzák, pontosan mi is adott témájú fejlesztések célja, emellett pedig meghatároznak olyan **indikátor** mutatókat, melyeken vizsgálatával később mérhető a prioritásokhoz kapcsolható fejlesztések sikere.

A prioritásokhoz köthetően már egészen konkrétan leírt **intézkedések** kapcsolódnak**,** ezek alrészei lehetnek konkrét akciók, melyeket szintén nevesít, indokol és tervez az operatív program.

A GINOP fejlesztéseinek megfeleltetése EU2020 tematikus céljainak

A tartalmi tervezés során az egyik legfontosabb uniós elvárás, hogy egy adott operatív program fejlesztéseit kötni lehessen az EU2020 stratégia 11 tematikus célkitűzéseihez, tehát az EU legfőbb stratégiai céljaihoz. Mivel a fejlesztéseket prioritásokba rendezve kezeli az OP, ezért a tematikus célokat is ezekhez a prioritásokhoz kell kötni.

A tematikus célokhoz való kapcsolódást be kell mutatni az OP szövegében, ez szolgáltatja a tartalmi tervezés alapvető indoklását az EU intézményei felé. A GINOP-hoz köthető tematikus célokat az alábbi táblázatban mutatjuk be.

Tematikus célok a GINOP prioritásaihoz kötve

A kiválasztott tematikus célkitűzés	A kiválasztott beruházási prioritás
(1) A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése.	ERFA 5. cikk (1) a) A kutatási és innovációs (K+I) infrastruktúra és ennek kiválóságának a fejlesztésére irányuló kapacitás megerősítése és különösen az európai érdekeltségű kompetenciaközpontok támogatása.
	ERFA 5. cikk (1) b) A vállalatok K+I beruházásának, a termék- és szolgáltatásfejlesztés elősegítése, technológiaátadás, szociális innováció és közszolgálati alkalmazások, keresletélénkítés, hálózatépítés, klaszterek és nyílt innováció intelligens specializáció által. A technológiai és alkalmazott kutatás, kísérleti programok, korai termékhitelesítési intézkedések, az alaptechnológiák fejlett gyártási kapacitásának és az első gyártás támogatása, az általános célú technológiák terjesztése.
(2) az IKT-khoz való hozzáférés elősegítése és e technológiák használatának és minőségének fokozása	ERFA 5. cikk (2) a) a szélessáv-kiépítés kiterjesztése és nagy sebességű hálózatok kiépítése, valamint a digitális gazdaságot szolgáló feltörekvő technológiák és hálózatok bevezetésének támogatása;
	ERFA 5. cikk (2) b) az IKT termékek és szolgáltatások, az e-kereskedelem továbbfejlesztése és az IKT iránti kereslet fokozása;
	ERFA 5. cikk (2) c) az e-kormányzás, az e-tanulás, az e-befogadás, az e-kultúra és az e-egészségügy IKT-alkalmazásainak megerősítése;
	ESZA 3. cikk (2) b):: Az IKT-hoz való hozzáférés elősegítése és e technológiák használatának és minőségének fokozása a digitális jártasság fejlesztésével és a digitális társadalmi befogadással
(3) A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EVMA esetében), a halászati és akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása.	ERFA 5. cikk (3) a) A vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítésével, valamint új cégek alapításának ösztönzésével, többek között üzleti inkubátorházak segítségével
	ERFA 5. cikk (3) c) A termék- és szolgáltatásfejlesztésre irányuló fejlett kapacitás megteremtésének és kiterjesztésének elősegítése
(4) Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban	ERFA 5. cikk (4) b) A vállalkozásoknál az energiahatékonyság és a megújuló energia használatának elősegítése
(6) Környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása	ERFA 5. cikk (6c) A kulturális és természeti örökség védelme, elősegítése, fejlesztése
(8) A foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása.	ERFA 5. cikk (8a) Üzleti inkubátorok létrehozásának támogatása, valamint az önfoglalkoztatásba, mikrovállalkozásokba és cégalapításba való beruházások támogatása
	ESZA 3. cikk (1) a) i.: Munkaerő-piaci hozzáférés a munkakeresők és az inaktív személyek számára többek között helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén.
	ESZA 3. cikk (1) a) v.: A munkavállalók, vállalkozások és vállalkozók alkalmazkodása a megváltozott körülményekhez

A kiválasztott tematikus célkitűzés	A kiválasztott beruházási prioritás
	ESZA 3. cikk (1) c) ii: A fiatalok tartós munkaerő-piaci integrációjának segítése
(9) A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem.	ESZA 3. cikk (1) b) v.: A szociális gazdaság és vállalkozások ösztönzése
(10) Beruházások az oktatás, készségfejlesztés és az egész életen át tartó tanulás terén.	ESZA 3. cikk (1) c) iii: Az egész életen át tartó tanulás lehetőségeihez való hozzáférés ösztönzése, a munkavállalók készségeinek és kompetenciáinak naprakésszé tétele, továbbá az oktatási és képzési rendszereknek a munkaerő-piaci igényekhez való jobb igazítása, beleértve a szakoktatás és -képzés színvonalának a javítását, a munkahelyi tanulási és a tanulószerződéses gyakorlati képzési rendszerek, mint pl. a duális oktatási rendszerek kialakítását és továbbfejlesztését.

A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program kapcsolódása Európai Uniós tervezéshez és szabályokhoz

A következőkben áttekintjük, milyen követelményeket támasztanak az uniós rendeletek és stratégiai dokumentumok a tervezés során. Az Operatív Program készítése során a bizottság azt várja, hogy ezekre támaszkodva haladjon a tervezés menete, így célszerű tervezési tevékenységünket ezekben a keretekben tálalni a brüsszeli tárgyalások során.

Az alábbi fejezetben röviden áttekintjük a vonatkozó szabályokat, melyek megszabják az operatív programok készítésének módját, menetrendjét és azok formáját. Majd a tartalmi (1-5) prioritási tengelyek kapcsán tárgyaljuk, milyen elvárásokat érdemes figyelembe venni a GINOP tervezése kapcsán.

A következő forrásdokumentumokra hivatkozunk elemzésünkben:

- Módszertani elvárások:
  - Közös és specifikus rendeletek rendeletek

- Tartalmi elvárások prioritási tengelyenként:
  - EU2020 célkitűzések
  - Releváns EU szintű ágazati stratégiák (zászlóshajó intézkedések)
  - Partnerségi megállapodás
  - Nemzeti Reform Program
  - Az Európai Bizottság pozíciós papírja és az országspecifikus ajánlások
  - EU Duna Régió Stratégia

Módszertani, eljárásbeli elvárások

A EU strukturális és beruházási alapokról rendelkező közös rendelete

A közös ESB rendelet (1303/2013/EU) a 2014-2020 közötti fejlesztési időszak alapvető szabályait fekteti le. Meghatározza az operatív program megalkotásának szükségességét, létrehozásának módját, és az alapvető tartalmi elvárásokat.

Általános elvárások

A rendelet az operatív programok tartalmával kapcsolatban a legfontosabb elvárásként azt támasztja, hogy következetes beavatkozási logika jöjjön létre a tagállamokban, melyekkel kezelhetőek a azonosított fejlesztési szükségletek, és hatékonyan megvalósuljanak a fejlesztések (88-ik preambulum). A rendelet megemlíti, hogy általánosan érvényesíteni kell azt az elvet, miszerint egy prioritási tengelynek egy tematikus célkitűzésre, egy alapra és egy régiókategóriára kell vonatkoznia. Viszont megemlíti, hogy lehetővé kell tenni a régiókategóriák és az alapok között átjárhatóságot, amennyiben ez a fejlesztés sikere szempontjából indokolt, de csak tematikusan koherens tervezési megközelítés esetén. Ez tehát az adott rugalmasságot a koherencia és megindokoltság feltételéhez köti, ami feltétel jellégéből adódóan későbbi egyeztetéseket kíván meg és szubjektív értelmezésekre ad lehetőséget.

Elvárások az OP készítés, elfogadás és módosítás menetével

A közös rendelet 3-ik, 'Programozás' cím alatt tér ki az OP-k létrejöttének szabályozására. Az első fejezet 26-30. cikke tartalmazza az elkészítéssel kapcsolatos adminisztratív szabályokat. Ezek közül a legfontosabbak:

- határidő: PM benyújtása (dátuma: április 22.) után 3 hónapon belül;
- érvényességi időszak: 2014. január 1. és 2020. december 31.
- az OP-t a tagállam a rendelet 5. cikkében meghatározott partnerekkel együttműködésben hozza létre

Az előző fejlesztési időszakhoz (2007-13) képest Partnerségi Megállapodás és az operatív programok viszonya szorosabb lett. A Partnerségi Megállapodás már tartalmában is nagyban épít a készülő OP-k tartalmára és a tervezés rendszerére, emiatt nem is véletlen, hogy az OP-k benyújtása a Partnerségi Megállapodás benyújtása után csak 3 hónapon belül esedékes. Az PM már tartalmazza a tervezett OP-kat, azok főbb fejlesztési irányait és indikatív forráselosztását. Ettől eltekintve a PM csak egy keretet szab meg az OP tervezéshez, de ehhez a későbbiekben mindenképpen igazodni kell, többek között azért is, mert a Partnerségi Megállapodás végleges elfogadásának előfeltétele az OP-k benyújtása. Az Európai Bizottság az operatív programokat várhatóan majd egy csomag részeként fogja elfogadni, (tehát nem egyesével), a csomag stratégiai keretét pedig a PM-ben leírtak fogják jelenteni.

A második fejezet egyéb követelményeket is támaszt az OP-k benyújtásával kapcsolatban, 55. cikkében megszabja annak **az előzetes *(ex ante)* értékelésnek** a követelményeit, melyet az operatív programokkal egy időben kell a tagállamnak benyújtania. Az előzetes értékelés többek között vizsgálja a programok csatlakozását az Uniós stratégiához és célkitűzésekhez, a programok belső koherenciáját, a források elosztásának módját, vagy egyéb horizontális elveknek való megfelelését. Az előzetes értékelés minden esetben tartalmazza a **stratégiai**

környezeti vizsgálat követelményeinek való megfelelést, ezeket a követelményeket a 2001/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv határozza meg.

A 2014-2020 közötti fejlesztési időszak további változása a kötelező érvényű, **előzetes feltételrendszer *(ex ante kondicionalitás)*** követelményeinek való megfeleltetés, már az OP-k benyújtásakor. Az előzetes feltételekre jellemző, hogy vagy egy adott tematikus célkitűzéshez köthetőek, vagy általános érvényűek. A 11 tematikus célkitűzés összesen 23 ilyen feltételt takar, melyek kapcsán 3-4 módszertani kritériumnak (pl.: megfelelő monitoring rendszer, SWOT analízis készítése stb.) is meg kell felelni. Az általános érvényű feltételekből hetet javasol a Bizottság, ezek olyan jellegű feltételek, mint például a közbeszerzésekre vonatkozó feltételrendszer, vagy a környezeti hatásvizsgálat megléte, melyek szintén kisebb megfelelési kritériumok pontosítanak.

Az ex ante feltételek hiánya esetén, már az Operatív Program elfogadásakor a Bizottság, - részben vagy egészben – felfüggesztheti a források kifizetését, amit a feltételek teljesítéséig fenntarthat. Az ex ante célkitűzések az Európai Területi Együttműködés célkitűzéseire nem vonatkoznak.

Emelett szintén új elemként jelenik meg az **előzetes teljesítménytartalék** meghatározása és OP-kba foglalása, prioritástengelyenként és régiónként. Az előzetes teljesítménytartalék a teljes tagállami allokáció 5%-át jelenti, ehhez 2019-ben lehetne hozzájutni azokon a prioritási tengelyeken belül, ahol sikerült teljesíteni ez előre meghatározott mérföldköveket.

A feltételekkel kapcsolatban fontos megemlíteni, hogy az új szabályozás értelmében a források felhasználása során iránymutatóak a közös uniós gazdaságpolitikai elvárások, a gazdasági kormányzás keretében megfogalmazott országspecifikus ajánlások (pld. a túlzott deficit kiigazítása érdekében megfogalmazott esetleges tanácsi ajánlások).

A programok tartalmával kapcsolatban a rendelet meghatározza azok legfontosabb építőelemeit:

- Stratégia, célokhoz való kapcsolódás
- Prioritások, egyedi célkitűzésekkel,
    - A társfinanszírozás és költségallokáció meghatározása
    - A megfelelő eredményességi mutatók: minőségi és mennyiségi értelemben
        - a kihelyezett összegekre vonatkozó pénzügyi mutatók;
        - a támogatott műveletekre vonatkozó kimeneti mutatók;
        - az érintett prioritáshoz kapcsolódó eredménymutatók.
- Makroregionális stratégiához való csatlakozás (lásd: DRS)

Az **elfogadás és módosításra vonatkozó** szabályokat pedig a rendelet 29-31. cikke részletezi. Ezek közül a kiemelendő, hogy a Bizottság értékeli az OP-kat a szabályokkal kapcsolatos összhang és az OP a tematikus célokhoz, Uniós prioritásokhoz való kapcsolódásának eredményessége szempontjából, Partnerségi Megállapodással való összhang szempontjából. Ezt a benyújtást követően 3 hónap alatt megteszi a Bizottság, és amennyiben az észrevételei beépítésre kerülnek, a benyújtást követően 6 hónap alatt elfogadja az adott Operatív Programot.

Az Európai Bizottság által már egyszer elfogadott operatív programok **módosítására** elvileg csak különleges körülmények között, megalapozott indoklással van lehetőség**.** Módosítás esetén a tagállamnak megalapozott indoklást kell benyújtania a Bizottsághoz. A tervezett módosítások hatását és az EU2020 célrendszerhez, Uniós prioritásokhoz való csatlakozását fel kell tüntetni az indoklásban. Az észrevételek cseréje után, hasonlóan a benyújtás folyamatához, a Bizottság legkésőbb 3 hónap múlva meghozza döntését a módosítás jóváhagyásáról.

Tartalmi elvárások prioritás tengelyenként

1. Prioritás tengely: Vállalkozások versenyképességének javítása és foglalkoztatásának ösztönzése

Az **EU2020** eredeti célkitűzései közül leginkább a foglalkoztatás javításának céljához (75%-ra emelés célja) köthetjük a prioritási tengely fejlesztéseit, de közvetlenül **sem az öt cél**, sem az ezek megtámogatására megfogalmazott **kiemelt kezdeményezések nem foglalkoznak a vállalati versenyképesség növelésével**. A foglalkoztatás javításának célja, az innováció ösztönzése és a már említett foglalkoztatás javítása mind olyan célterület, mely hozzájárulhat a vállalati versenyképesség javításához.

Emellett a Bizottság elfogadta 2013 januárjában a **Vállalkozás 2020 Cselekvési Tervet,** mely bár nem kötelező érvényű dokumentum, jó hivatkozási alapot adhat a nemzeti stratégiák kidolgozására. A cselekvési terv fókuszában az ideális vállalkozói környezet megteremtése, és a vállalkozók társadalmi megítélésének javítása áll, utóbbi magában foglalja a vállalkozói ismeretek oktatását és terjesztését illetve a vállalkozók megítélésének javítását különböző célcsoportokban (nők, fiatalok, stb.). A Vállalkozás 2020 Cselekvési Terve mellett fontos kapcsolódó zászlóshajó (flagship) program az EU **iparpolitikai programja**, melynek legfrissebb kommunikációját éppen 2014 januárjában hozta nyilvánosságra a bizottság. Ennek

többek között kulcseleme a KKV-k megerősítése, és több olyan intézkedést is tartalmaz melyek frissítik az EU **Kisvállalkozói Intézkedés csomagjának** (SBA) és **Vállalkozói Akciótervének** (Entrepreneurship Action Plan) korábbi megállapításait és intézkedéseit.

Európai szinten még fontos megemlíteni a **COSME pénzügyi eszközök** létrejöttét, melyek a Kis- és középvállalkozások beruházásait és működését támogatják. A prioritástengely tervezése során arra érdemes odafigyelni, hogy azokat a KKV szereplőket ne támogassa a GINOP még egyszer, akik a COSME eszközök kedvezményezettjei, vagy potenciális kedvezményezettjei.

Ezzel szemben a strukturális és beruházási alapokra vonatkozó közös rendelet már meghatározza azt a tematikus célt, mely a vállalkozói versenyképesség célját tűzi ki**. A harmadik tematikus cél,** *A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA keretében), a halászati és akvakultúra-ágazat (az ETHA keretében) versenyképességének javítását* tűzi ki céljául, a prioritási tengely fejlesztései ehhez köthetőek.

A **Partnerségi Megállapodás** részleteiben foglalkozik a 3. célkitűzés és a prioritási tengelyek fejlesztéseinek megalapozásával: ez alapján a magyarországi KKV szektor a versenyképesség terén négy nagy kihívással néz szembe:

- A gazdasági dualitás oldása (kis és nagy méretű szereplők szélsőségei).
- A KKV-k növekedési és innovációs potenciáljának erősítése.
- A vállalkozások nehezen jutnak fejlesztési forrásokhoz, sőt, helyzetük ezen a téren a 2008-ban kitört, és már öt éve tartó globális pénzügyi válság miatt mára jelentősen romlott.
- A KKV szektort, a vállalkozások méretéből és erőforrásaik szűkösségéből adódóan, különösen aránytalanul sújtják az adminisztrációs terhek.

A PM az eddig említett kihívások mellett részletezi a területi egyenlőtlenségek okozta kihívásokat, az agrárvállalkozások és a szektor speciális igényeinek kihívásait. Az elmúlt hét éves tapasztalatok legfontosabbjaiként emeli ki, hogy a közvetlen támogatások bizonyultak a leghatékonyabbnak a vállalkozások támogatása terén, illetve, hogy a jövőben nagyobb hangsúlyt kell fektetni a munkahelyteremtés ösztönzésére, és arra, hogy a mikrofinanszírozási megoldások alapvetően sikeresek és elengedhetetlennek bizonyultak.

A PM alapján a következő 7 évre vonatkozó, legfontosabb célkitűzések a következőek:

- Üzleti infrastruktúra-fejlesztés folytatása (inkubátorok, ipari parkok, stb.)
- Vállalkozások hálózatosodásának ösztönzése

- KKV-k hosszú távú versenyképességének megteremtése, gazdasági dualitás csökkentése
- KKV kapacitásainak megteremtése a hátrányosabb helyzetű térségekben
- Agrár- és halgazdaság modernizációja, pozíciójának erősítése, kistermelők támogatása

Az **Európai Bizottság pozíciós papírjában**, az országspecifikus ajánlásokra is hivatkozva a következő célterületeket emelte ki a KKV fejlesztés területén:

- KKV-k tőkéhez és forrásokhoz segítése (pénzügyi eszközök fontos szerepe)
- Új üzleti modellek elterjesztése, KKV-k koncepcionális támogatása
- Vidéki területek mezőgazdasági és erdészeti vállalkozóinak támogatása

Az **EU Duna Régió Stratégiájához** több ponton köthető a KKV fejlesztés prioritástengelye. A Régió stratégiája ösztönzi a vállalkozói klaszterek és hálózatok létrehozását, és különböző multimodális csomópontok (logisztika) fejlesztése, turisztikai kisvállalkozói hálózatok fejlesztését.

Az Európai Unió 2013-as **országspecifikus ajánlásai** közt két olyan ajánlást találhatunk, melyek tartalmukban erősen köthetőek a KKV versenyképesség növeléséhez. Az első (3.) ilyen ajánlás szerint **kiegyensúlyozottabb és kiszámíthatóbb társasági adó rendszer** bevezetése szükséges Magyarországon, melyhez egyszerűbb adórendszer és alacsonyabb ágazat specifikus adó lenne szükséges. A második ajánlás szerint a kormánynak támogatóbb üzleti környezetet kell teremtenie, mely a befektetők számára is vonzó lehet.

A 2013 évi **Nemzeti Reform Program** pedig aláhúzza, hogy fontos a vállalati adóterhek csökkentése a KKV-k versenyképessége szempontjából: a 2012 őszén, az adórendszerben bekövetkezett módosítások (pl. kisadózó vállalkozások tételes adója) kellő mértékben reagáltak ezekre a problémákra. Az NRP nagyban hivatkozik egy későbbi KKV stratégiára, melynek fő pilléreit alkotja majd az innovációs potenciál erősítése; a hálózatosodást, a vállalkozók együttműködését ösztönző üzleti környezet fejlesztése, a vállalkozókat terhelő adminisztrációs terhek és túlszabályozottság csökkentése, illetve a vállalkozók finanszírozási forrásokhoz való jutásának könnyítése.

2. Prioritás tengely: Tudásgazdaság fejlesztése

Az **EU 2020** 5 alapvető célja közül tudásgazdaság fejlesztésének fontossága közvetlenül is megjelenik a 2. cél formájában: *Az uniós GDP 3 %-át kutatásra és fejlesztésre kell fordítani.* Ezt a célt támogatja meg az **Innovatív Unió** kiemelt kezdeményezése. Ennek célja, hogy az európai innovációk közül minél több, minél olcsóbban a piacra kerüljön. Ennek legfőbb eszközei (többek között):

- Az európai szabadalom, mely olcsóbbá teszi vállalkozások számára a szabadalmi eljárást,
- Egységes innovációs piac megteremtése
- Az EIT (European Institute of Innovation and Technology) további támogatása
- Fejlesztéspolitika innováció fókuszának támogatása
- Tőkéhez jutás támogatása

Emellett pedig a prioritástengelyt kapcsolhatjuk a **Digitális Agenda** kiemelt kezdeményezéséhez, hiszen az céljai közt megjelöli a kutatás-fejlesztési ráfordítások és képzések növelésének fontosságát az IKT területein is.

A 2014-2020 közötti fejlesztéspolitika EU2020-ből levezetett **1. tematikus céljához** köthető ez a 2-es prioritástengely: *A kutatás, technológiai fejlesztés és innováció erősítése.*

Az ehhez a célhoz való kapcsolódást **a Partnerségi Szerződés** részletezi:

- Kis- és középvállalkozásokon keresztül
- Kockázati tőkebefektetések támogatásával
- Stratégiai együttműködések kiépítésével a különböző szereplők közt
- Hazai vállalkozások és kutatóhelyek nemzetközi innovációs programokba való bekapcsolódása, nemzetköziesedés
- A regionális specializáció stratégiai szemléletének alkalmazása: Budapest és a különböző régiók fejlesztése külön

A K+F tematikával és célokkal kapcsolatban az **EU Duna Régió Stratégiájában** megjelenik, hogy támogatandó K+F és egyéb innovációs klaszterek létrehozása, akár határon átnyúló együttműködések keretein belül is.

A 2013 évi **ország specifikus ajánlások** között egy konkrét ajánlást tesz Magyarország számára az Európai Unió: a K+F ráfordításokat növelni kellene, hiszen Magyarországon ténylegesen kevés befektetés történik a K+F szektorban, akár a régiós versenytársakhoz képest is. A 2013 évi Nemzeti Reform Program erre reagálva kitűzi, hogy a K+F ráfordítások szintjét a GDP 1,8%-val egyenértékű összegre kell növelni.

3.Prioritás tengely .: Infokommunikációs fejlesztések

Az Infokommunikációs fejlesztések közvetlenül nem köthetőek az **EU2020 stratégiában kitűzött 5 eredeti cél egyikéhez sem**. Viszont erősen köthető a **Digitális Menetrend** kiemelt kezdeményezéséhez, melyet szintén az eredeti EU2020 stratégia határoz meg. A Digitális Menetrend részleteiben meghatározza, milyen lépéseken keresztül segítheti az

infokommunikációs fejlődés az EU2020 céljait, ehhez milyen jellegű fejlesztéseket és programokat érdemes a tagállamoknak és az EU-nak támogatnia.

A digitális menetrend az alábbi kulcsterületeket említi stratégiájában:

- A digitális rendszerek összehangolása
- Az internetbe vetett bizalom megalapozása és az online biztonság megteremtése
- Sokkal gyorsabb internet
- A kutatási és fejlesztési beruházások bővítése
- A digitális ismeretek elterjesztése és az befogadás ösztönzése,
- Információs és kommunikációs technológiák (IKT) alkalmazása olyan társadalmi kihívások megoldására, mint például az éghajlatváltozás vagy a népesség elöregedése

Az EU2020 stratégiából levezetett, a közös rendeletekben meghatározott 11 tematikus cél közül a **második tematikus célhoz (*az IKT-hoz való hozzáférésnek, azok használatának és minőségének a javítása*)** köthető az infokommunikációs fejlesztések prioritási tengelye.

A **Partnerségi Megállapodás** is a 2. célkitűzéshez kapcsolja az infokommunikációs fejlesztéseket. A helyzetértékelésben megfogalmazásra kerül, hogy az IKT szektor egy exportképes húzóágazat, de érdemes lenne a magasabb hozzáadott értékű termékek és szolgáltatások felé orientálódnia a magyarországi szereplőknek, emelni a képzés színvonalát, támogatni az e-gazdaság fejlődését, és csökkenteni a regionális különbségeken.

A Partnerségi Megállapodás a prioritáshoz kapcsolódva az alábbi cél- és tématerületeket szabja meg:

- Infrastruktúra fejlesztése, közösségi hozzáférés javítása
- Területi egyenlőtlenségek csökkentése
- Szélessávú hálózatok fejlesztése
- Iparági termelékenység növelése
- e-gazdaság fejlődésének előmozdítása
- Célzott pénzügyi eszközök alkalmazása
- E-közszolgáltatások
- A közszféra hálózati és alapinfrastruktúrájának javítása

A prioritási tengely fejlesztései lényegében köthetőek az **EU Duna Régió Stratégiájához**, hiszen annak többek között célja a nagy sebességű internet lefedettségének növelése a Duna Régióban.

A 2013. évi **Nemzeti Reform Program** nem tesz érdemi megjegyzést az Infokommunikációs fejlesztésekkel kapcsolatban.

4.Prioritás tengely: Természeti és kulturális erőforrások megőrzése, az örökségi helyszínek hasznosításán és az energiahatékonyság növelésén keresztül

A negyedik prioritási tengely közvetlenül köthető az EU2020 céljaiból levezetett tematikus célrendszerhez. A 11 cél közül a hatodik célkitűzést köthetjük a prioritási tengely intézkedéseihez: ***A környezet megóvása és védelme és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;*** Ehhez a tematikus célhoz az **Erőforrás-hatékony Európa** elnevezésű zászlóshajó intézkedés köthető, mely ösztönzi a különböző szakpolitikákon belül ösztönzi az erőforrás-hatékony termelés megvalósítását és a folyamat javítását. Bár a tematikus cél kapcsán ezt a zászlóshajó intézkedést érdemes figyelembe, a prioritási tengely intézkedései kapcsán nem mutatkozik kifejezetten relevánsnak. A prioritási tengely fókuszában a kulturális és természeti erőforrások védelme és gazdasági hasznosíthatóságának növelése áll.

A **Partnerségi Megállapodás** a második tematikus célhoz az előbbiek fényében kapcsolódik, a célnak való megfelelés legfőbb eszköze tehát nem a GINOP 4. prioritástengelye. A Partnerségi Megállapodás alapján a következő célokat feleltethetjük meg a prioritástengely intézkedéseihez:

- Nemzetközi és országos jelentőségű természeti és kulturális örökség védelme, bemutathatóságának és hasznosításának fejlesztése, hálózati és térségi szempontokkal.
- A vidéki térségek környezeti értékeinek és épített, kulturális örökségének, közjóléti potenciáljának és környezeti szolgáltatásainak közösségi célra történő hasznosítása és megőrzése

A prioritástengely intézkedéseinek főbb elemeiről sem a Nemzeti Reform Program sem a Pozíciós Papír nem említ stratégiai fontosságú tartalmi elvárást. Ezzel szemben az EU Duna Régió Stratégiájában megjelenik a turisztikai kisvállalkozói hálózatok kiépítésének igénye és támogatásának szükségessége.

5. Prioritás tengely: Foglalkoztatás ösztönzése és a vállalati alkalmazkodóképesség fejlesztése

A GINOP-on belül az 5. prioritási tengely tartalmazza a foglakoztatással kapcsolatos intézkedéseket. Ezeket viszonylag egyértelműen lehet kötni a 8. tematikus célhoz: ***_ A fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása.*** Ennek megfelelően az EU2020 zászlóshajó kezdeményezései között is találhatunk a foglalkoztatás témájának megfeleltethetőt, az **Új készségek és munkahelyek menetrendje,** ez jórészt az oktatáspolitikai és munkaerő piaci intézkedések csoportját jelenti: munkaerő piaci reformokat ösztönöz, illetve a munkahelyek minőségének és a munkahelyteremtés körülményeinek javítását tűzi ki céljául.

A **Partnerségi Megállapodás** helyzetértékelése világosan ábrázolja azokat a tendenciákat és jellemzőket, ami a magyarországi foglalkoztatási viszonyokat jellemzik. A legfőbb problémák közül fontos, hogy alacsony a foglalkoztatottak abszolút száma, hogy nehezen reagál a munkaerőpiac a különböző keresleti változásokra, hogy a magas a fiatalkori munkanélküliség, és magas az időskori inaktívak száma, és a jövőre tekintve pedig kedvezőtlen demográfiai folyamatoknak nézünk elébe. A dokumentum szerint a fejlesztéspolitika minderre a foglalkozatás bővítéssel tud reagálni, feladata tehát a minél sikeresebb munkahelyteremtés. A foglalkozatás szempontjából kiemeli a KKV szektort, a magas élőmunka-igényű ágazatokat, a turizmus szegmensét, emellett pedig hangsúlyozza a társadalmi célú foglalkoztatás hasznosságát.

A Partnerségi Megállapodás alapján a 8. célhoz a következő fő célkitűzéseken keresztül kapcsolódik a következő hét éves magyar fejlesztéspolitika:

- Munkaerő kínálatfejlesztése
- Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat Szervezet fejlesztése
- Vállalkozások alkalmazkodásának segítése
- Gyerekellátók kapacitásfejlesztése
- Társadalmi célú gazdaság foglalkoztatási lehetőségeinek bővítése
- Helyi gazdaság fejlesztése
- Területi különbségek csökkentése

Magyarország a 2013-as évi **Nemzeti Reform Programjában** vállalja, hogy foglalkoztatási szintjét több mint 10%-al emeli az évtized végére, ezzel 75%-os szintre bővítve a magyar foglalkoztatást. A dokumentum szerint ezt a célt az EU2020 célkitűzések teljesítésén keresztül kell megvalósítani, a különböző tematikus célkitűzések intézkedései pedig csak együtt lehetnek sikeresek, hiszen a foglalkoztatás több fejlesztési terület által is érintett. Az

NRP-ben kiemelt célként jelenik meg a szegénységben vagy kirekesztettségben élők arányának csökkentése, mely aktívan kapcsolható a foglalkoztatás bővítésének céljához.

Az **Európai Bizottság pozíciós papírja** szintén kiemelt beavatkozási területként tartja számon a foglalkoztatást. A dokumentum hangsúlyozza, hogy fontosak az olyan *aktív munkaerő piaci állami szolgáltatások*, mint a személyre szabott segítségnyújtás és tanácsadás, átképzési szolgáltatások, aktív és preventív állami fellépés a munkaerő kínálati oldalán. Emellett külön foglalkozik a sérülékeny társadalmi csoportok munkaerő piaci integrálásának fontosságával, és megemlíti, hogy az egyszerűbb állami adminisztráció mind keresleti, mind kínálati oldalról sokat segíthetne Magyarországon.

Az **EU Duna Régió Stratégiája** ebben az esetben is csak közvetve tud kapcsolódni a fejlesztési célokhoz. A foglalkoztatás szempontjából kiemeli a klaszterek és hálózatok illetve logisztikai fejlesztések kiegészítő szerepét, melyek segítik munkaerő piaci mobilitást és a foglalkozatás bővülést.

A Prioritástengelyek elemzése a Stratégiai Keretek szempontjából

A Következőkben a GINOP prioritástengelyeit foglaljuk össze a stratégiai keretek szemszögéből. Prioritástengelyenként tekintjük át:

- Az intézkedéseket, azok célkitűzését és indikátorát;
- A fejlesztések fő szereplőit
- A beavatkozások kapcsolódását a stratégia célokhoz
- Az állami szerepvállalást indokoló fő vállalkozói akadályokat
- A főbb erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket és veszélyeket.

Az áttekintő táblázatok egyrészt hozzájárulnak, hogy a tervezett beavatkozásokat gyorsan, azok stratégiai kontextusában tekinthessük át, másrészt segítséget nyújt a hazai igazgatáson belüli és a bizottsággal való együttműködésben folytatandó további munkához.

1. Prioritási tengely elemzése

Prioritási tengely neve	**1. Vállalkozások versenyképességének javítása és foglalkoztatásának ösztönzése**
Kapcsolódó tematikus cél	**3 A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EVMA esetében), a halászati és akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása.**
Kapcsolható alapok	**ERFA**

Beruházási prioritások a prioritási tengelyen belül			
Név, sorszám	**Intézkedések**	**Egyedi célkitűzés**	**Indikátor**
ERFA rendelet 5. cikk 3. c) a korszerű termék- és szolgáltatásfejlesztési képességek megteremtésének és bővítésének támogatása;	1.2 Modern üzleti infrastruktúra megteremtése	A KKV-k növekedési lehetőségeinek	Vissza nem térítendő támogatásban részesülő vállalkozások száma
	1.3 Kapacitásbővítés támogatása	A KKV-k növekedési lehetőségeinek megteremtése	Vissza nem térítendő támogatásban részesülő vállalkozások száma
ERFA rendelet 5. cikk 3. a) a vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítése, valamint új cégek alapításának – többek között üzleti inkubátorházak segítségével történő – ösztönzése;	1.1 Vállalkozói kultúra terjesztése	Vállalkozói kultúra és versenyképes tudás elterjesztése a mikro-, kis- és középvállalkozások körében a tudatos vállalkozói magatartás kialakulása érdekében	A vállalkozások 3 éves túlélési rátája

ERFA rendelet 5. cikk 3. d) a kkv-k abban való segítése, hogy növekedni tudjanak a regionális, nemzeti és nemzetközi piacokon, és hogy az innovációs folyamatokban részt tudjanak venni	1.4 Vállalkozások hálózatosodásának és piacra jutásának elősegítése	Piacképes és együttműködő KKV szektor megteremtése	KKV-k exportárbevételének a teljes kkv árbevételhez viszonyított részaránya
	1.5 Nemzeti turisztikai marketing és keresletösztönő program	Piacképes és együttműködő KKV szektor megteremtése	A vállalkozásoknak közpénzből nyújtott támogatáshoz illeszkedő magánberuházás (vissza nem térítendő támogatás)

Prioritási tengely illeszkedése a stratégiához			
Célszereplők	**Elsődleges szereplő**	**Szereplők neve**	**Megjegyzés**
		KKV-k	
	További szereplők	hálózatos együttműködésben már résztvevő kkv-k	beszállítók, tdm-ek, akkreditált innovációs klaszterek, beszállítói integrátorok
		turisztikai területen tevékenykedő kkv-k	Magyarország turisztikai termékfejlesztésének közvetett haszonélvezői
Stratégiai célok	**A célhoz való kapcsolódás a prioritási tengely intézkedéseiben**		
	Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése	- Kezdő vállalkozásoknak tanácsadás, tapasztalatszerzés lehetőség biztosítása - Már működő vállalkozásoknak kapacitás és telephely fejlesztés támogatása, minőségi infrastrukturális háttér biztosítása	
	Gazdasági együttműködések erősítése	- klaszterfejlesztés: a hálózatasodosással bővíthetők a kapacitások, beszállítói hálózaton és akkreditált innovációs klaszteren keresztül nemzetközi piacra tudnak lépni. A tdm-ek támogatásával területi alapon szerveződő együttműködések fejleszthetik szolgáltatásaikat és szerezhetnek új piacokat.	

<table>
<tr><td></td><td>Versenyképességi akadályok lebontása</td><td colspan="2">- Mentorálás, tanácsadással meg lesz a tudás, amivel szintet ugorhat a vállalkozás (piacot bővíthet vagy innoválhat).
- Magas minőségű színvonalú infrastrktúrával és kapacitással nagyobb a lehetőség sikeresen kilpéni a nemzetközi piacokra
Ország-marketing fejlesztésével a nemzetközi turisztikai vérkeringésbe bekapcsolható desztinációk száma nő</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Piaci továbblépés akadályai</td><td rowspan="4">Elsődleges akadály</td><td>Akadály megnevezése</td><td>Megjegyzés</td></tr>
<tr><td>Tovagyűrűző hatások</td><td>A vállalkozói környezet és kultúra, illetve az összefogások erősítése az egyes vállalkozás számára kevésbé kifizetődő mert annak hatásai a gazdaságban széterjedve jelentkeznek</td></tr>
<tr><td>Koordinációs nehézségek</td><td>A több vállalkozást érintő fejlesztések szervezése megfelelően ösztönzött és kellően stabil hátterű gazdaságszervező, szolgáltató szereplőket igényel</td></tr>
<tr><td>Ugrás a sötétbe</td><td>A vállalkozások számára az új piacra való belépés, illetve a minőségi előrelépés a cégek méretéhez képest kimagaslóan kockázatos és költséges</td></tr>
<tr><td>További akadályok</td><td>Hiányzó támogatás</td><td>A vállalkozások a fejlődésükhöz szükséges erőforrásokhoz a finanszírozási és szolgáltatói kínálat hiányosságai miatt nehezen tudnak hozzáférni</td></tr>
<tr><td rowspan="2">SWOT</td><td rowspan="2">Elsődleges elemek</td><td colspan="2">Elem megnevezése</td></tr>
<tr><td colspan="2">Magas a túlélés alapú működéssel jellemezhető cégek aránya (gyengeség)</td></tr>
</table>

		A multinacionális termelési láncok átszervezése kedvezőtlenül érintheti a magyar ipar egyes szegmenseit (veszély)
		Az unió versenyképességének csökkenésére adott válaszlépések kedvezőtlenül érinthetik a magyar gazdaságot (veszély)
	További elemek	Erős nemzetközi beágyazottság (erősség)
		Stabil termelői bázis, jól szervezett erős ipari hagyományokkal rendelkező gazdasági térségek (erősség)
		A menedzsment és vállalkozói készségek, ismeretek szintje nem elég erős (gyengeség)

2. Prioritási tengely elemzése

Prioritási tengely neve	**Tudásgazdaság fejlesztése**
Kapcsolódó tematikus cél	**A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése**
Kapcsolható alapok	**ERFA**

Beruházási prioritások a prioritási tengelyen belül			
Név, sorszám	**Intézkedések**	**Egyedi célkitűzés**	**Indikátor**
ERFA rendelet 5. cikk (1) a) a kutatási és innovációs (K+I) kiválóság fejlesztése, és különösen az európai érdekeltségű kompetenciaközpontok támogatása érdekében a K+I infrastruktúra és kapacitás megerősítése	**2.3. K+I infrastruktúra és kapacitás megerősítése a nemzetközi kiválóság érdekében**	A K+I kapacitások megerősítésével növekvő H2020 részvétel a közfinanszírozású és nonprofit kutatóhelyek, valamint a vállalkozások körében	Magyar résztvevők az EU keretekprogramokban
ERFA rendelet 5. cikk (1) b) a vállalkozások K+I beruházásainak előmozdítása, valamint a vállalkozások, a kutatási és fejlesztési központok és a felsőoktatási ágazat közötti kapcsolatok és szinergiák létrehozása, különös tekintettel a termék- és szolgáltatásfejlesztésbe, a technológiaátadásba, a társadalmi	**2.1.Vállalati K+I tevékenység intenzitásának ösztönzése**	K+I aktivitás ösztönzése a tudás- és technológia-intenzív vállalkozások körében	Támogatásban részesülő vállalkozások száma
	2.2. Stratégiai K+I együttműködések és kezdeményezések támogatása	Stratégiai S3 K+I hálózatok elterjedése a nagy növekedési potenciállal rendelkező technológia-, valamint a tudás-intenzív vállalkozások körében	Stratégiai S3 K+I együttműködések száma Kutatóintézetekkel együttműködő vállalkozások száma

innovációba, az öko-innovációba és a közszolgálati alkalmazásokba, a keresletélénkítésbe, a hálózatépítésbe, a klaszterekbe és az intelligens specializáció általi nyílt innovációba történő beruházásokra, továbbá a technológiai és alkalmazott kutatás, a kísérleti programok, a korai termékhitelesítési intézkedések, az alaptechnológiák fejlett gyártási kapacitásának és próbagyártásának támogatása, valamint az általános célú technológiák terjesztése			

<table>
<tr><th colspan="4">Prioritási tengely illeszkedése a stratégiához</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Célszereplők</td><td rowspan="2">Elsődleges szereplő</td><td>Szereplők neve</td><td>Megjegyzés</td></tr>
<tr><td>Innovatív kkv-k, start up, spin off cégek közfinanszírozású és nonprofit kutatóhelyek</td><td></td></tr>
<tr><td>További szereplők</td><td>feltalálók</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="4">Stratégiai célok</td><td colspan="3">A célhoz való kapcsolódás a prioritási tengely intézkedéseiben</td></tr>
<tr><td>Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése</td><td colspan="2">- Vállalati K+I kapacitások fejlesztése, innovációs készséges javítása
- Innovációs kapacitások fejlesztése
Innovációs ökoszisztéma kialakítása, amely a működési feltételeket teszi kedvezőbbé elsősorban a start up vállalkozások számára (életciklus kezdeti beavatkozás)</td></tr>
<tr><td>Gazdasági együttműködések erősítése</td><td colspan="2">Együttműködésben végzett KFI fejlesztések, mivel az erőforrásokat össze kell adni (kutató, feltaláló vállalkozó)</td></tr>
<tr><td>Versenyképességi akadályok lebontása</td><td colspan="2">Az innovatív működés feltételei javulnak, könnyebben lépnek a nemzetközi piacra a szereplők.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Piaci továbblépés akadályai</td><td rowspan="3">Elsődleges akadály</td><td>Akadály megnevezése</td><td>Megjegyzés</td></tr>
<tr><td>Tovagyűrűző hatások</td><td>Az új fejlesztések más cégek és ágazatok versenyképességét is növelhetik, ezzel azonban a vállalkozások ösztönzők, támogatások nélkül nem kalkulálnak befektetési döntéseik során</td></tr>
<tr><td>Koordinációs problémák</td><td>Az innovációs együttműködések területén az újítás jellegénél fogva az érintett felek közötti együttműködés összetett, a költségek és hozamok megosztásának szabályozása nehéz. Ezért koordinációra ösztönző sémák, támogatások nélkül az összefogás sok lehetősége kihasználatlan marad.</td></tr>
</table>

	További akadályok	Hiányzó támogatás	Az innovációs tevékenységek tőke és erőforrás igénye, kockázata a kisebb cégeket elriasztja az innovációs potenciáljuk kihasználásától
		A kicsiknek nehezebb	Innovációs tevékenység kis szereplőként nehéz egyedül, szükség van folyamatos információ és tőkeáramlásra.
SWOT	**Elsődleges elemek**	**Elem megnevezése**	**Kapcsolódás típusa**
		Az unió versenyképességének csökkenésére adott válaszlépések kedvezőtlenül érinthetik a magyar gazdaságot (veszély)	
		Több szakterületen erős kutatói és innovációs bázisok (erősség)	
		Az innováció és a kutatás-fejlesztés tevékenységei és hasznai néhány szektorba és a nagyobb cégekhez koncentrálódnak (gyengeség)	
		Az informatika fejlődésével sok piac szervezettebbé, könnyebben elérhetővé válik, csökken a kis vállalkozások relatív adminisztrációs és menedzsment hátránya (lehetőség)	
		Az uniós centrumterületek vonzása a képzett munkaerő hiányához vezethet a növekedés szempontjából meghatározó gazdasági szegmensekben (veszély)	

3. Prioritási tengely elemzése

Prioritási tengely neve	**3. Infokommunikációs fejlesztések**
Kapcsolódó tematikus cél	**2. Az információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés, azok használatának és minőségének javítása**
Kapcsolható alapok	**ERFA, ESZA**

Beruházási prioritások a prioritási tengelyen belül			
Név, sorszám	**Intézkedések**	**Egyedi célkitűzés**	**Indikátor**
ERFA 5. cikk (2) b): Az IKT termékek és szolgáltatások, az e-kereskedelem továbbfejlesztése és az IKT iránti kereslet fokozása	Versenyképes IKT szektor	A hazai szoftver és IT szolgáltatási részágazatok exportképessége legalább 50%-al növekedjen.	Támogatott IKT vállalkozások exportárbevétele
	Fejlett digitális gazdaság, informatizált folyamatok a kkv-knál	Fejlett digitális gazdaság , informatizált vállalati folyamatok - A hazai vállalkozások informatizáltsági szintje 2020-ra eléri, vagy meghaladja az európai átlagot, 2020-ra nem lesz IKT-t nem használó vállalkozás	Informatikailag integrált üzleti folyamatokkal rendelkező 10 fő feletti kkv-k aránya

ERFA rendelet 5. cikk (2) c): az e-kormányzás, az e-tanulás, az e-befogadás, az e-kultúra és az e-egészségügy IKT-alkalmazásainak megerősítése	Digitális felzárkózás (e-inclusion) és közösségi hozzáférés erőítée	Digitális felzárkózás (e-inclusion) és közösségi hozzáférés	Az e-befogadás programokkal elért állampolgárok száma (fejletlenebb régiókban)
ERFA rendelet 5. cikk (2) c): a szélessáv-kiépítés kiterjesztése és nagy sebességű hálózatok kiépítése, valamint a digitális gazdaságot szolgáló feltörekvő technológiák és hálózatok bevezetésének támogatása	Újgenerációs szélessávú hálózatok és hozzáférés fejlesztése	Újgenerációs, országos szélessávú hálózatok rendelkezésre állása	Legalább 30 Mb/s sávszélességre alkalmas szélessávú infrastruktúrát elérő háztartások aránya
			Legalább 30 Mb/s sávszélességű előfizetéssel rendelkező háztartások aránya

Prioritási tengely illeszkedése a stratégiához			
Célszereplők	**Elsődleges szereplő**	**Szereplők neve**	**Megjegyzés**
		IKT eszközöket potenciálisan használó vállalkozások	Kis- és középvállalkozások a fókuszban
	További szereplők	IKT vállalatok	Hazai szereplők támogatása
		Potenciális munkavállalók	Jórészt a hátrányosabb helyzetű régiókban, kistelepüléseken
Stratégiai célok	**A célhoz való kapcsolódás a prioritási tengely intézkedéseiben**		
	Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése	A prioritási tengely intézkedései legfőbbképpen a vállalati működéshez szükséges tényezőket támogatja. Például: infrastruktúra-fejlesztés, infokommunikációs eszközök használata és rendelkezésre állítása, munkaerő képzése	
	Gazdasági együttműködések erősítése	Az infokommunikációs eszközök és technológiák széles körű alkalmazása hozzájárulhat együttműködések létrejöttéhez. Közvetetten segítheti különböző piaci szereplők egymásra találását, összekapcsolását.	
	Versenyképességi akadályok lebontása	Az infokommunikációs eszközök és technológiák hozzásegítik a vállalatokat hatékonyabb és nyereségesebb vállalati működéshez (Túlélőből hatékony piaci szereplők)	
Piaci továbblépés akadályai	**Elsődleges akadály**	**Akadály megnevezése**	**Megjegyzés**
		Információs bizonytalanságok	Az IKT termékek tapasztalati jószágok, amíg nem használja valaki nem győződhet meg azok hasznáról

		Kis szereplők nehézségei	Az IKT fejlesztések a kis szereplők számára drágák, folyamataik nehezebben sztenderdizálhatóak és illeszthetőek informatikai környezetbe
	További akadályok	Tovagyűrűző hatások	Nem éri meg képeznie és felkutania a cégeknek saját munkaerőt – nincs biztosíték a hosszútávú maradásra
		Piaci erőfölény	A Szélessávú hálózat kiépítése és működtetése során állam részvételével szükséges, hiszen meg kell akadályoznia, hogy egy szereplő visszaélhessen a hálózati előnyökből származó paici erőfölényével
SWOT	**Elsődleges elemek**	**Elem megnevezése**	
		Az informatika fejlődésével sok piac szervezettebbé, könnyebben elérhetővé válik, csökken a kis vállalkozások relatív adminisztrációs és menedzsment hátránya (lehetőség)	
		A korszerű technológiák (pld. informatikai megoldások) elterjedtsége alacsony (gyengeség)	
		A területi egyenlőtlenségek növekedése a kedvezőtlenebb fekvésű, ritkábban lakott és szegényebb térségek gazdasági életképességét alááshatja (veszély)	
	További elemek	Sok területen nem áll rendelkezésre a megfelelően képzett munkaerő (gyengeség)	

4. Prioritási tengely elemzése

Prioritási tengely neve	**4. A környezet fenntartható és erőforrás-hatékony gazdasági fejlesztése**
Kapcsolódó tematikus cél	**6. A környezet megóvása és védelme, valamint a forráshatékonyság támogatása** **4. Az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban** *Megjegyzés: a prioritási tengely két, egymástól célját, célcsoportját és eszközeit tekintve is elkülönülő beavatkozás-csoportból áll, egységes egészként történő értelmezése korlátozottan lehetséges.*
Kapcsolható alapok	**ERFA**

Beruházási prioritások a prioritási tengelyen belül			
Név, sorszám	**Intézkedések**	**Egyedi célkitűzés**	**Indikátor**
Beruházási prioritás 9. ERFA rendelet 5. cikk (6) c) a természeti és kulturális örökség megőrzése, védelme, elősegítése és fejlesztése	Természeti és kulturális örökség megőrzése	Megnövekedett turisztikai költés a természeti és kulturális örökségek gazdaságilag fenntartható, a környezettel harmonikusan megvalósuló fejlesztése révén	A kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése

			A természeti örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése
Beruházási prioritás 10. ERFA rendelet 5. cikk 4b) az energiahatékonyság és a megújuló energiák felhasználásának támogatása a vállalkozásokban	Energiahatékonyság és a megújuló energia	Csökkentett közvetlen energiaköltségek az alacsony energia-hatékonyságú vállalkozások körében a versenyességük fokozása, illetve az erőforrás-hatékonyságuk érdekében a környezettel barát módon	Új beépített megújuló energia kapacitás
			Az üvegházhatást okozó gáz kibocsátás becsült csökkenése

Prioritási tengely illeszkedése a stratégiához			
		Szereplők neve	**Megjegyzés**
Célszereplők	**Elsődleges szereplő**	Természeti és kulturális örökséghelyszínek tulajdonosai ill. kezelői (4.1. intézkedés)	Jellemzően nonprofit szervezetek tulajdonában ill. kezelésében, a hazai vállalkozások nem képezik közvetlen célcsoportját a tervezett 4.1. beavatkozásoknak
		Alacsony energiahatékonyságú infrastruktúrával rendelkező vállalkozások (4.2. intézkedés)	Kis- és középvállalkozások a fókuszban
	További szereplők	Bel- és külföldi turisták (4.1. intézkedés)	Közvetett módon a turisztikai vonzerők javításán keresztül

Stratégiai célok	**A célhoz való kapcsolódás a prioritási tengely intézkedéseiben**		
	Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése	A 4.1. intézkedés javítja a természeti és kulturális örökség állapotát, növeli a turisztikai hasznosítás lehetőségét, s ezzel közvetetten az örökséghelyszíneken működő, elsősorban turisztikai vállalkozások számára teremt új bővülési lehetőségeket	
		A 4.2. intézkedés révén az energiahatékonyság és az energiatakarékosság fokozása az alacsony energiahatékonyságú vállalkozások körében	
	Gazdasági együttműködések erősítése	A 4.1. intézkedés kimondott célja a természeti és kulturális örökségfejlesztés hálózatos formában történő megvalósítása, ezzel a helyszínek kezelői közötti együttműködés erősítése, a közös termékfejlesztés	
	Versenyképességi akadályok lebontása	A 4.1. intézkedés közvetetten hat a vállalkozások előtt tornyosuló versenyképességi akadályok lebontása irányába a pozitív gazdasági externáliákkal járó örökségfejlesztések megvalósítása révén	
		A 4.2. intézkedés a kkv-k energiatakarékosságának fokozása és a megújuló energia felhasználásának erősítésével erősíti a vállalkozások versenyképességét	
Piaci továbblépés akadályai		**Akadály megnevezése**	**Megjegyzés**
	Elsődleges akadály	Tovagyűrűző hatások	Az örökségi erőforrások minőségének javítása olyan volumenű beavatkozást igényel, ill. oly mértékű pozitív externáliákkal jár, hogy ezeket vállalkozási keretekben nem éri meg fejleszteni
		Hiányzó támogatás	Az energiahatékonysági fejlesztések költsége olyan magas, hogy abba a vállalkozások nem vágnak bele támogatások hiányában
	További akadályok	Koordinációs nehézségek	Az örökségi erőforrások közvetlen és közvetett hasznosítói közti tartós együttműködések kialakítása (pl. közös termékfejlesztés) komoly kockázatokkal és költségekkel jár, amit az érintett vállalkozások jellemzően nem tudnak vállalni

		Ugrás a sötétbe	Az örökségi erőforrások hasznosítására épülő turisztikai desztinációk gazdasági rendszereinek részét képező vállalkozások egyénileg jellemzően nem tudnak kilépni új, különösen a már meglevőnél magasabb fizetőképes kereslettel rendelkező, jellemzően külföldi piacokra
SWOT	**Elsődleges elemek**	**Elem megnevezése**	
		Jól hasznosítható természeti és kulturális erőforrások (erősség)	
		A környezeti szempontok felértékelődével természeti erőforrásaink gazdasági potenciálja nő (lehetőség)	
		Az innováció és a kutatás-fejlesztés tevékenységei és hasznai néhány szektorba és a nagyobb cégekhez koncentrálódnak (gyengeség)	
	További elemek	A területi egyenlőtlenségek növekedése a kedvezőtlenebb fekvésű, ritkábban lakott és szegényebb térségek gazdasági életképességét alááshatja (veszély)	

5. Prioritási tengely elemzése

Prioritási tengely neve	**Foglalkoztatás ösztönzése és a vállalati alkalmazkodóképesség fejlesztése**
Kapcsolódó tematikus cél	**(8) a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása** **(10) az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében**
Kapcsolható alapok	**ESZA, ERFA**

Beruházási prioritások a prioritási tengelyen belül			
Név, sorszám	**Intézkedések**	**Egyedi célkitűzés**	**Indikátor**
Beruházási prioritás 11 ESZA rendelet 3. cikk (1) a) i): az álláskeresők és az inaktív személyek – többek között a tartós munkanélküliek és a munkaerőpiactól távol esők – foglalkoztatáshoz való hozzáférése, többek között a helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén is;	Az álláskeresők, különösen az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztathatóságának javítása aktív eszközök segítségével	NEC 11.1 Álláskeresők, különösen az alacsony iskolai végzettségűek növekvő körének munkaerő-piaci integrációja	1. A program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban 2. A program elhagyásának időpontjában képesítést szerzők 3. A program elhagyása utáni hat hónapon belül foglalkoztatásban
	Nem állami szervezetek komplex foglalkoztatási programjai	NEC 11.1 Álláskeresők, különösen az alacsony iskolai végzettségűek növekvő körének munkaerő-piaci integrációja	

	A munkaerő- piaci szolgáltatások fejlesztését előmozdító beavatkozások	NEC 11.1 Álláskeresők, különösen az alacsony iskolai végzettségűek növekvő körének munkaerő-piaci integrációja	Az egyénre szabott aktiválási politikákban részesülő ügyfelek száma
	A társadalmi vállalkozások ösztönzése és támogatása	NEC 11.2 A társadalmi vállalkozások foglalkoztatási kapacitásai erősödnek	A támogatott társadalmi vállalkozások által teremtett új munkahelyek száma
Beruházási prioritás 12 Fiatalok fenntartható munkaerő-piaci integrációja ESZA rendelet 3. cikk (1) a) ii) a fiatalok, különösen a nem foglalkoztatottak, oktatásban és képzésben nem részesülők, közöttük a társadalmi kirekesztés kockázatának kitett és a marginalizálódott közösségekből jövő fiatalok fenntartható munkaerő-piaci integrációja, többek között az ifjúsági garancia végrehajtása révén	Ifjúsági Garanciához kapcsolódó foglalkoztatási támogatások	NEC 12.1 A sem foglalkoztatásban, sem oktatásban vagy képzésben nem résztvevő (ún. NEET) fiatalok Ifjúsági Garanciához való hozzáférése biztosított	1. A program elhagyásának időpontjában képesítést szerző fiatal NEET résztvevők 2. A program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – levő fiatal NEET résztvevők 3. A program elhagyása utáni hat hónapon belül foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – levő fiatal NEET résztvevők

	Gyakornoki program és vállalkozóvá válás támogatása a fiatalok körében	NEC 12.2 Jobb hozzáférés a gyakornoki helyekhez és növekvő vállalkozói aktivitási kedv a fiatalok körében	-
Beruházási prioritás 13 Alkalmazkodóképesség fejlesztése ESZA rendelet 3. cikk (1) a) v) a munkavállalók, vállalkozások és vállalkozók alkalmazkodása a megváltozott körülményekhez	Munkahelyi rugalmasság és munka minőségének ösztönzése	NEC 13.1 A munkaerő-piaci szereplők munkaszervezési módszerek és munka minősége terén történő aktivitásának és tudatosságának növekedése	Kidolgozás alatt
	A jogszerű foglalkoztatás ösztönzése		Kidolgozás alatt
	Érdekképviseleti szervezetek foglalkoztatással kapcsolatban felmerülő problémák kezelésében betöltött szerepének erősítése		Kidolgozás alatt
Beruházási prioritás 14 - Az egész életen át tartó tanulás lehetőségeihez való hozzáférés javítása - ESZA rendelet 3. cikk (1) c) iii) az egész életen át tartó tanulás lehetőségeihez való egyenlő hozzáférés javítása minden korcsoport számára formális, informális és nem formális módon egyaránt, a munkavállalók ismereteinek, készségeinek és kompetenciáinak naprakésszé tétele, valamint a rugalmas tanulási formák előmozdítása, többek között a pályaorientáció és a megszerzett kompetenciák elismerése révén	Az alacsony képzettségűekre és közfoglalkoztatottakra fókuszáló célzott képzési, kompetencia-fejlesztési programok	NEC 14.1 A munkavállalási korú lakosság, különösen az alacsony képzettségűek javuló hozzáférése a munkaerő-piaci kompetenciákat javító formális képzési lehetőségekhez	1. A képzést sikeresen befejező résztvevők száma 2. A képzést sikeresen befejező, a programba lépéskor legfeljebb alapfokú (ISCED 1) vagy alsó középfokú (ISCED 2) végzettséggel rendelkező résztvevők száma
	Munkaerő-piaci kompetenciák fejlesztése		
	munkaképes korú népesség digitális kompetenciáinak fejlesztése		
	Munkavállalók munkahelyi képzésének támogatása		

Beruházási prioritás 15 ESZA rendelet 3. cikk (1) c) iv) az oktatási és képzési rendszerek munkaerő-piaci igényekhez való igazodásának javítása, a tanulásból a munkába történő átmenet megkönnyítése, a szakmai oktatás és a képzési rendszerek megerősítése és minőségének javítása többek között a készségek iránti igény előrejelzésén alapuló mechanizmusok, a tananyagok kiigazítása, a munkaalapú tanulási rendszerek – beleértve a duális tanulási rendszereket és a tanulószerződéses gyakorlati képzéseket – létrehozása és továbbfejlesztése	A szakképzés és felnőttképzés minőségének javítása	NEC 15.1 Gazdasági igényekhez igazodó képzési intézményrendszer kialakítása	Az intézkedés keretében kidolgozott új tananyagok, módszertanok alkalmazására felkészített/kiképzett szakemberek száma

Prioritási tengely illeszkedése a stratégiához			
Célszereplők	**Elsődleges szereplő**	**Szereplők neve**	**Megjegyzés**
		Munkavállalók	Potenciális (inaktív), hátrányos helyzetű munkavállalók elsődlegesen, de pl. érdekvédelem esetén a munkahellyel rendelkezők is
	További szereplők	Munkáltatók	Társadalmi vállalkozások, szociális gazdaság szereplői, non-profit szervezetek, egyéb kkv-k
		NFSZ, egyéb munkaügyi szervezetek, NGM	Az intézkedések, támogatások jelentős része az NFSZ-en keresztül találja meg a célszereplőt
Stratégiai célok	**A célhoz való kapcsolódás a prioritási tengely intézkedéseiben**		
	Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése	A foglalkoztatási prioritástengely esetén a vállalkozások mellett a munkavállalók is gazdasági aktorként értelmezendőek, ezért itt a működési tényezők a munkaerő értékét meghatározó tényezőkre: a képzettségre, a munkavégzés tranzakciós költségeire is kiterjed. A prioritástengely a következő célok elérését szolgálja: információs bizonytalanságok csökkentése, munkaerő iránti kereslet és foglalkoztatási kínálat minőségi javítása, illetve növelése (foglalkoztathatóvá tétel), tranzakciós költségek csökkentése. A munkáltatók és munkavállalók részére nyújtott szolgáltatások növelése, munkakörülmények javítása. Az eszközök pl. képzések, szakképzések fejlesztése, kompetenciafejlesztés, programok	
	Gazdasági együttműködések erősítése	A gazdasági együttműködések alapvetően nem jellemzőek a prioritástengelyre, de pl. non-profit szervezetek és vállalkozások együttműködése támogatott	
	Versenyképességi akadályok lebontása	Vállalkozások munkaerőigényének kielégítése, a minőségi munkaerő és a megfelelő munkahelyek (kereslet, kínálat) egymásra találása pl. munkavállalók emberierőforrás-fejlesztésével, alkalmazkodás	
Piaci továbblépés	**Elsődleges akadály**	**Akadály megnevezése**	**Megjegyzés**

akadályai		Információs bizonytalanságok	A munkaerő-kereslet és -kínálat egymásra találását nehezíti a piacot jellemző információs asszimetria. Ennek csökkentése érdekében a tranzakciós költségek csökkentésére, a jelzési és kiválasztási (signalling és screening) mechanizmusok gördülékeny és megbízható működésére van szükség.
		Kicsiknek nehezebb	A foglalkoztatás költségei és kockázatai a kisebb – elsősorban munkaerőintenzívebb tevékenységekt végző - vállalkozások számára relatíve nagyobbak
	További akadályok	Hiányzó támogatás	Társadalmi vállalkozások esetén a működéshez, humánerőforrás-bővítéshez, a piaci vállalkozások esetén a nem megbízhatóan jó minőségű emberek foglalkoztatásából származó bizonytalanságok kiküszöböléséhez szakmai támogatásra, segítő szolgáltatásokra van szükség
		Közösségi érintettség	Az elérhető képzési lehetőségek, a munkaerőpiac működését meghatározó intézmények széles társadalmi csoportok lehetőségeit befolyásolják
SWOT	**Elsődleges elemek**	**Elem megnevezése**	
		A területi egyenlőtlenségek növekedése a kedvezőtlenebb fekvésű, ritkábban lakott és szegényebb térségek gazdasági életképességét alááshatja	
		A magas inaktivitás és a válságtünetek térségi koncentrálódása növelheti a szociális kiadásokat és a társadalmi feszültségeket (veszély)	
		Sok területen nem áll rendelkezésre a megfelelően képzett munkaerő (gyengeség)	
		Magas a túlélés alapú működéssel jellemezhető cégek aránya (gyengeség)	
		A fiatalok munkaerő-piaci részvétele kicsi (gyengeség)	
	További elemek	Ár-érték arányban kedvező munkaerő, szolgáltatások és segédipar (lehetőségek)	
		A vállalkozások és a helyi piacok nagy része kicsi és törékeny (gyengeség)	

6. Prioritási tengely elemzése

Prioritási tengely neve	**3. Pénzügyi eszköz prioritás**
Kapcsolódó tematikus cél	1. A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése 2. Az információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés, azok használatának és minőségének javítása 3. A kkv-k versenyképességének fokozása 4. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban
Kapcsolható alapok	**ERFA+KA**

Beruházási prioritások a prioritási tengelyen belül			
Név, sorszám	**Intézkedések**	**Egyedi célkitűzés**	**Indikátor**
ERFA rendelet 5. cikk 3. c) a korszerű termék- és szolgáltatásfejlesztési képességek megteremtésének és bővítésének támogatása;	Termelő és szolgáltató vállalkozások támogatása	Vállalkozások külső finanszírozáshoz történő hozzáférésének javítása	**Eredmény:** • Pénzügyi közvetítrés mélysége (hitel a GDP %-ában) • Faktoring tevénység (a GDP %-ában) • Kockázati tőke

			tevékenység (a GDP %-ában) **<u>Output:</u>** • Vissza nem térítendő támogatáson kívüli más pénzügyi támogatásban részesülő vállalkozások száma • A vállalkozásoknak közpénzből nyújtott támogatáshoz illeszkedő magánberuházás (A vissza nem tréítendő támogatástól eltrérő jellegű támogatás)
ERFA 5. cikk (1) b) a vállalkozások K+I beruházásainak előmozdítása, valamint a vállalkozások, a kutatási és fejlesztési központok és a felsőoktatási ágazat közötti kapcsolatok és szinergiák létrehozása, különös tekintettel a termék- és szolgáltatásfejlesztésbe, a technológiaátadásba, a társadalmi innovációba, az öko-innovációba és a közszolgálati alkalmazásokba, a keresletélénkítésbe, a hálózatépítésbe, a klaszterekbe és az intelligens specializáció általi nyílt innovációba történő beruházásokra, továbbá a technológiai és alkalmazott kutatás, a kísérleti programok, a korai termékhitelesítési intézkedések, az alaptechnológiák fejlett gyártási kapacitásának és próbagyártásának	Tudás- és technológia intenzív vállalkozások támogatása	Vállalkozások külső finanszírozáshoz történő hozzáférésének javítása	Kidolgozás alatt

támogatása, valamint az általános célú technológiák terjesztése			
ERFA rendelet 5. cikk 4. c) az energiahatékonyság, az intelligens energiahasználat és a megújuló energiák felhasználásának támogatása a közcélú infrastruktúrákban, beleértve a középületeket és a lakóépületeket is;	Megújuló energia és energiahatékonyság támogatása	Új, közel zéró szén-dioxid kibocsátású épületek létesítése, meglévők energiahatékonysági korszerűsítése	**Eredmény:** • Megújuló energiából származó villamosenergia termelés • Az energiamegtakarítás mértéke **Output:** • Támogatásban részesülő végső kedvezményezettek száma • Az üvegházhatású gázok csökkenésének mértéke
ERFA rendelet 5. cikk (2) a): a szélessáv-kiépítés kiterjesztése és nagy sebességű hálózatok kiépítése, valamint a digitális gazdaságot szolgáló feltörekvő technológiák és hálózatok bevezetésének támogatása 5. cikk (2) b) az IKT termékek és szolgáltatások, az e-kereskedelem továbbfejlesztése és az IKT iránti kereslet fokozása;	Vállalkozások infokommunikációs fejlesztéseinek támogatása Újgenerációs (NGA) és körzet hálózatok fejlesztése Intézmények hálózati hozzáféréseinek, kapcsolatainak fejlesztése Kormányzati hálózatok konszolidációja, kapacitásainak, teljesítményének növelése	Fejlett digitális gazdaság, versenyképes IKT szektor és újgenerációs szélessávú infrastruktúra	Kidoltozás alatt

Prioritási tengely illeszkedése a stratégiához			
Célszereplők	**Elsődleges szereplő**	**Szereplők neve**	**Megjegyzés**
		KKV vállalkozások	Kis- és középvállalkozások a fókuszban, egyes intézkedéseknél a KKV-k bizonyos csoportja a célszereplő, mint IKT vállalkozások, Innováció orientált KKV-k, stb.
	További szereplők	IKT vállalatok	Hazai szereplők támogatása
		Induló vállalkozások	Hazai szereplők támogatása
		Lakosság	Kizárólag az épületek energiahatékonysági és megújuló energia beruházásainak finanszírozására
		Önkormányzatok, Intézmények	Az épületek energiahatékonysági és megújuló energia, illetve IKT beruházásainak, finanszírozására
		Központi költségvetési szervek	Kizárólag az épületek energiahatékonysági és megújuló energia illetve IKT beruházásainak finanszírozására
		Közfeladatot ellátó állami tulajdonú gazdasági társaságok	Kizárólag az épületek energiahatékonysági és megújuló energia beruházásainak finanszírozására
		Nonprofit szektor és közszolgáltatók	Kizárólag az épületek energiahatékonysági és megújuló energia beruházásainak finanszírozására
		Hálózati kivitelezők és szolgáltatók	Az IKT beruházások ösztönzése keretében
Stratégiai	**A célhoz való kapcsolódás a prioritási tengely intézkedéseiben**		

célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	• A prioritási tengely intézkedései legfőbbképpen a vállalati működéshez szükséges tényezőket támogatja a tőke és szükséges források biztosításával. • Az 5-ös, 6-os és 8-as intézkedés ezen kívül specifikus működési tényezőkre is koncentrál, mint az infrastruktúra-fejlesztés, infokommunikációs eszközök használata, energiahatékony megoldások elterjesztése. • A garancia eszközök emellett a hitelezők nagyobb kockázatvállalása révén olyan beruházások megvalósulásához is hozzájárulhat, amelyeket kockázati szempontok miatt a pénzintézetek elutasítanának • A támogatott lízing konstrukció indítása gépek beszerzésére, így jobb termelő berendezések beszerzéséhez segíthet hozzá • Az induló vállalkozások életben maradásának kulcsfontosságú eleme a tőkebevonás, melyet a nagyobb növekedési potenciállal rendelkező vállalatok megkaphatnak • A támogatott factor konstrukciók a likviditás által állított korlátok lebontásában segíthet, a komoly körbetartozási láncokat is átvághatná, hatékonyabb működést biztosítva – közvetve ez is a versenyképességet segíti A pénzügyi támogatások segítségével az energetikai beruházások egyszeri nagy költsége időben teríthető, aminek finanszírozását a rezsiköltségek csökkenése is fedezi az érintettek számára
	Gazdasági együttműködések erősítése	A prioritás közvetve és közvetlen is motiválja és segíti a hálózatok, együttműködések kialakulását. • A K+F+I fejlesztések támogatása az együttműködéseket, klaszterekbe szerveződést közvetlen támogatja a hatékonyabb innováció és piacra vitel érdekében, míg az infokommunikációs eszközök és technológiák széles körű alkalmazása hozzájárulhat együttműködések létrejöttéhez, ezzel közvetve segítve az együttműködést.
	Versenyképességi akadályok lebontása	• Az alacsony tőkearány versenyhátrányt, és növekedési akadályt jelentenek a vállalkozásoknak, mivel limitálja a hitelképességüket, és a beruházási potenciált is – a prioritás tengely ennek orvoslását célozza • A drága finanszírozás (az NHP program előtt) versenyképességi hátrány volt a hazai vállalkozásoknak a nemzetközi versenyben • A garanciaprogramok nagyobb kockázatú, de ugyanakkor nagyobb növekedési potenciált ígérő beruházások megvalósulásához is hozzájárulhatnak, így segítve a vállalatok új piacokra lépését,esetleg exporttevékenységének megnyitását is.

		• A K+I beruházások javítanák a KKV-k versenyképességét, azonban a finanszírozási hiány ezt megakadályozhatja Az infokommunikációs eszközök és technológiák hozzásegítik a vállalatokat hatékonyabb és nyereségesebb vállalati működéshez (Túlélőből hatékony piaci szereplők)	
Piaci továbblépés akadályai	**Elsődleges akadály**	**Akadály megnevezése**	**Megjegyzés**
		Ugrás a sötétbe	A vállalkozások új beruházás hitelből történő megvalósításánál félnek a megtérülési kockázatoktól, félnek a bizonytalanért kockáztatni a meglévő működő üzleti modellt
		Hiányzó támogatás	Még abban az esetben is, ha a vállalkozásnak szándékában áll beruházni, gyakran nem talál finanszírozót a gazdasági válság hatására kockázatkerülővé vált finanszírozási környezetben
	További akadályok	Információs bizonytalanság	A finanszírozó bizonytalan a megtérülésben, gyakran (pl. K+I beruházások esetében) az új technológiát sem megismerni, sem potenciálját felmérni nem tudja, így magasabbra értékeli a kockázatot. Az IKT termékek tapasztalati jószágok, amíg nem használja valaki nem győződhet meg azok hasznáról Bizonytalanság lehet az együttműködés / klaszter résztvevői közt.is, ez is akadályokat jelenthet
		Közösségi érintettség	A megújuló energiaforrásokra való áttérés és csökkenő károsanyag-kibocsátás környezeti hasznait a közösség egésze érzékeli
		Későn jövők hátránya	Az induló vállalkozás egyértelműen később jön a piacra (hacsak nem piacot teremt), elszenvedve ennek minden hátrányát. Új piac esetén pedig úttörőként kell megismertetni, elfogadtatnia, megszerettetnie a szolgáltatást / terméket amit kínál.

		Tovagyűrűző hatások	A kormányzati szektor IKT fejlesztésének elmaradása növekedési korlátot jelenthet a vállalkozásoknak is a magasabb tranzakciós költségek miatt
		Piaci erőfölény	Szélessávú hálózat kiépítését az állam részvételével és irányításával kell lebonyolítani, hiszen meg kell akadályoznia, hogy egy beruházó (kivitelező) szereplő egymagában túl nagy piaci erőfölényhez jusson-
SWOT		**Elem megnevezése**	
	Elsődleges elemek	Erősség: • A magyar államháztartás stabil, az infláció és a kamatok alacsonyak Gyengeségek: • A kisvállalkozások fejlesztéseinek finanszírozási intézményei nem kiépültek • A szerződések, együttműködések intézményi garanciái gyengék Lehetőségek • A válságból való kilábalás után megélénkülhet a beruházási kedv • Az újrainduló növekedés és a válság tapasztalatai új és stabilabb finanszírozási rendszereket hoz létre Veszélyek • Az Európa peremterületeit érintő válságok növelik a piaci bizonytalanságot A világ pénzügyi rendszerének bizonytalanságai a makrogazdasági jellemzőinket negatívan érinthetik	
	További elemek	Erősség • Több szakterületen erős kutatói és innovációs bázisok Gyengeség • A menedzsment és vállalkozói készségek, ismeretek szintje nem elég erős • Az innováció és a kutatás-fejlesztés tevékenységei és hasznai néhány szektorba és a nagyobb cégekhez koncentrálódnak Lehetőségek • A jogrend, a közigazgatás és a közszolgáltatások újraszervezése javítja az üzleti környezetet • Az unió délkeleti bővítése új piaci lehetőségeket teremt • A fogyasztási szokások átalakulása javítja a hazai termékek, szolgáltatások iránti keresletet	

		Veszélyek A multinacionális termelési láncok átszervezése kedvezőtlenül érintheti a magyar ipar egyes szegmenseit

A GINOP intézkedéseinek stratégiai elemzése

A következőkben a GINOP intézkedéseit elemezzük a stratégiai megközelítés alapján.

Bemutatjuk, hogy az egyez intézkedések

- milyen célszereplőket állítanak a fejlesztések központjába
- melyik stratégiai célokhoz illeszkednek
- milyen módon járulnak hozzá az egyes stratégia célok teljesítéséhez
- indítását milyen a vállalkozói továbblépést akadályozó tényezők indokolják
- a stratégia SWOT-jának mely elemeihez illeszkednek
- milyen nemzeti stratégiákhoz illeszkednek

Az elemzés célja kettős:

- Egyrészt érveket és szempontokat kínál az intézkedések további fejlesztéséhez, kormányzati és bizottsági egyeztetéséhez
- Másrészt demonstrálja, hogyan lehetséges a stratégiai kereteket egy sokszereplős és sok szempont szerint szervezett programkidolgozási munka során alkalmazni.

Intézkedés	**1.1 Vállalkozói kultúra terjesztése**	
Beruházási prioritás	ERFA rendelet 5. cikk 3. a) a vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítése, valamint új cégek alapításának – többek között üzleti inkubátorházak segítségével történő – ösztönzése;	
Specifikus cél		
Indikátorok	A vállalkozások 3 éves túlélési rátája	**Cél**: -
	A nem pénzügyi támogatásban részesülő vállalkozások száma	**Cél**: 5100 db 2023-ig

Célszereplők		KKV	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	KKV	Vállalkozói tapasztalatszerzés, tanácsadás, mentorálás növeli a hatékonyságot
			Új vállalkozások számára háttér-infrastruktúra biztosítása
	Gazdasági együttműködések erősítése	-	-
		-	-
	Versenyképességi akadályok lebontása	KKV	Vállalkozói tapasztalatszerzés, tanácsadás, mentorálás segítségével új piacot szerezhetnek, nemzetközi piacra léphetnek, beszállítóvá válhatnak
Stratégiai megközelítés	KKV	Működési tényezők	Megfelelő színvonalú infrastrukturális háttér megteremtése a kezdő vállalkozásoknak.
	KKV	Versenyképességi korlátok	Megfelelő tudással biztosítható a továbblépés (bármilyen irányban). Beszállítóvá válás, nemzetközi piacra lépés, innováció, hatékonyság-javulás.
Vállalkozói továbblépés akadályai	KKV	Tovagyűrűző hatások	A vállalkozások indítói tevékenységük kedvező társadalmi, gazdaságélénkítő hatásaival nem számolnak
		Információs bizonytalanság	A vállalkozások számára a tájékozódás haszna előre nem megítélhető számára fontos, de nem ismert vállalkozási kérdésekben

	KKV	Ugrás a sötétbe	A minőségi továbblépés külső szakmai támogatás, inkubáció nélkül nehezen megvalósítható.

SWOT elemek	**Erősségek**	• Stabil termelői bázis, jól szervezett erős ipari hagyományokkal rendelkező gazdasági térségek
	Gyengeségek	• A menedzsment és vállalkozói készségek, ismeretek szintje nem elég erős • Magas a túlélés alapú működéssel jellemezhető cégek aránya • A vállalkozói kedv alacsony
	Lehetőségek	• Az unión belüli kilábalás és a világ új növekedési pólusainak megnövekvő kereslete piaci lehetőségeket teremt
	Veszélyek	• A multinacionális termelési láncok átszervezése kedvezőtlenül érintheti a Magyar ipar egyes szegmenseit
Illeszkedés a nemzeti stratégiához		KKV stratégia 2014-2020. Eltérő struktúrában, de a stratégiában megjelenik mindkét elem: - inkubátorházak fejlesztése (Stratégia: Üzleti környezet fejlesztése – Vállalkozói infra. fejlesztések) - képzések, mentorálás (Stratégia: Vállalkozói készségek fejlesztése valamint Pénzügyi tudatosság előmozdítása).

Intézkedés	**1.2 Modern üzleti infrastruktúra megteremtése**	
Beruházási prioritás	*ERFA rendelet 5. cikk 3. c)* *a korszerű termék- és szolgáltatásfejlesztési képességek megteremtésének és bővítésének támogatása;*	
Specifikus cél	A KKV-k növekedési lehetőségeinek megteremtése	
Indikátorok	A KKV-k által termelt bruttó hozzáadott érték	**Cél**: -
	Vissza nem térítendő támogatásban részesülő vállalkozások száma	**Cél**: 180 db 2023-ig

Célszereplők		KKV	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	KKV	Az üzleti infrastruktúra (pld. ipari parkok, tudásparkok) szolgáltatási színvonalának emelése
			A logisztikai háttér-infrastruktúra fejlesztése
	Gazdasági együttműködések erősítése	-	-
	Versenyképességi akadályok lebontása	-	-
Stratégiai megközelítés	KKV	Működési tényezők	Javul az infrastrukturális háttér
Vállalkozói továbblépés akadályai	KKV	Tovagyűrűző hatások	Az üzleti és logisztikai infrastruktúra fejlesztése mindegyik az infrastruktúrát hasznosító vállalkozás számára hasznot hoz
		Koordinációs nehézségek	A több vállalkozást érintő infrastrukturális beruházások szervezése megfelelően ösztönzött és kellően stabil hátterű gazdaságszervező, szolgáltató szereplőket igényel

SWOT elemek	**Erősségek**	• Stabil termelői bázis, jól szervezett erős ipari hagyományokkal rendelkező gazdasági térségek • Erős nemzetközi beágyazottság • Jól hasznosítható természeti és kulturális erőforrások
	Gyengeségek	• A menedzsment és vállalkozói készségek, ismeretek szintje nem elég erős • Magas a túlélés alapú működéssel jellemezhető cégek aránya
	Lehetőségek	• Az unión belüli kilábalás és a világ új növekedési pólusainak megnövekvő kereslete piaci lehetőségeket teremt
	Veszélyek	• A multinacionális termelési láncok átszervezése kedvezőtlenül érintheti a Magyar ipar egyes szegmenseit
Illeszkedés a nemzeti stratégiához		KKV stratégia 2014-2020. Eltérő struktúrában, de a stratégiában megjelenik mindkét elem: • inkubátorházak fejlesztése (Stratégia: Üzleti környezet fejlesztése – Vállalkozói infra. fejlesztések) • képzések, mentorálás (Stratégia: Vállalkozói készségek fejlesztése valamint Pénzügyi tudatosság előmozdítása).

Intézkedés	1.3 Kapacitásbővítés támogatása	
Beruházási prioritás	ERFA rendelet 5. cikk 3. c) a korszerű termék- és szolgáltatásfejlesztési képességek megteremtésének és bővítésének támogatása;	
Specifikus cél	A KKV-k növekedési lehetőségeinek megteremtése	
Indikátorok	A KKV-k által termelt bruttó hozzáadott érték	**Cél**: -
	Vissza nem térítendő támogatásban részesülő vállalkozások száma	**Cél**: 15800 db 2023-ig

Célszereplők		Kiemelt ágazatokban, növekedési zónákban és szabad vállalkozásfejlesztési körzetekben **működő kkv**-k akik stabil növekedési kilátásokkal rendelkeznek.	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	KKV	Vállalkozások tőkehiányosak, komplex fejlesztésekkel lehet rajtuk segíteni -
			Termék és szolgáltatásfejlesztéssel piacuk bővülhet
	Gazdasági együttműködések erősítése	-	-
	Versenyképességi akadályok lebontása	-	-
Stratégiai megközelítés	KKV	Működési tényezők	Komplex termék- és szolgáltatásfejlesztéssel javul a vállalkozások növekedési esélye
			Termék és szolgáltatásfejlesztéssel új piacokra léphetnek vagy a korábban megszerzett piacon bővülhetnek.
Vállalkozói továbblépés akadályai	KKV	Ugrás a sötétbe	Az új piacokra való belépés kockázatai és tőkeigényei a tipikus kkv számára elriasztóan nagyok lehetnek
		Hiányzó támogatás	A tőkebevonási lehetőségek szűkössége miatt a fejlesztési lehetőségek nem mindig használhatóak ki

SWOT elemek	**Erősségek**	• Stabil termelői bázis, jól szervezett erős ipari hagyományokkal rendelkező gazdasági térségek
	Gyengeségek	• Magas a túlélés alapú működéssel jellemezhető cégek aránya • A korszerű technológiák (pld. informatikai megoldások) elterjedtsége alacsony
	Lehetőségek	• A válságból való kilábalás után megélénkülhet a beruházási kedv • Az újrainduló növekedés és a válság tapasztalatai új és stabilabb finanszírozási rendszereket hoz létre
	Veszélyek	• A multinacionális termelési láncok átszervezése kedvezőtlenül érintheti a magyar ipar egyes szegmenseit • A területi egyenlőtlenségek növekedése a kedvezőtlenebb fekvésű, ritkábban lakott és szegényebb térségek gazdasági életképességét alááshatja • A magas inaktivitás és a válságtünetek térségi koncentrálódása növelheti a szociális kiadásokat és a társadalmi feszültségeket
Illeszkedés a nemzeti stratégiához		KKV stratégia 2014-2020. Tőkehiány problémája megjelenik a stratégiában, a differenciált fejlesztések (fókuszált) igénye szintén szerepel a stratégiában. -

Intézkedés	1.4 Vállalkozások hálózatosodásának és piacra jutásának elősegítése	
Beruházási prioritás	ERFA rendelet 5. cikk 3. d) a kkv-k abban való segítése, hogy növekedni tudjanak a regionális, nemzeti és nemzetközi piacokon, és hogy az innovációs folyamatokban részt tudjanak venni	
Specifikus cél	Piacképes és együttműködő KKV szektor megteremtése	
Indikátorok	KKV-k exportárbevételének a teljes kkv árbevételhez viszonyított részaránya	**Cél**: -
	Vissza nem térítendő támogatásban részesülő vállalkozások száma	**Cél**: 2770 db 2023-ig

Célszereplők		Klasztertag KKV-k, akkreditált innovációs klaszterek tagjai, beszállítói integrátorok, tdm tagok, KKV-k	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	-	-
	Gazdasági együttműködések erősítése	Klasztertag kkv-k	a klaszter sikeres tevékenységek támogatása
		Beszállítói integrátorok, beszállítók	Annak segítése, hogy a kkv-k a beszállítói integrátor programon keresztül hozzájuthassanak a szükséges technológiához know-how-hoz, finanszírozáshoz.
		TDM tagok	Minőség növelése és az ár-érték arány javítása a támogatásukon keresztül.
		Akkreditált innovációs klaszterek	Fókuszált fejlesztésük, elsősorban a nemzetközi munkamegosztásba való sikeres szerepvállalás elősegítése érdekében
	Versenyképességi akadályok lebontása	KKV	Segíteni kell a KKV-k nemzetközi piacokra lépését
Stratégiai megközelítés	Klasztertag KKV-k, akkreditált innovációs klaszterek tagjai, beszállítói integrátorok, tdm tagok,	Együttműködések	Piacépítést szolgáló együttműködések támogatása: nemzeti, helyi piac szereplői beszállítóvá váljanak, illetve a globális piac közvetlen szereplői legyenek.
	KKV	Versenyképességi korlátok	Könnyebben lépnek a nemzetközi piacra komplex, piacra lépést megkönnyítő támogatások segítségével.

Vállalkozói továbblépés akadályai	TDM szereplők	Tovagyűrűző hatások	Térségi turisztikai attrakciójának összehangolt fejlesztése a térség egyéb szereplőinek is hasznára válik.
	Klasztertag KKV-k, akkreditált innovációs klaszterek tagjai, beszállítói integrátorok,	Koordinációs nehézségek	Együttműködés költségeinek csökkentése, hatékonyságnövelésen keresztül.
		Hiányzó hős problémája	Szervezési költségek csökkentése
	KKV	Ugrás a sötétbe	Nemzetközi piacra lépés megkönnyítése fókuszált támogatásokkal

SWOT elemek	**Erősségek**	• Erős nemzetközi beágyazottság • Ár-érték arányban kedvező munkaerő, szolgáltatások és segédipar • Több szakterületen erős kutatói és innovációs bázisok
	Gyengeségek	• A vállalkozások és a helyi piacok nagy része kicsi és törékeny • Magas a túlélés alapú működéssel jellemezhető cégek aránya • Az innováció és a kutatás-fejlesztés tevékenységei és hasznai néhány szektorba és a nagyobb cégekhez koncentrálódnak • A menedzsment és vállalkozói készségek, ismeretek szintje nem elég erős
	Lehetőségek	• A válságból való kilábalás után megélénkülhet a beruházási kedv • Az unión belüli kilábalás és a világ új növekedési pólusainak megnövekvő kereslete piaci lehetőségeket teremt
	Veszélyek	• Az unió versenyképességének csökkenésére adott válaszlépések kedvezőtlenül érinthetik a magyar gazdaságot • A multinacionális termelési láncok átszervezése kedvezőtlenül érintheti a magyar ipar egyes szegmenseit
Illeszkedés a nemzeti stratégiához		KKV stratégia 2014-2020. A KKV-k nemzetköziesedés és együttműködési hajlandósága alacsony a helyzetelemzés alapján. Piacbővítő és nemzetközi piacra lépést elősegítő intézkedések jelennek meg a stratégiában.

Intézkedés	1.5 Nemzeti turisztikai marketing és keresletösztönő program	
Beruházási prioritás	ERFA rendelet 5. cikk 3. d) a kkv-k abban való segítése, hogy növekedni tudjanak a regionális, nemzeti és nemzetközi piacokon, és hogy az innovációs folyamatokban részt tudjanak venni	
Specifikus cél	Piacképes és együttműködő KKV szektor megteremtése	
Indikátorok	A vállalkozásoknak közpénzből nyújtott támogatáshoz illeszkedő magánberuházás (vissza nem térítendő támogatás)	**Cél**: -

Célszereplők		Turisztikai szektorban működő kkv-k	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	Turisztikai szektorban működő kkv-k	A turisztikai hírdetések minőségének és eredményességének javítása.
	Gazdasági együttműködések erősítése	-	-
	Versenyképességi akadályok lebontása	-	-
Stratégiai megközelítés	**Turisztikai kkv-k**	**Működési tényező**	Eredményesség javítását két megközelítéssel kívánják elérni: • újszerű hirdetések támogatása • keresletet célzó hirdetések támogatása
Ikozo i tovább lépés alad	**Turisztikai kkv-k**	**Tovagyűrűző hatások**	Növekvő turisztikai kereslet javíthatja más gazdasági szereplők pozícióját is.

		Kicsiknek nehezebb	KKV-k egyenként nem képesek adott régió vagy turisztikai cél hirdetésére, ezért ezt támogatni kell.

SWOT elemek	**Erősségek**	• Erős nemzetközi beágyazottság • Jól hasznosítható természeti és kulturális erőforrások
	Gyengeségek	• Magas a túlélés alapú működéssel jellemezhető cégek aránya • A korszerű technológiák (pld. informatikai megoldások) elterjedtsége alacsony
	Lehetőségek	• Az unión belüli kilábalás és a világ új növekedési pólusainak megnövekvő kereslete piaci lehetőségeket teremt
	Veszélyek	• Az uniós centrumterületek vonzása a képzett munkaerő hiányához vezethet a növekedés szempontjából meghatározó gazdasági szegmensekben • A területi egyenlőtlenségek növekedése a kedvezőtlenebb fekvésű, ritkábban lakott és szegényebb térségek gazdasági életképességét alááshatja
Illeszkedés a nemzeti stratégiához		KKV stratégia 2014-2020 -hoz nincs illeszkedés Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2014-2024

Intézkedés	2.1.Vállalati K+I tevékenység intenzitásának ösztönzése	
Beruházási prioritás	ERFA rendelet 5. cikk (1) b) A vállalkozások K+I beruházásainak előmozdítása, valamint a vállalkozások, a kutatási és fejlesztési központok és a felsőoktatási ágazat közötti kapcsolatok és szinergiák létrehozása, különös tekintettel a termék- és szolgáltatásfejlesztésbe, a technológiaátadásba, a társadalmi innovációba, az öko-innovációba és a közszolgálati alkalmazásokba, a keresletélénkítésbe, a hálózatépítésbe, a klaszterekbe és az intelligens specializáció általi nyílt innovációba történő beruházásokra, továbbá a technológiai és alkalmazott kutatás, a kísérleti programok, a korai termékhitelesítési intézkedések, az alaptechnológiák fejlett gyártási kapacitásának és próbagyártásának támogatása, valamint az általános célú technológiák terjesztése.	
Specifikus cél	K+I aktivitás ösztönzése a tudás- és technológia-intenzív vállalkozások körében	
Indikátorok	Vállalkozások K+F kiadása (BERD/GDP)	**Cél**: -
	Támogatásban részesülő vállalkozások száma	**Cél**: -

Célszereplők		**Innovatív (startup és spin off) kkv-k**	
		Helyi gazdaságba integrálódó társaságok	
		Feltalálók	
		KKV-k	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	**Helyi gazdaságba integrálódó társaságok**	Cél, hogy hazai innovációs beruházásokon keresztül hozzájáruljanak a hazai gazdaság fejlődéséhez
		Feltalálók	Feltalálók és KKV-k innovációs készségének javítása
		KKV-k	
	Gazdasági együttműködések erősítése	**Feltalálók**	KKV-k és feltalálók közötti együttműködések gyarapítása
		KKV-k	
	Versenyképességi akadályok lebontása	**-**	-
gi ai m eg kö	**Innovatív vállalkozások**	**Működési tényezők**	Innovatív KKV-k infrastrukturális és eszköz igényeinek kiszolgálása

		Együttműködés	Innovatív vállalkozások házon belüli, vagy együttműködésben végzett prototípus, termék-, technológia- és szolgáltatásfejlesztésének támogatása
	Helyi gazdaságba integrálódó társaságok	**Működési tényezők**	A vállalati K+I **kapacitásfejlesztésen** keresztül a helyi gazdaságba integrálódó társaságok támogatása
	Feltalálók	**Működési tényezők**	Feltalálók és KKV-k innovációs készségének javítása innovációs **szolgáltatások vásárlásának**, valamint szellemi alkotások hazai, vagy nemzetközi **szellemitulajdon-védelmét szolgáló tevékenységek** támogatásával (voucher)
	KKV-k		
Vállalkozói továbblépés akadályai	**Innovatív vállalkozások**	**Koordinációs nehézségek**	Az innovációs együttműködések területén az újítás jellegénél fogva az érintett felek közötti együttműködés összetett, a költségek és hozamok megosztásának szabályozása nehéz. Ezért koordinációra ösztönző sémák, támogatások nélkül az összefogás sok lehetősége kihasználatlan marad.
		Hiányzó támogatás	Az innovatív kezdeményezések kockázata a tapasztalatlanabb vállalkozásokat az ilyen befektetésektől elriasztja → ezen segít a korai életszakaszban lévő vállalkozások támogatása
	Helyi gazdaságba integrálódó társaságok	**Tovagyűrűző hatások**	A „vállalati K+I" kapacitásfejlesztés" kifejezetten a tovagyűrűző pozitív hatások kialakítását célozza, ezek nélkül a hazai vállalkozások nagyon nehezen veszik fel a versenyt
		A később jövők hátránya	Kockázatos lehet új innovációra vállalkozni egy hatékonyan működő vállalkozásnak, mert tapasztalat nélkül hátránnyal indul az innováció területén, és nem éri meg neki kockázatos beruházásokat hozni.

SWOT elemek	**Erősségek**	• Stabil termelői bázis, jól szervezett erős ipari hagyományokkal rendelkező gazdasági térségek • Erős nemzetközi beágyazottság • Több szakterületen erős kutatói és innovációs bázisok

	Gyengeségek	• A kisvállalkozások fejlesztéseinek finanszírozási intézményei nem kiépültek • Az innováció és a kutatás-fejlesztés tevékenységei és hasznai néhány szektorba és a nagyobb cégekhez koncentrálódnak • A vállalkozó kedv alacsony
	Lehetőségek	• A válságból való kilábalás után megélénkülhet a beruházási kedv • Az unión belüli kilábalás és a világ új növekedési pólusainak megnövekvő kereslete piaci lehetőségeket teremt • Az informatika fejlődésével sok piac szervezettebbé, könnyebben elérhetővé válik, csökken a kis vállalkozások relatív adminisztrációs és menedzsment hátránya
	Veszélyek	• Az unió versenyképességének csökkenésére adott válaszlépések kedvezőtlenül érinthetik a magyar gazdaságot • Az uniós centrumterületek vonzása a képzett munkaerő hiányához vezethet a növekedés szempontjából meghatározó gazdasági szegmensekben
Illeszkedés a nemzeti stratégiához		***KFI stratégia,*** ***Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia (S3) - véglegesítése júniusban várható***

Intézkedés	2.2. Stratégiai K+I együttműködések és kezdeményezések támogatása	
Beruházási prioritás	ERFA rendelet 5. cikk (1) b) a vállalkozások K+I beruházásainak előmozdítása, valamint a vállalkozások, a kutatási és fejlesztési központok és a felsőoktatási ágazat közötti kapcsolatok és szinergiák létrehozása, különös tekintettel a termék- és szolgáltatásfejlesztésbe, a technológiaátadásba, a társadalmi innovációba, az öko-innovációba és a közszolgálati alkalmazásokba, a keresletélénkítésbe, a hálózatépítésbe, a klaszterekbe és az intelligens specializáció általi nyílt innovációba történő beruházásokra, továbbá a technológiai és alkalmazott kutatás, a kísérleti programok, a korai termékhitelesítési intézkedések, az alaptechnológiák fejlett gyártási kapacitásának és próbagyártásának támogatása, valamint az általános célú technológiák terjesztése	
Specifikus cél	Stratégiai S3 K+I hálózatok elterjedése a nagy növekedési potenciállal rendelkező technológia-, valamint a tudás-intenzív vállalkozások körében	
Indikátorok	Stratégiai S3 K+I együttműködések száma	Cél: növekedés
	Kutatóintézetekkel együttműködő vállalkozások száma	Cél: -

Célszereplők		Innovatív vállalkozások	
		Közfinanszírozású kutatóhelyek	
		Nonprofit kutatóhelyek	
Stratégiai célok	Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése	Innovatív vállalkozások (szerepük valamivel hangsúlyosabb)	Hazai kutatóhelyek bázisán létrejövő központok kialakítása, innovatív együttműködések környezetének kialakítása Stratégiai jelentőségű K+I feladatok kiszervezése, piacbővítés
		Közfinanszírozású kutatóhelyek	
		Nonprofit kutatóhelyek	
	Gazdasági együttműködések erősítése	Innovatív vállalkozások (szerepük hangsúlyosabb)	Újonnan kialakított, valamint a már előzményekkel rendelkező stratégiai K+I együttműködések támogatása. Ágazatok tudományos, K+I erőforrásait interdiszciplináris módon és szinergiában alkalmazó
		Közfinanszírozású kutatóhelyek	

		Nonprofit kutatóhelyek	stratégiai K+I együttműködések és kezdeményezések támogatása
	Versenyképességi akadályok lebontása	**Innovatív vállalkozások**	Innovációs beruházások, termékfejlesztések segítségével vállalkozások könyebben lépnek új piacokra
		Közfinanszírozású kutatóhelyek	-
		Nonprofit kutatóhelyek	
Stratégiai megközelítés	**Innovatív vállalkozások** (szerepük hangsúlyosabb)	**Működési tényezők**	Hazai kutatóhelyek bázisán létrejött központok létrehozásának és működésének támogatása
		Gazdasági együttműködések	A nem piaci alapú szereplőkkel való együttműködés új termékek, technológiák kidolgozását segíheti.
		Versenyképességi akadályok	Az új termékek, technológiák növelik az új piacokra való kilépés lehetőségét
	Közfinanszírozású és Nonprofit kutatóhelyek	**Működési tényezők**	Üzleti megrendeléseken alapuló fianszírozási feltételek javulása
Vállalkozói továbblépés akadályai	**Innovatív vállalkozások** (szerepük valamivel hangsúlyosabb)	**Tovagyűrűző hatások**	Az új fejlesztések más cégek és ágazatok versenyképességét is növelhetik, ezzel azonban a vállalkozások ösztönzők, támogatások nélkül nem kalkulálnak befektetési döntéseik során
		Hiányzó támogatás	Az innovációs tevékenységek tőke és erőforrás igénye, kockázata a kisebb cégeket elriasztja az innovációs potenciáljuk kihasználásától
		A kicsiknek nehezebb	Innovációs tevékenység kis szereplőként nehéz egyedül, szükség van folyamatos információ és tőkeáramlásra. A klaszteresedés ennek leküzdését segítheti, védőburok lehet, ha jól kialakult érdekek mentén működik
	Közfinanszírozású és nonprofit kutatóhelyek	**Hiányzó támogatás**	Az üzleti szférával való együttműködések javítják a finanszírozási feltételeket

SWOT elemek	**Erősségek**	• Stabil termelői bázis, jól szervezett erős ipari hagyományokkal rendelkező gazdasági térségek • Erős nemzetközi beágyazottság

		• Több szakterületen erős kutatói és innovációs bázisok
	Gyengeségek	• A kisvállalkozások fejlesztéseinek finanszírozási intézményei nem kiépültek • A menedzsment és vállalkozói készségek, ismeretek szintje nem elég erős • Az innováció és a kutatás-fejlesztés tevékenységei és hasznai néhány szektorba és a nagyobb cégekhez koncentrálódnak • A korszerű technológiák (pld. informatikai megoldások) elterjedtsége alacsony
	Lehetőségek	• A válságból való kilábalás után megélénkülhet a beruházási kedv • Az unión belüli kilábalás és a világ új növekedési pólusainak megnövekvő kereslete piaci lehetőségeket teremt • Az informatika fejlődésével sok piac szervezettebbé, könnyebben elérhetővé válik, csökken a kis vállalkozások relatív adminisztrációs és menedzsment hátránya (javul a kkv-k klaszteresedési hajlandósága, bővülnek az elérhető együttműködési lehetőségek) • Az unió délkeleti bővítése új piaci lehetőségeket teremt (kiaknázható piaci rések, akár az innovatív termékek, megoldások piacán)
	Veszélyek	• Az uniós centrumterületek vonzása a képzett munkaerő hiányához vezethet a növekedés szempontjából meghatározó gazdasági szegmensekben • A területi egyenlőtlenségek növekedése a kedvezőtlenebb fekvésű, ritkábban lakott és szegényebb térségek gazdasági életképességét alááshatja
Illeszkedés a nemzeti stratégiához		***KFI stratégia,*** ***Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia (S3)*** *(folyamatban)*

Intézkedés	2.3. K+I infrastruktúra és kapacitás megerősítése a nemzetközi kiválóság érdekében	
Beruházási prioritás	ERFA rendelet 5. cikk (1) a) a kutatási és innovációs (K+I) kiválóság fejlesztése, és különösen az európai érdekeltségű kompetenciaközpontok támogatása érdekében a K+I infrastruktúra és kapacitás megerősítése	
Specifikus cél	A K+I kapacitások megerősítésével növekvő H2020 részvétel a közfinanszírozású és nonprofit kutatóhelyek, valamint a vállalkozások körében	
Indikátorok	Magyar résztvevők az EU keretekprogramokban	**Cél**: -

Célszereplők		**Közfinanszírozású és nonprofit kutatóhelyek**	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	**Közfinanszírozású és nonprofit kutatóhelyek**	K+I infrastruktúra és kapacitás megerősítése: - kiemelkedő kutatóhelyek nemzetközi színvonalra történő fókuszált fejlesztése (és az ehhez szükséges háttér megteremtése)
	Gazdasági együttműködések erősítése	**Közfinanszírozású és nonprofit kutatóhelyek**	Kutatóhelyek összekapcsolása nemzetközi programokkal és külföldi szereplőkkel
	Versenyképességi akadályok lebontása	**Közfinanszírozású és nonprofit kutatóhelyek**	-
Stratégiai megközelítés	**Közfinanszírozású és nonprofit kutatóhelyek**	**Működési tényezők**	Kutatóhelyek infrastruktúrális feltételeinek fejlesztése, műszerállományának javítása: országos vagy regionális szinten jelentős kutatóhelyek kiléphetnek a globális kutatói színtérre szereplő)
		Együttműködések	A nemzetközi kutatási infrastruktúrákban való részvétel támogatása és finanszírozása
		Versenyképesség	-
ói továbblép és	**Közfinanszírozású és nonprofit kutatóhelyek**	**Tovagyűrűző hatások**	A vállalkozások versenyképességét nagy mértékben erősítheti a közfinanszírozású kutatóhelyek tevékenysége

		Koordinációs nehézségek	A gyenge együttműködés a kutatóhelyek és a vállalkozói szféra között erősödhet, mart a fejlettebb infrastruktúra révén vonzóbb a vállalkozói szféra számára a kutatóhelyekkel történő együttműködés
		A kicsiknek nehezebb	Globális projekteket egy hazai kutatóintézet nem tud megvalósítani – szükséges, hogy a nemzetközi kutatási infrastruktúrába be tudjanak kapcsolódni

SWOT elemek	**Erősségek**	• Több szakterületen erős kutatói és innovációs bázisok
	Gyengeségek	• A menedzsment és vállalkozói készségek, ismeretek szintje nem elég erős • Az innováció és a kutatás-fejlesztés tevékenységei és hasznai néhány szektorba és a nagyobb cégekhez koncentrálódnak • A korszerű technológiák (pld. informatikai megoldások) elterjedtsége alacsony
	Lehetőségek	• Az unión belüli kilábalás és a világ új növekedési pólusainak megnövekvő kereslete piaci lehetőségeket teremt • Az informatika fejlődésével sok piac szervezettebbé, könnyebben elérhetővé válik, csökken a kis vállalkozások relatív adminisztrációs és menedzsment hátránya • Az unió délkeleti bővítése új piaci lehetőségeket teremt
	Veszélyek	• Az uniós centrumterületek vonzása a képzett munkaerő hiányához vezethet a növekedés szempontjából meghatározó gazdasági szegmensekben
Illeszkedés a nemzeti stratégiához		***KFI stratégia,*** ***Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia (S3) - júniusban várható a véglegesítése***

Intézkedés	3.1. Versenyképes IKT szektor	
Beruházási prioritás	ERFA 5. cikk (2) b): az IKT termékek és szolgáltatások, az e-kereskedelem továbbfejlesztése és az IKT iránti kereslet fokozása	
Specifikus cél	Versenyképes IKT szektor	
Indikátorok	A támogatott IKT vállalkozások exportbevételének növekedése legalább 50%-al	**Cél**: 0 » 900000 M Huf

Célszereplők		**IKT szektor vállalkozásai, vállalatai**	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	**IKT szereplők**	Szakképzett munkaerő képzése és megfeleltetése a keresletnek
	Gazdasági együttműködések erősítése	IKT szereplők összekapcsolása (közvetett cél)	
	Versenyképességi akadályok lebontása	IKT szereplők piacbővítése (közvetett cél)	
Stratégiai megközelítés	**IKT szereplők**	**Működési tényezők**	IKT szereplők munkaerőellátottságának javítása, igényeknek való jobb megfelelés
Vállalkozói továbblépés akadályai	**IKT szereplők**	**Tovagyűrűző hatások**	Nem éri meg képeznie a cégeknek saját munkaerőt – nincs biztosíték a hosszútávú maradásra
		Későn jövők	A globális inkunmbensek helyi igényekhez kevésbé illeszkedő megoldásai dominálnak az elterjedtségük miatt
		Kis szereplők nehézségei	Az IKT fejlesztések a kis szereplők számára relatíve drágák, folyamataik nehezebben sztenderdizálhatóak és illeszthetőek informatikai környezetbe

SWOT elemek	**Erősségek**	-
	Gyengeségek	• Sok területen nem áll rendelkezésre a megfelelően képzett munkaerő • A korszerű technológiák (pld. informatikai megoldások)

		elterjedtsége alacsony
	Lehetőségek	• Az informatika fejlődésével sok piac szervezettebbé, könnyebben elérhetővé válik, csökken a kis vállalkozások relatív adminisztrációs és menedzsment hátránya • A fogyasztási szokások átalakulása javítja a hazai termékek, szolgáltatások iránti keresletet
	Veszélyek	• A multinacionális termelési láncok átszervezése kedvezőtlenül érintheti a magyar ipar egyes szegmenseit
Illeszkedés a nemzeti stratégiához		**KFI stratégia -** de csak érinti, pl. a kormányzati szektor infokommunikációs beruházásait szorgalmazza + S3-ra hivatkzik, de az nem tárgyalja nagyon a témát.

Intézkedés	3.2. Fejlett digitális gazdaság, informatizált folyamatok a kkv-knál	
Beruházási prioritás	ERFA 5. cikk (2) b): az IKT termékek és szolgáltatások, az e-kereskedelem továbbfejlesztése és az IKT iránti kereslet fokozása	
Specifikus cél	Fejlett digitális gazdaság , informatizált vállalati folyamatok	
Indikátorok	Informatikailag integrált üzleti folyamatokkal rendelkező 10 fő feletti kkv-k aránya	**Cél**: 13,2% » 30%

Célszereplők		**Kis- és Középvállalkozások**	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	**KKV**	Infokommunikációs termékek és szolgáltatások alkalmazásának támogatása
	Gazdasági együttműködések erősítése	Infokommunikációs termékek és szolgáltatások használata hozzájárulhat a szereplők közötti hatékonyabb információáramláshoz *(közvetett cél)*	
	Versenyképességi akadályok lebontása	A túlélésből a hatékonyságalapú működésbe való átlépést támogatása IKT megoldásokkal	
Stratégiai megközelítés	**KKV**	**Versenyképességi akadályok lebontása**	Túlélésből hatékonyság alapú vállalati működés elérése az IKT termékek és szolgáltatások alkalmazásával
Vállalkozói továbblépés akadályai	**KKV**	**Információs bizonytalanságok**	Az IKT termékek tapasztalati jószágok, amíg nem használja valaki, addig nem győződhet meg azok hasznáról
		Kis szereplők nehézségei	Az IKT fejlesztések a kis cégeknél relatíve nehezebben sztenderdizálhatóak és illeszthetőek informatikai környezetbe

<table>
<tr><td rowspan="4">SWOT elemek</td><td>Erősségek</td><td>-</td></tr>
<tr><td>Gyengeségek</td><td>• A korszerű technológiák (pld. informatikai megoldások) elterjedtsége alacsony</td></tr>
<tr><td>Lehetőségek</td><td>• Az informatika fejlődésével sok piac szervezettebbé, könnyebben elérhetővé válik, csökken a kis vállalkozások relatív adminisztrációs és menedzsment hátránya
• A fogyasztási szokások átalakulása javítja a hazai termékek, szolgáltatások iránti keresletet</td></tr>
<tr><td>Veszélyek</td><td>• A multinacionális termelési láncok átszervezése kedvezőtlenül érintheti a magyar ipar egyes szegmenseit</td></tr>
<tr><td colspan="2">Illeszkedés a nemzeti stratégiához</td><td>KFI stratégia - de csak érinti, pl. a kormányzati szektor infokommunikációs beruházásait szorgalmazza + S3-ra hivatkozik, de az nem tárgyalja nagyon a témát.</td></tr>
</table>

Intézkedés	3.3 Digitális felzárkózás (e-inclusion) és közösségi hozzáférés erősítése	
Beruházási prioritás	ERFA rendelet 5. cikk (2) c): az e-kormányzás, az e-tanulás, az e-befogadás, az e-kultúra és az e-egészségügy IKT-alkalmazásainak megerősítése	
Specifikus cél	Digitális felzárkózás (e-inclusion) és közösségi hozzáférés	
Indikátorok	Az e-befogadás programokkal elért állampolgárok száma (fejletlenebb régiókban)	Cél: 0 » 400000 fő

Célszereplők		**Potenciális munkavállalók hátrányos helyzetű településeken**	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	Nagyobb munkaerő mobilitás még a hátrányosabb helyzetű régiókban is.	
	Gazdasági együttműködések erősítése	Nem közvetlenül cél, erősítheti a munkavállalással kapcsolatos információáramlást.	
	Versenyképességi akadályok lebontása	Nem közvetlenül cél	
Stratégiai megközelítés	**Potenciális munkavállalók**	**Működési tényezők**	Az internet közösségi hozzáférésének biztosítása hozzásegíti a kisebb települések állampolgárait ahhoz, hogy könnyebben találjanak munkát
		Gazdasági együttműködések	Amennyiben segít összekötni a munkavállalót a munkaadóval vagy egyéb munkavállalókkal, tekinthetjük közvetett célnak
Vállalkozói továbblépés akadályai	**Potenciális munkavállalók**	**Közösségi érintettség**	Hátrányos helyzetű településeken az internet elérhetősége a munkavállalók számára erősen függhet a településen elérhető közszolgáltatásoktól
		Információs bizonytalanságok	A munkaadó és munkavállaló nem találja meg egymást, nem rendelkeznek egymásról információval, különösen kisebb települések között, határaikon túlnyúló viszonyoknál

SWOT elemek	**Erősségek**	-
	Gyengeségek	• A korszerű technológiák (pld. informatikai megoldások) elterjedtsége alacsony
	Lehetőségek	• Az informatika fejlődésével sok piac szervezettebbé, könnyebben elérhetővé válik, csökken a kis vállalkozások relatív adminisztrációs és menedzsment hátránya • A fogyasztási szokások átalakulása javítja a hazai termékek, szolgáltatások iránti keresletet
	Veszélyek	• A magas inaktivitás és a válságtünetek térségi koncentrálódása növelheti a szociális kiadásokat és a társadalmi feszültségeket • A területi egyenlőtlenségek növekedése a kedvezőtlenebb fekvésű, ritkábban lakott és szegényebb térségek gazdasági életképességét alááshatja
Illeszkedés a nemzeti stratégiához		-

Intézkedés	3.4. Újgenerációs szélessávú hálózatok és hozzáférés fejlesztése	
Beruházási prioritás	ERFA rendelet 5. cikk (2) c): a szélessáv-kiépítés kiterjesztése és nagy sebességű hálózatok kiépítése, valamint a digitális gazdaságot szolgáló feltörekvő technológiák és hálózatok bevezetésének támogatása	
Specifikus cél	Újgenerációs, országos szélessávú hálózatok rendelkezésre állása	
Indikátorok	Legalább 30 Mb/s sávszélességre alkalmas szélessávú infrastruktúrát elérő háztartások aránya	Cél: 59,7% » 100 %
	Legalább 30 Mb/s sávszélességű előfizetéssel rendelkező háztartások aránya	Cél: 4,8% » 50%

Célszereplők		Magyarország területén tevékenykedő piaci szereplők	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	**Piaci szereplők**	Hatékony vállalati infrastruktúra megteremtése
	Gazdasági együttműködések erősítése	Nem közvetlen cél	
	Versenyképességi akadályok lebontása	Nem közvetlen cél	
Stratégiai megközelítés	**Hálózatot használó piaci szereplők**	**Bármelyik típus, de inkább kis vidéki szereplők**	Infrastruktúra fejlesztés bármely vállalkozás működési feltételeit erősítheti és hozzáad a továbblépés lehetőségéhez
Akadályok	**Hálózatot használó piaci szereplők**	**Tovagyűrűző hatások**	A hálózatépítés mindenképp tovagyűrűző hatásokkal jár egy adott földrajzi területen, nem éri meg vállakozásoknak emiatt befektetni ilyen hálózati beruházásokba

		Hiányzó támogatás	A hálózat kiépítésének költségei olyan magasak, hogy a piaci szereplők még egymással együttműködve sem képesek ilyen beruházások meglépésére

SWOT elemek	**Erősségek**	-
	Gyengeségek	• A korszerű technológiák (pld. informatikai megoldások) elterjedtsége alacsony
	Lehetőségek	• Az informatika fejlődésével sok piac szervezettebbé, könnyebben elérhetővé válik, csökken a kis vállalkozások relatív adminisztrációs és menedzsment hátránya • A fogyasztási szokások átalakulása javítja a hazai termékek, szolgáltatások iránti keresletet
	Veszélyek	• A területi egyenlőtlenségek növekedése a kedvezőtlenebb fekvésű, ritkábban lakott és szegényebb térségek gazdasági életképességét alááshatja
Illeszkedés a nemzeti stratégiához		**KFI stratégia -** de csak érinti, pl. a kormányzati szektor infokommunikációs beruházásait szorgalmazza + S3-ra hivatkozik, de az nem tárgyalja nagyon a témát.

Intézkedés	**4.1. Természeti és kulturális örökség megőrzése**	
Beruházási prioritás	ERFA rendelet 5. cikk (6) c) a természeti és kulturális örökség megőrzése, védelme, elősegítése és fejlesztése	
Specifikus cél	Megnövekedett turisztikai költés	
Indikátorok	A kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	**Cél**: 720.000 db
	A természeti örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	**Cél**: **-**

Célszereplők		**Természeti és kulturális örökséghelyszínek tulajdonosai ill. kezelői (közvetlen)**	
		Turisztikai szektor vállalkozásai	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	Az intézkedés nagymértékben (ám közvetetten, tekintettel arra, hogy az érintett helyszínek tulajdonosai és kezelői jellemzően nem vállalkozások) hozzájárul a vállalkozások működési tényezőinek javításához, elsősorban azáltal, hogy javítja a természeti és kulturális örökség állapotát, növeli a turisztikai hasznosítás lehetőségét, s ezzel közvetetten az örökséghelyszíneken működő, elsősorban turisztikai vállalkozások számára teremt új bővülési lehetőségeket	
	Gazdasági együttműködések erősítése	Az intézkedés kimondott célja a természeti és kulturális örökségfejlesztés hálózatos formában történő megvalósítása, ezzel a helyszínek kezelői közötti együttműködés erősítése, a közös termékfejlesztés	
	Versenyképességi akadályok lebontása	Az intézkedés hozzájárul ahhoz, hogy országos, nemzetközi viszonylatban is versenyképes, innovatív tevékenységre épülő turisztikai tevékenységek jöhessenek létre	
Stratégiai megközelítés	**Turisztikai szektor vállalkozásai**	**Működési tényezők**	A vállalkozások működési környezetét képező természeti és kulturális erőforrások állapota javul
		Gazdasági együttműködés	A helyi (desztináció) és országos hálózatok kialakítása és az azokba való belépés könnyebbé válik
		Versenyképesség i akadályok lebontása	Az örökségi helyszínek fejlesztése révén (vonzerőnövelés) olyan – a várakozások szerint magasabb költségi hajlandósággal rendelkező – turisztikai célcsoportok jelennek meg a vállalkozások potenciális vevői között, amik elérése a fejlesztések megvalósítása nélkül nem lenne lehetséges.
Vállalkozói továbblépés akadályai	**Turisztikai szektor vállalkozásai**	**Közösségi érintettség**	Mivel a vállalkozások jellemzően sem nem tulajdonosai, sem nem kezelői az örökségi erőforrásoknak, ezért nem tudják közvetlenül befolyásolni azok állapotát.
		Tovagyűrűző hatások	Az örökségi erőforrások minőségének javítása olyan volumenű beavatkozást igényel, ill. oly mértékű pozitív externáliákkal jár, hogy ezeket vállalkozási keretekben nem éri meg fejleszteni
		Koordinációs nehézségek	Az örökségi erőforrások közvetlen és közvetett hasznosítói közti tartós együttműködések kialakítása (pl. közös termékfejlesztés) komoly

			kockázatokkal és költségekkel jár, amit az érintett vállalkozások jellemzően nem tudnak vállalni
		Hiányzó hős problémája	Az örökségi erőforrások közvetlen és közvetett hasznosítói, a turisztikai desztinációk rendszereinek működésében részt vevő gazdasági szereplők az együttműködés kialakításának költségeit – a hasznok várhatóan nem egyenletes és a befektetés arányában történő eloszlása miatt – nem vállalják
		Ugrás a sötétbe	Az örökségi erőforrások hasznosítására épülő turisztikai desztinációk gazdasági rendszereinek részét képező vállalkozások egyénileg (a költségek mértéke, a hasznok kockázatos volta, továbbá a költségek és hasznok eloszlásának bizonytalansága miatt) jellemzően nem tudnak kilépni új, különösen a már meglevőnél magasabb fizetőképes kereslettel rendelkező, jellemzően külföldi piacokra.

SWOT elemek	**Erősségek**	• Jól hasznosítható természeti és kulturális erőforrások
	Gyengeségek	-
	Lehetőségek	• Az unión belüli kilábalás és a világ új növekedési pólusainak megnövekvő kereslete piaci lehetőségeket teremt • A fogyasztási szokások átalakulása javítja a hazai termékek, szolgáltatások iránti keresletet • A környezeti szempontok felértékelődével természeti erőforrásaink gazdasági potenciálja nő
	Veszélyek	• Az Európa peremterületeit érintő válságok növelik a piaci bizonytalanságot • Az uniós centrumterületek vonzása a képzett munkaerő hiányához vezethet a növekedés szempontjából meghatározó gazdasági szegmensekben • A területi egyenlőtlenségek növekedése a kedvezőtlenebb fekvésű, ritkábban lakott és szegényebb térségek gazdasági életképességét alááshatja

Illeszkedés a nemzeti stratégiához	**Nemzeti Turizmusfejlesztési Koncepció**, ami a kiemelt stratégiai célok között, kiemelt jelentőségű operatív alcélkélt határozza meg a „Kiemelkedő adottságú, egyedi potenciállal rendelkező egészségturisztikai és örökségturisztikai termékek fejlesztése” célt

Intézkedés	4.2. Energiahatékonyság- és megújuló energia használat elősegítése	
Beruházási prioritás	ERFA rendelet 5. cikk 4b) az energiahatékonyság és a megújuló energiák felhasználásának támogatása a vállalkozásokban	
Specifikus cél	Csökkentett közvetlen energiaköltségek	
Indikátorok	A megtakarított energia mennyisége	**Cél**: -
	A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség a teljes bruttó energiafogyasztáson belül	**Cél**: -

Célszereplők		**Alacsony energiahatékonyságú infrastrktúrával rendelkező vállalkozások (kiemelten kkv-k)**	
		KKV	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	**Alacsony energiahatékonyságú vállalkozások**	energiahatékonyság és az energiatakarékosság fokozása
		KKV	épület/ gazdasági-termelési folyamat energiaigényének kielégítése megújuló energia felhasználásával
	Gazdasági együttműködések erősítése	**Alacsony energiahatékonyságú vállalkozások**	hatékonysági fejlesztések megújuló energia felhasználásával
		KKV	1) energiatakarékosság fokozása 2) megújuló energia felhasználásával hatékonysági fejlesztések

Stratégiai megközelítés	**Alacsony energiahatékonyságú vállalkozások**	**Működési tényezők javítása**	1) megújuló energiaforrásokra támaszkodva javul a vállalkozások energiahasznosítása, csökken a vállalkozások közvetlen fajlagos energiaköltsége 2) az intézkedés következtében csökkenő károsanyag-kibocsátás javítja a működési feltételeket a vállalkozások, alkalmazottak és a helyi lakosság számára 3) az épületek/gazdasági-termelési folyamatok energiaigényének kielégítése megvalósulhat megújuló energiára támaszkodva
Vállalkozói továbblépés akadályai	**Alacsony energiahatékonyságú vállalkozások**	**Közösségi érintettség**	A megújuló energiaforrásokra való áttérés és csökkenő károsanyag-kibocsátás környezeti hasznait a közösség egésze érzékeli
		Tovagyűrűző hatások	A megújuló energiaforrások felhasználására irányuló kereslet pozitív hatással lehet a szél, nap stb. energiát hasznosító berendezések magyar gyártóira, ill. az érintett kutatóintézetekre/cégekre
		A kicsinek nehezebb	Az épületenergetikai fejlesztések aránytalanul nagy terheket rónak egy kisebb vállalkozásra, így nem képes a fejlesztést megvalósítani

SWOT elemek	**Erősségek**	- Jól hasznosítható természeti erőforrások - Több szakterületen erős kutatói és innovációs bázisok
	Gyengeségek	- A kisvállalkozások fejlesztéseinek finanszírozási intézményei nem kiépültek - A korszerű technológiák elterjedtsége alacsony
	Lehetőségek	- Az unió délkeleti bővítése új piaci lehetőségeket teremt - A környezeti szempontok felértékelődével természeti erőforrásaink gazdasági potenciálja nő - A fogyasztási szokások átalakulása javítja a hazai termékek, szolgáltatások iránti keresletet
	Veszélyek	-
Illeszkedés a nemzeti stratégiához		**Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia** Két fő céljának elérését is segíti: - Mitigáció: az éghajlatváltozást kiváltó gázok kibocsátásának csökkentése, és növekedésének megelőzése - Adaptáció: a már elkerülhetetlen éghajlatváltozás kedvezőtlen ökológiai és társadalmi-gazda-sági hatásai elleni védekezésnek, az éghajlatváltozás következményeihez való al-kalmazkodóképesség

	javítása (pl. épületenergetikai fejlesztések révén) **Nemzeti Energiahatékonysági Stratégia** (pl. a fosszilis energiahordozóktól való függés leküzdése)

Intézkedés	Az álláskeresők, különösen az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztathatóságának javítása aktív eszközök segítségével	
Beruházási prioritás	**Álláskeresők és inaktívak foglalkoztatáshoz való hozzáférése:** Beruházási prioritás 11 ESZA rendelet 3. cikk (1) a) i): az álláskeresők és az inaktív személyek – többek között a tartós munkanélküliek és a munkaerőpiactól távol esők – foglalkoztatáshoz való hozzáférése, többek között a helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén is;	
Specifikus cél	NEC 11.1 Álláskeresők, különösen az alacsony iskolai végzettségűek növekvő körének munkaerő-piaci integrációja	
Indikátorok	A program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban	**Cél**: 0→74 000 fő
	A program elhagyásának időpontjában képesítést szerzők	**Cél**: 0→75 000 fő
	A program elhagyása utáni hat hónapon belül foglalkoztatásban	**Cél**: 0→52 500 fő

Célszereplők		Foglalkoztatók	
		Hátrányos helyzetű álláskeresők	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	Foglalkoztatók	Információs bizonytalanságok csökkentése (állásfeltárás)
		Hátrányos helyzetű álláskeresők	Foglalkoztatási kínálat javítása, növelése
	Gazdasági együttműködések erősítése	Nem kifejezett cél	
	Versenyképességi akadályok lebontása	Nem kifejezett cél	
Stratégiai megközelítés	Foglalkoztatók	Működési tényezők javítása	Vállalkozások rendelkezésére álló-humánerőforrása olcsóbb, jobb minőségű, önálló, munka világával kompatibilis
	Álláskeresők	Javuló munkaerő-piaci jellemzők	Aktív eszközök, munkaerőpiachoz való kötődésének megőrzése, a munkaerő-piaci átmenetek, státuszváltások kezelése

Vállalkozói továbblépés akadályai	Foglalkoztatók	Közösségi érintettség	A rendelkezésre álló munkaerő mennyisége és minősége lokális közjószág
		Kicsiknek nehezebb	Az emberi erőforrás alkalmazása számukra kockázatosabb és relatíve nagyobb terhet jelent

SWOT elemek	**Erősségek**	
	Gyengeségek	• Sok területen nem áll rendelkezésre a megfelelően képzett munkaerő
	Veszélyek	• A területi egyenlőtlenségek növekedése a kedvezőtlenebb fekvésű, ritkábban lakott és szegényebb térségek gazdasági életképességét alááshatja • A magas inaktivitás és a válságtünetek térségi koncentrálódása növelheti a szociális kiadásokat és a társadalmi feszültségeket
Illeszkedés a nemzeti stratégiához		Partnerségi Megállapodás: a hátrányos helyzetű csoportok aktivizálását, a munkanélküliek és inaktívak munkába állását segítő aktív intézkedések

Intézkedés	A munkaerő- piaci szolgáltatások fejlesztését előmozdító beavatkozások	
Beruházási prioritás	**Álláskeresők és inaktívak foglalkoztatáshoz való hozzáférése:** Beruházási prioritás 11 ESZA rendelet 3. cikk (1) a) i): az álláskeresők és az inaktív személyek – többek között a tartós munkanélküliek és a munkaerőpiactól távol esők – foglalkoztatáshoz való hozzáférése, többek között a helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén is;	
Specifikus cél	NEC 11.1 Álláskeresők, különösen az alacsony iskolai végzettségűek növekvő körének munkaerő-piaci integrációja	
Indikátorok	Az egyénre szabott aktiválási politikákban részesülő ügyfelek száma	**Cél**: 0→140.000 fő

Célszereplők		NFSZ, Közvetve a munkáltatók	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	**Munkáltatók, kkv-k**	A munkáltatók részére nyújtott szolgáltatások fejlesztésével könnyebb információáramlás, tranzakciós költségek csökkentése
	Gazdasági együttműködések erősítése	Nem kifejezett cél	
	Versenyképességi akadályok lebontása	**Munkáltatók, kkv-k**	Túlélés-alapú működésből hatékonyág-alapúvá válás segítése
Stratégiai megközelítés	Munkáltatók, kkv-k	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	Munkáltatók részére nyújtott szolgáltatások fejlesztése
	Munkáltatók, kkv-k	**Túlélés-alapú működésből hatékonyág-alapúvá válás**	a munkaerő-piaci intézkedések hatékonyságának és eredményességének javításával

Vállalkozói továbblépés akadályai	Munkáltatók, kkv-k	**Információs bizonytalanságok**	Nem áll rendelkezésre elegendő ismeret megfelelő képzettségű/minőségű munkaerőről

<table>
<tr><td rowspan="3">SWOT elemek</td><td>Erősségek</td><td></td></tr>
<tr><td>Gyengeségek</td><td>• Sok területen nem áll rendelkezésre a megfelelően képzett munkaerő
• A vállalkozások és a helyi piacok nagy része kicsi és törékeny
• Magas a túlélés alapú működéssel jellemezhető cégek aránya</td></tr>
<tr><td>Veszélyek</td><td>• A területi egyenlőtlenségek növekedése a kedvezőtlenebb fekvésű, ritkábban lakott és szegényebb térségek gazdasági életképességét alááshatja
• A magas inaktivitás és a válságtünetek térségi koncentrálódása növelheti a szociális kiadásokat és a társadalmi feszültségeket</td></tr>
<tr><td colspan="2">Illeszkedés a nemzeti stratégiához</td><td>• Nemzeti Reformprogram: A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztését célzó intézkedés eredményeképpen megvalósul az ügyfelek helyzetének pontos feltérképezése, egyénre szabott segítő szolgáltatások nyújtása, a munkáltatóknak nyújtható támogatások és szolgáltatások rendszerének fejlesztése a munkahelyteremtő és megtartó képességek növelése érdekében, a munkaerőpiac keresleti oldalának feltérképezése, valamint a nemzetközi együttműködések erősítése és jó gyakorlatok átemelése
• A Foglalkoztatási Stratégia nyilatkozik a fejlesztendő tevékenységekről</td></tr>
</table>

Intézkedés	**A társadalmi vállalkozások ösztönzése és támogatása** révén e vállalkozásoknak hosszabb távon legalább részben önfenntartó működést kell elérniük	
Beruházási prioritás	**Álláskeresők és inaktívak foglalkoztatáshoz való hozzáférése** Beruházási prioritás 11 ESZA rendelet 3. cikk (1) a) i): az álláskeresők és az inaktív személyek – többek között a tartós munkanélküliek és a munkaerőpiactól távol esők – foglalkoztatáshoz való hozzáférése, többek között a helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén is;	
Specifikus cél	NEC 11.2 A társadalmi vállalkozások foglalkoztatási kapacitásai erősödnek	
Indikátorok	A támogatott társadalmi vállalkozások által teremtett új munkahelyek száma	**Cél**: 0→6.000 fő

Célszereplők		Közvetlenül a szociális gazdaság szereplői	
		Közvetve hátrányos helyzetűek és inaktívak,	
		Végső soron a tranzitfoglalkoztatottakat átvevő vállalkozások	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	**Társadalmi vállalkozások**	Munkaerő iránti kereslet növelése
		Hátrányos helyzetűek és inaktívak	Foglalkoztatási kínálat javítása, növelése: eljutnak a munkaerő-piacra
		Egyéb vállalkozások	Munka világába integrálódott tranzitfoglalkoztatottak rendelkezésre állnak az intézkedés következtében, ami javítja a működési tényezőket
	Gazdasági együttműködések erősítése	Nem kifejezett cél	
	Versenyképességi akadályok lebontása	**Társadalmi vállalkozások**	Piacképes termékek és szolgáltatások és új üzleti modellek segítik az önállóvá válást, a versenyhátrányok csökkentését
ai megköz	Társadalmi vállalkozások	**Működési tényezők javítása**	Bővül a foglalkoztatni képes vállalkozások száma, az eddig működőek dinamikusabbakká és stabilabbá válnak

	Társadalmi vállalkozások	**Túlélésből hatékonyságorientált működés**	Piacképes termékek és szolgáltatások és új üzleti modellek
	Hátrányos helyzetűek és inaktívak	**Javuló munkaerő-piaci jellemzők**	Növekvő tapasztalat
vállalkozói továbblépés akadályai	Társadalmi vállalkozások	**Hiányzó támogatás**	Kiszámíthatóbb, tervezhetőbb működés lenne szükséges, és a szociális gazdaság által nyújtott munkahelyek számának növelése

SWOT elemek	**Erősségek**	
	Gyengeségek	• A vállalkozások és a helyi piacok nagy része kicsi és törékeny • A fiatalok munkaerő-piaci részvétele kicsi
	Lehetőségek	
	Veszélyek	• A területi egyenlőtlenségek növekedése a kedvezőtlenebb fekvésű, ritkábban lakott és szegényebb térségek gazdasági életképességét alááshatja • A magas inaktivitás és a válságtünetek térségi koncentrálódása növelheti a szociális kiadásokat és a társadalmi feszültségeket

Illeszkedés a nemzeti stratégiához	• Nemzeti Reformprogram: 32. A gazdasági és társadalmi együttműködés erősítése • Foglalkoztatási Stratégia: A 2014 után indítandó intézkedéseknek is célul kell kitűzniük, hogy segítsék a hátrányos helyzetű munkavállalók szociális gazdaság területén megvalósuló munkához és jövedelemhez jutását • Partnerségi Megállapodás A társadalmi célú gazdaság – gazdaságfejlesztési fókuszú – támogatásában jelentős foglalkoztatási potenciál lehet elsősorban azokban a térségekben, ahol gyenge a munkaerő-kereslet. erősíteni kell ezeknek a szervezeteknek a pénzügyi fenntarthatóságát. • Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció: szociális vállalati rendszer fokozatos kiépítése, első lépésben kísérleti jelleggel a leghátrányosabb helyzetű térségekben, majd fokozatosan tovább bővítve a rendszert 2020-ig

Intézkedés	Nem állami szervezetek komplex foglalkoztatási programjai	
Beruházási prioritás	**Álláskeresők és inaktívak foglalkoztatáshoz való hozzáférése** Beruházási prioritás 11, ESZA rendelet 3. cikk (1) a) i): az álláskeresők és az inaktív személyek – többek között a tartós munkanélküliek és a munkaerőpiactól távol esők – foglalkoztatáshoz való hozzáférése, többek között a helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén is;	
Specifikus cél	NEC 11.1 Álláskeresők, különösen az alacsony iskolai végzettségűek növekvő körének munkaerő-piaci integrációja	
Indikátorok	A program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban	**Cél**: 0→74 000 fő
	A program elhagyásának időpontjában képesítést szerzők	**Cél**: 0→75 000 fő
	A program elhagyása utáni hat hónapon belül foglalkoztatásban	**Cél**: 0→52 500 fő

Célszereplők		Hátrányos helyzetű munkanélküliek és inaktívak	
		Foglalkoztatási célú nem állami non-profit szervezetek és	
		végső soron a velük együttműködő vállalkozások, akik átveszik a tranzitfoglalkoztatottakat	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	Hátrányos helyzetű munkanélküliek és inaktívak	Munkakínálat javítása, növelése: Nyílt munkaerőpiacra való (vissza)vezetés
	Gazdasági együttműködések erősítése	Vállalatok	helyi vállalkozások non-profit szervezetekkel való együttműködése
	Versenyképességi akadályok lebontása		Nem kifejezett cél
Stratégiai megközelítés	Hátrányos helyzetű munkanélküliek és inaktívak	Javuló munkaerő-piaci jellemzők	Átfogó egyéni fejlesztések, képzések, átmeneti foglalkoztatási lehetőségek
Vállalkozói továbblépés akadályai	Nem értelmezhető		

SWOT elemek	**Erősségek**	
	Gyengeségek	• A vállalkozások és a helyi piacok nagy része kicsi és törékeny • A fiatalok munkaerő-piaci részvétele kicsi
	Lehetőségek	
	Veszélyek	• A területi egyenlőtlenségek növekedése a kedvezőtlenebb fekvésű, ritkábban lakott és szegényebb térségek gazdasági életképességét alááshatja • A magas inaktivitás és a válságtünetek térségi koncentrálódása növelheti a szociális kiadásokat és a társadalmi feszültségeket
Illeszkedés a nemzeti stratégiához		Partnerségi Megállapodás: folyamatos szakmai támogatás, végrehajtás egyszerűsítése, a globális támogatás bevezetése, egységes módszertanon, adatgyűjtésen alapuló nyomonkövetési rendszert kell kialakítani

Intézkedés	Ifjúsági Garanciához kapcsolódó foglalkoztatási támogatások	
Beruházási prioritás	**Fiatalok fenntartható munkaerő-piaci integrációja** Beruházási prioritás 12 ESZA rendelet 3. cikk (1) a) ii) a fiatalok, különösen a nem foglalkoztatottak, oktatásban és képzésben nem részesülők, közöttük a társadalmi kirekesztés kockázatának kitett és a marginalizálódott közösségekből jövő fiatalok fenntartható munkaerő-piaci integrációja, többek között az ifjúsági garancia végrehajtása révén	
Specifikus cél	NEC 12.1 A sem foglalkoztatásban, sem oktatásban vagy képzésben nem résztvevő (ún. NEET) fiatalok Ifjúsági Garanciához való hozzáférése biztosított	
Indikátorok	A program elhagyásának időpontjában képesítést szerző fiatal NEET résztvevők	Cél: 0→54.000 fő
	A program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – levő fiatal NEET résztvevők	Cél: 0→ 60.000 fő
	A program elhagyása utáni hat hónapon belül foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – levő fiatal NEET résztvevők	Cél: 0→81.600 fő

Célszereplők		15-24 éves fiatalok, akik nem foglalkoztatottak és nem folytatnak tanulmányokat oktatási intézmény nappali tagozatán vagy szakképzésben	
		közvetve NFSZ, NGM, munkaügyi központok	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	15-24 éves fiatalok	Munkakínálat javítása, növelése
	Gazdasági együttműködések erősítése	Nem kifejezett cél	
	Versenyképességi akadályok lebontása		
Stratégiai megközelítés	15-24 éves fiatalok	Javuló munkaerő-piaci jellemzők	Signalingszerzés, munka világába való bevezetés: Képzések, állásközvetítés, bértámogatás, munkatapasztalat-szerzés, mobilitási támogatás, kompetenciafejlesztés, személyes munkaerő-paici szolgáltatások

Vállalkozói továbblépés akadályai			

SWOT elemek	**Erősségek**	
	Gyengeségek	• Sok területen nem áll rendelkezésre a megfelelően képzett munkaerő • A fiatalok munkaerő-piaci részvétele kicsi
	Lehetőségek	
	Veszélyek	• A területi egyenlőtlenségek növekedése a kedvezőtlenebb fekvésű, ritkábban lakott és szegényebb térségek gazdasági életképességét alááshatja • A magas inaktivitás és a válságtünetek térségi koncentrálódása növelheti a szociális kiadásokat és a társadalmi feszültségeket
Illeszkedés a nemzeti stratégiához		• Nemzeti Reformprogram: Folytatódik a 2012-ben uniós (ESZA) társfinanszírozással meghirdetett, a 18-35 év közötti fiatalok vállalkozóvá válását támogató program • Foglalkoztatási Stratégia: Fontos lehetőséget kínál az Ifjúsági Garancia fokozatos bevezetése (Magyarország ezt komplex támogatási és szolgáltatási intézkedéscsomag segítségével kívánja elősegíteni) • Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció: Kiemelt feladat a fiatalkorúak és pályakezdők munkaerő-piaci részvételének növelése, nem utolsósorban a kedvezőtlen demográfiai változások és az új munkahelyekhez szükséges új készség-igények megjelenése miatt.

Intézkedés	Gyakornoki program és vállalkozóvá válás támogatása a fiatalok körében	
Beruházási prioritás	**Fiatalok fenntartható munkaerő-piaci integrációja** Beruházási prioritás 12 ESZA rendelet 3. cikk (1) a) ii) a fiatalok, különösen a nem foglalkoztatottak, oktatásban és képzésben nem részesülők, közöttük a társadalmi kirekesztés kockázatának kitett és a marginalizálódott közösségekből jövő fiatalok fenntartható munkaerő-piaci integrációja, többek között az ifjúsági garancia végrehajtása révén	
Specifikus cél	NEC 12.2 Jobb hozzáférés a gyakornoki helyekhez és növekvő vállalkozói aktivitási kedv a fiatalok körében	
Indikátorok	-	

Célszereplők		Vállalkozást indító fiatalok	
		Gyakornoki helyet kialakító vállalkozások	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	Vállalkozást indító fiatalok	fiatalok tartós munkaerő-piaci integrációja
		Gyakornoki helyet kialakító vállalkozások	Tranzakciós költségek csökkentése
	Gazdasági együttműködések erősítése	Nem kifejezett cél	
	Versenyképességi akadályok lebontása		
Stratégiai megközelítés	vállalkozást indító fiatalok	Javuló munkaerő-piaci jellemzők	A finanszírozók nem tudják megítélni az építendő vállalkozás jövőbeli sikerességét
	Gyakornoki helyet kialakító vállalkozások	Javuló munkaerő-piaci jellemzők	ismeretbővítés, kompetenciafejlesztés, képzés, szemléletformálás, pénzügyi támogatás, mentorálás, tanácsadás, inkubátorszolgáltatások,
Vállalkozói továbblépés akadályai	Gyakornoki helyet kialakító vállalkozások	Információs bizonytalanságok	Egy munkaadó nem tudja megítélni egy tapasztalat nélküli fiatal várható teljesítményét
	Vállalkozást indító fiatalok	Információs bizonytalanságok	A hitelezők nem tudják megítélni egy tapasztalat nélküli fiatal várható teljesítményét

<table>
<tr><td rowspan="4">SWOT elemek</td><td>Erősségek</td><td></td></tr>
<tr><td>Gyengeségek</td><td>• Sok területen nem áll rendelkezésre a megfelelően képzett munkaerő
• A fiatalok munkaerő-piaci részvétele kicsi
• A vállalkozó kedv alacsony</td></tr>
<tr><td>Lehetőségek</td><td>-</td></tr>
<tr><td>Veszélyek</td><td>• A területi egyenlőtlenségek növekedése a kedvezőtlenebb fekvésű, ritkábban lakott és szegényebb térségek gazdasági életképességét alááshatja
• A magas inaktivitás és a válságtünetek térségi koncentrálódása növelheti a szociális kiadásokat és a társadalmi feszültségeket</td></tr>
<tr><td colspan="2">Illeszkedés a nemzeti stratégiához</td><td>Foglalkoztatási Stratégia: a szakképzés és a gazdaság összekapcsolása, gyakornoki és ösztöndíjprogramok</td></tr>
</table>

Intézkedés	Munkahelyi rugalmasság és munka minőségének ösztönzése
Beruházási prioritás	**Munkavállalók és vállalkozások alkalmazkodása** Beruházási prioritás 13 ESZA rendelet 3. cikk (1) a) v) a munkavállalók, vállalkozások és vállalkozók alkalmazkodása a megváltozott körülményekhez
Specifikus cél	NEC 13.1 A munkaerő-piaci szereplők munkaszervezési módszerek és munka minősége terén történő aktivitásának és tudatosságának növekedése
Indikátorok	Kidolgozás alatt

Célszereplők		rugalmas foglalkoztatási formákat előnyben részesítő munkavállalók	
		Vállalkozások	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	Munkavállalók	Munkaerőpiacra való belépés segítése, munkakínálat növelése érdekében – tranzakciós költségek csökkentése
	Gazdasági együttműködések erősítése	-	-
	Versenyképességi akadályok lebontása	Vállalkozások	Vállalati alkalmazkodóképesség, versenyképesség növelése
Stratégiai megközelítés	Vállalkozások	Túlélési alapú működésből hatékonyság-orientált működés	rugalmasabb munkaszervezési módszerekkel alkalmazkodóképes vállalatok, a munkaerőigények széles skálája kielégíthető
Vállalkozói továbblépés akadályai	Vállalkozások	Információhiány	A vállalkozásoknak hiányos információik vannak a rugalmas munkaerőformák alkalmazásáról vagy nem tudnak a számukra megfelelő csoportokból válogatni
	Munkavállalók		Lenne munkakínálatuk, de nem találkozik a kereslettel

SWOT elemek	**Erősségek**	•
	Gyengeségek	• A vállalkozások és a helyi piacok nagy része kicsi és törékeny • Magas a túlélés alapú működéssel jellemezhető cégek aránya • A közterhek az alacsony aktivitás és jelentős adóelkerülés miatt magasak
	Lehetőségek	•
	Veszélyek	• A területi egyenlőtlenségek növekedése a kedvezőtlenebb fekvésű, ritkábban lakott és szegényebb térségek gazdasági életképességét alááshatja • A magas inaktivitás és a válságtünetek térségi koncentrálódása növelheti a szociális kiadásokat és a társadalmi feszültségeket
Illeszkedés a nemzeti stratégiához		• Nemzeti Reformprogram: A nők foglalkoztatásának ösztönzése, a munka és a magánélet összehangolásának segítése a munkaerőpiac rugalmasságának javításával • Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció: Az ismeretek felfrissítésével, a munkaerőköltség célzott csökkentésével, illetve a rugalmas foglalkoztatási formákhoz való hozzáférés növelését elősegítő intézkedésekkel javítható a kisgyermekesek elhelyezkedési esélye. • Foglalkoztatási Stratégia: olyan beavatkozások szükségesek, amelyek javítják a vállalati munkaszervezési kultúrát, segítik a rugalmas munkaszervezési formák elterjesztését, illetve a családbarát munkahelyi környezet kialakítását • Partnerségi Megállapodás A foglalkoztatás rugalmas módjaival mind a keresleti, mind a kínálati oldalon potenciális „tartalékok” szabadíthatók fel

Intézkedés	A jogszerű foglalkoztatás ösztönzése
Beruházási prioritás	**Munkavállalók és vállalkozások alkalmazkodása** Beruházási prioritás 13 ESZA rendelet 3. cikk (1) a) v) a munkavállalók, vállalkozások és vállalkozók alkalmazkodása a megváltozott körülményekhez
Specifikus cél	NEC 13.1 A munkaerő-piaci szereplők munkaszervezési módszerek és munka minősége terén történő aktivitásának és tudatosságának növekedése
Indikátorok	Kidolgozás alatt

Célszereplők		Munkavállalók	
		Munkáltatók	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	Munkavállalók	Javuló munkakörülmények, legális munkaerőpiacra juttat
	Gazdasági együttműködések erősítése	-	-
	Versenyképességi akadályok lebontása	Munkáltatók	Be nem jelentett vagy aluljelentett munkavállalók arányának csökkentése
Stratégiai megközelítés	Munkavállalók	Működési tényezők	Munkavállalók tájékoztatása a fekete- vagy szürkegazdaságban történő foglalkoztatásról
	Munkáltatók	Túlélési alapú működésből hatékonyság-orientált működés	A jogszerű foglalkoztatás elterjedésével és versenyhátrányok csökkenésével hatékonyabban működő vállalatok
Vállalkozói továbblépés akadályai	Munkavállalók	A kicsiknek nehezebb	Arányosan sokkal nagyobb költséget jelent számukra a legális foglalkoztatás. Ha a szigorított ellenőrzések következtében már nem kerülnek versenyhátrányba, továbbléphetnek.

SWOT elemek	**Erősségek**	
	Gyengeségek	• A vállalkozások és a helyi piacok nagy része kicsi és törékeny • Magas a túlélés alapú működéssel jellemezhető cégek aránya
	Lehetőségek	
	Veszélyek	• A területi egyenlőtlenségek növekedése a kedvezőtlenebb fekvésű, ritkábban lakott és szegényebb térségek gazdasági életképességét alááshatja • A magas inaktivitás és a válságtünetek térségi koncentrálódása növelheti a szociális kiadásokat és a társadalmi feszültségeket
Illeszkedés a nemzeti stratégiához		Foglalkoztatási Stratégia: be nem jelentett munkavállalás elleni küzdelem, munkavédelmi, munkaegészségügyi, munkahelyi egészségfejlesztési szempontok, szociális párbeszéd támogatása

Intézkedés	Érdekképviseleti szervezetek foglalkoztatással kapcsolatban felmerülő problémák kezelésében betöltött szerepének erősítése
Beruházási prioritás	**Munkavállalók és vállalkozások alkalmazkodása** Beruházási prioritás 13 ESZA rendelet 3. cikk (1) a) v) a munkavállalók, vállalkozások és vállalkozók alkalmazkodása a megváltozott körülményekhez
Specifikus cél	NEC 13.1 A munkaerő-piaci szereplők munkaszervezési módszerek és munka minősége terén történő aktivitásának és tudatosságának növekedése
Indikátorok	Kidolgozás alatt

Célszereplők		szociális partnerek szoláltatásait igénybe vevő munkavállalók,	
		szociális partnerek szoláltatásait igénybe vevő munkáltatók	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	Munkáltatók	Tranzakciós költségek csökkentése a szerződések létrejöttekor
		Munkavállalók	Foglalkoztatási jogviszonyhoz kapcsolódó közvetítés, szolgáltatás
	Gazdasági együttműködések erősítése	-	-
	Versenyképességi akadályok lebontása	-	-
Stratégiai megközelítés	Munkáltatók	Működési tényezők javítása	Tudatosság, információátadás, tanácsadói szolgáltatások, munkaerő-piaci alkalmazkodóképesség
Vállalkozói továbblépés akadályai	Munkáltatók	információs bizonytalanságok	Magas tranzakciós költségek a szerződéseken
	Munkavállalók	Közösségi érintettség	A foglalkoztatási viszony gördülékenységét biztosító szolgáltatások, intézményi keretek egy szektor vagy térség egészében befolyásolják a munkavállalók és a munkaadók közötti kapcsolatot

SWOT elemek	**Erősségek**	
	Gyengeségek	• A vállalkozások és a helyi piacok nagy része kicsi és törékeny • Magas a túlélés alapú működéssel jellemezhető cégek aránya
	Lehetőségek	
	Veszélyek	• A területi egyenlőtlenségek növekedése a kedvezőtlenebb fekvésű, ritkábban lakott és szegényebb térségek gazdasági életképességét alááshatja • A magas inaktivitás és a válságtünetek térségi koncentrálódása növelheti a szociális kiadásokat és a társadalmi feszültségeket
Illeszkedés a nemzeti stratégiához		Foglalkoztatási Stratégia: Partnerségek kialakítása és működtetése, a helyi partnerségek támogatása a gazdasági élet, érdekképviseletek kulcsszereplőivel, társágazatokkal

Intézkedés	Az alacsony képzettségűekre és közfoglalkoztatottakra fókuszáló célzott képzési, kompetencia-fejlesztési programok	
Beruházási prioritás	**Egész életen át tartó tanulás** Beruházási prioritás 14 - ESZA rendelet 3. cikk (1) c) iii) az egész életen át tartó tanulás lehetőségeihez való egyenlő hozzáférés javítása minden korcsoport számára formális, informális és nem formális módon egyaránt, a munkavállalók ismereteinek, készségeinek és kompetenciáinak naprakésszé tétele, valamint a rugalmas tanulási formák előmozdítása, többek között a pályaorientáció és a megszerzett kompetenciák elismerése révén	
Specifikus cél	NEC 14.1 A munkavállalási korú lakosság, különösen az alacsony képzettségűek javuló hozzáférése a munkaerő-piaci kompetenciákat javító formális képzési lehetőségekhez	
Indikátorok	A képzést sikeresen befejező résztvevők száma	**Cél**: 0 →259.000 fő
	A képzést sikeresen befejező, a programba lépéskor legfeljebb alapfokú (ISCED 1) vagy alsó középfokú (ISCED 2) végzettséggel rendelkező résztvevők száma	**Cél**: 0→ 110.000 fő

Célszereplők		munkavállalási korú, alacsony iskolai végzettséggel rendelkező népesség, különös tekintettel a közfoglalkoztatásban résztvevőkre	
		Közvetve vállalkozások	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	Közfoglalkoztatottak, alacsony végzettségűek	Foglalkoztathatóvá tétel: Munkaerőpiacra való belépés segítése, munkakínálat növelése érdekében
	Gazdasági együttműködések erősítése	-	-
	Versenyképességi akadályok lebontása	-	-
Stratégiai megközelítés	Közfoglalkoztatottak, alacsony végzettségűek	Javuló munkaerő-piaci jellemzők	szakképzésben való részvételfeltételét képező végzettség, kompetenciák megszerzése

Vállalkozói továbblépés akadályai	Vállalkozások	Közösségi érintettség	Az elérhető képzési lehetőségek széles társadalmi csoportok lehetőségeit befolyásolják

SWOT elemek	**Erősségek**	
	Gyengeségek	• Sok területen nem áll rendelkezésre a megfelelően képzett munkaerő
	Lehetőségek	
	Veszélyek	• A területi egyenlőtlenségek növekedése a kedvezőtlenebb fekvésű, ritkábban lakott és szegényebb térségek gazdasági életképességét alááshatja • A magas inaktivitás és a válságtünetek térségi koncentrálódása növelheti a szociális kiadásokat és a társadalmi feszültségeket
Illeszkedés a nemzeti stratégiához		PM: az életen át tartó tanulás a munkaerő versenyképességéhez és a társadalmi és gazdasági változásokhoz való folyamatos alkalmazkodáshoz

Intézkedés	Munkaerő-piaci kompetenciák fejlesztése	
Beruházási prioritás	**Egész életen át tartó tanulás** Beruházási prioritás 14 - ESZA rendelet 3. cikk (1) c) iii) az egész életen át tartó tanulás lehetőségeihez való egyenlő hozzáférés javítása minden korcsoport számára formális, informális és nem formális módon egyaránt, a munkavállalók ismereteinek, készségeinek és kompetenciáinak naprakésszé tétele, valamint a rugalmas tanulási formák előmozdítása, többek között a pályaorientáció és a megszerzett kompetenciák elismerése révén	
Specifikus cél	NEC 14.1 A munkavállalási korú lakosság, különösen az alacsony képzettségűek javuló hozzáférése a munkaerő-piaci kompetenciákat javító formális képzési lehetőségekhez	
Indikátorok	A képzést sikeresen befejező résztvevők száma	**Cél**: 0 →259.000 fő
	A képzést sikeresen befejező, a programba lépéskor legfeljebb alapfokú (ISCED 1) vagy alsó középfokú (ISCED 2) végzettséggel rendelkező résztvevők száma	**Cél**: 0→ 110.000 fő

Célszereplők		Munkavállalási korú felnőtt népesség	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	Munkavállalási korú felnőtt népesség	Munkaerőpiacra való belépés segítése, munkakínálat növelése érdekében
	Gazdasági együttműködések erősítése	-	-
	Versenyképességi akadályok lebontása	-	-
Stratégiai megközelítés	Munkavállalási korú felnőtt népesség	Javuló munkaerő-piaci jellemzők	munkavállashoz kapcsolódó ismeretek, kompetenciák fejlesztése
Vállalkozói továbblépés akadályai	Munkavállalási korú felnőtt népesség	Közösségi érintettség	Az elérhető képzési lehetőségek széles társadalmi csoportok lehetőségeit befolyásolják

SWOT elemek	**Erősségek**	
	Gyengeségek	• Sok területen nem áll rendelkezésre a megfelelően képzett munkaerő
	Lehetőségek	
	Veszélyek	• A területi egyenlőtlenségek növekedése a kedvezőtlenebb fekvésű, ritkábban lakott és szegényebb térségek gazdasági életképességét alááshatja • A magas inaktivitás és a válságtünetek térségi koncentrálódása növelheti a szociális kiadásokat és a társadalmi feszültségeket
Illeszkedés a nemzeti stratégiához		Partnerségi Megállapodás az egész életen át tartó tanulás a munkaerő versenyképességéhez és a társadalmi és gazdasági változásokhoz való folyamatos alkalmazkodáshoz

Intézkedés	Munkaképes korú népesség digitális kompetenciáinak fejlesztése	
Beruházási prioritás	**Egész életen át tartó tanulás** Beruházási prioritás 14 - ESZA rendelet 3. cikk (1) c) iii) az egész életen át tartó tanulás lehetőségeihez való egyenlő hozzáférés javítása minden korcsoport számára formális, informális és nem formális módon egyaránt, a munkavállalók ismereteinek, készségeinek és kompetenciáinak naprakésszé tétele, valamint a rugalmas tanulási formák előmozdítása, többek között a pályaorientáció és a megszerzett kompetenciák elismerése révén	
Specifikus cél	NEC 14.1 A munkavállalási korú lakosság, különösen az alacsony képzettségűek javuló hozzáférése a munkaerő-piaci kompetenciákat javító formális képzési lehetőségekhez	
Indikátorok	A képzést sikeresen befejező résztvevők száma	**Cél**: 0 →259.000 fő
	A képzést sikeresen befejező, a programba lépéskor legfeljebb alapfokú (ISCED 1) vagy alsó középfokú (ISCED 2) végzettséggel rendelkező résztvevők száma	**Cél**: 0→ 110.000 fő

Célszereplők		Munkavállalási korú felnőtt népesség, különösen az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	munkavállalási korú felnőtt népesség	Munkaerőpiacra való belépés segítése, munkakínálat növelése érdekében
	Gazdasági együttműködések erősítése	-	-
	Versenyképességi akadályok lebontása	-	-
Stratégiai megközelítés	munkavállalási korú felnőtt népesség	Javuló munkaerő-piaci jellemzők	IKT-technológiákkal kapcsolatos tudás megszerzése, elsajátítása és fejlesztése, motiváció erősítése

Vállalkozói továbblépés akadályai	munkavállalási korú felnőtt népesség	Közösségi érintettség	Az elérhető képzési lehetőségek széles társadalmi csoportok lehetőségeit befolyásolják

SWOT elemek	**Erősségek**	
	Gyengeségek	• Sok területen nem áll rendelkezésre a megfelelően képzett munkaerő
	Lehetőségek	
	Veszélyek	• A területi egyenlőtlenségek növekedése a kedvezőtlenebb fekvésű, ritkábban lakott és szegényebb térségek gazdasági életképességét alááshatja • A magas inaktivitás és a válságtünetek térségi koncentrálódása növelheti a szociális kiadásokat és a társadalmi feszültségeket
Illeszkedés a nemzeti stratégiához		Partnerségi Megállapodás az egész életen át tartó tanulás a munkaerő versenyképességéhez és a társadalmi és gazdasági változásokhoz való folyamatos alkalmazkodáshoz

Intézkedés	Munkavállalók munkahelyi képzésének támogatása	
Beruházási prioritás	**Egész életen át tartó tanulás** Beruházási prioritás 14 - ESZA rendelet 3. cikk (1) c) iii) az egész életen át tartó tanulás lehetőségeihez való egyenlő hozzáférés javítása minden korcsoport számára formális, informális és nem formális módon egyaránt, a munkavállalók ismereteinek, készségeinek és kompetenciáinak naprakésszé tétele, valamint a rugalmas tanulási formák előmozdítása, többek között a pályaorientáció és a megszerzett kompetenciák elismerése révén	
Specifikus cél	A munkavállalási korú lakosság, különösen az alacsony képzettségűek javuló hozzáférése a munkaerő-piaci kompetenciákat javító formális képzési lehetőségekhez	
Indikátorok	A képzést sikeresen befejező résztvevők száma	**Cél**: 0 →259.000 fő
	A képzést sikeresen befejező, a programba lépéskor legfeljebb alapfokú (ISCED 1) vagy alsó középfokú (ISCED 2) végzettséggel rendelkező résztvevők száma	**Cél**: 0→ 110.000 fő

Célszereplők		vállalati képzéseket megvalósító munkáltatók	
		A vállalati képzésekben résztvevő munkavállalók	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	Munkáltatók	A vállalkozások számára fontos emberi erőforrás minősége javuljon
		Munkavállalók	Munkakínálat minőségi növelése
	Gazdasági együttműködések erősítése		
	Versenyképességi akadályok lebontása		
Stratégiai megközelítés	Munkáltatók	Javuló működési tényezők	Munkavállalók képzése, alkalmazkodást segítő programok
	Munkavállalók	Javuló munkaerő-piaci jellemzők	Képzések, alkalmazkodást segítő programok
Vállalkozói továbblépés akadályai	Munkáltatók	Információs bizonytalanságok	A munkáltatók számára a képzésbe vetett költségek nem, vagy nem biztos, hogy megtérülnek.

		hiányzó támogatás	A vállalkozásoknak hiányzik a támogatás, ami átlendítené őket a humánerőforrásba való befektetések kétséges megtérülésén.

SWOT elemek	**Erősségek**	
	Gyengeségek	• Sok területen nem áll rendelkezésre a megfelelően képzett munkaerő
	Lehetőségek	
	Veszélyek	• A területi egyenlőtlenségek növekedése a kedvezőtlenebb fekvésű, ritkábban lakott és szegényebb térségek gazdasági életképességét alááshatja • A magas inaktivitás és a válságtünetek térségi koncentrálódása növelheti a szociális kiadásokat és a társadalmi feszültségeket
Illeszkedés a nemzeti stratégiához		Partnerségi Megállapodás az egész életen át tartó tanulás a munkaerő versenyképességéhez és a társadalmi és gazdasági változásokhoz való folyamatos alkalmazkodáshoz

Intézkedés	A szakképzés és felnőttképzés minőségének javítása	
Beruházási prioritás	**Oktatási és képzési rendszerek munkaerő-piaci igényekhez való igazodásának javítása** Beruházási prioritás 15 ESZA rendelet 3. cikk (1) c) iv) az oktatási és képzési rendszerek munkaerő-piaci igényekhez való igazodásának javítása, a tanulásból a munkába történő átmenet megkönnyítése, a szakmai oktatás és a képzési rendszerek megerősítése és minőségének javítása többek között a készségek iránti igény előrejelzésén alapuló mechanizmusok, a tananyagok kiigazítása, a munkaalapú tanulási rendszerek – beleértve a duális tanulási rendszereket és a tanulószerződéses gyakorlati képzéseket – létrehozása és továbbfejlesztése	
Specifikus cél	Gazdasági igényekhez igazodó képzési intézményrendszer kialakítása	
Indikátorok	Az intézkedés keretében kidolgozott új tananyagok, módszertanok alkalmazására felkészített/kiképzett szakemberek száma	**Cél**: 0→300

Célszereplők		A képzésben érintett munkaképes korú népesség	
		Az intézkedésben támogatott egyéneket foglalkoztató munkáltatók.	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	Munkaképes korú népesség	szakképzett munkaerő képzése és megfeleltetése a keresletnek
		Munkáltatók	A vállalkozások számára fontos emberi erőforrás minősége javuljon
	Gazdasági együttműködések erősítése	-	-
	Versenyképességi akadályok lebontása	-	-
Stratégiai megközelítés	Munkaképes korú népesség	Javuló munkaerő-piaci jellemzők	Továbbfejlesztett szakképzés, lemorzsolódás csökkentésének segítségével
	Munkáltatók	Túlélési alapú működésből hatékonyság-orientált működés	Továbbfejlesztett szakképzés segítségével kevesebb emberi erőforrásra fordítandó figyelem, idő és pénz.
zói továbblé pés akadály	Munkáltatók	Közösségi érintettség	Az elérhető képzési lehetőségek széles társadalmi csoportok lehetőségeit befolyásolják

SWOT elemek	**Erősségek**	
	Gyengeségek	• Sok területen nem áll rendelkezésre a megfelelően képzett munkaerő
	Lehetőségek	
	Veszélyek	• A területi egyenlőtlenségek növekedése a kedvezőtlenebb fekvésű, ritkábban lakott és szegényebb térségek gazdasági életképességét alááshatja • A magas inaktivitás és a válságtünetek térségi koncentrálódása növelheti a szociális kiadásokat és a társadalmi feszültségeket
Illeszkedés a nemzeti stratégiához		• Nemzeti Reformprogram: Az új szakképzési rendszer bevezetése (26.) • Partnerségi Megállapodás A duális szakképzés és a képző helyek valamint a vállalatok együttműködése elősegíti a munkaerő-piaci kínálat és kereslet összhangjának megteremtését • Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció: Mindenki számára hozzáférhető, színvonalas lehetőségek biztosítása az egész életen át tartó tanulás érdekében. • Partnerségi Megállapodás az egész életen át tartó tanulás a munkaerő versenyképességéhez és a társadalmi és gazdasági változásokhoz való folyamatos alkalmazkodáshoz

Intézkedés	6.4 Termelő és szolgáltató vállalkozások támogatása	
Beruházási prioritás	ERFA rendelet 5. cikk 3. c) a korszerű termék- és szolgáltatásfejlesztési képességek megteremtésének és bővítésének támogatása	
Specifikus cél	Vállalkozások külső finanszírozáshoz történő hozzáférésének javítása	
Indikátorok	Pénzügyi közvetítrés mélysége (hitel a GDP %-ában)	Kidolgozás alatt
	Faktoring tevénység (a GDP %-ában)	Kidolgozás alatt
	Kockázati tőke tevékenység (a GDP %-ában)	Kidolgozás alatt

Célszereplők		Kis- és Középvállalkozások
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	Források elérhetővé tétele – tőke,hitel, lízing, faktor és garanciákon keresztül
	Gazdasági együttműködések erősítése	Nem kifejezett cél, indirekten a magánberuházások ösztönzésével együttműködések kialakulását is ösztönözheti ez a támogatási politika.
	Versenyképességi akadályok lebontása	A nemzetközi versenyképesség egy komoly akadálya volt a hazai vállalkozások magas forrásköltsége, melyet az intézkedés csökkenteni fog (már az NHP is csökkentette)
Stratégiai megközelítés	**Működési tényezők fejlesztése**	A vállalkozások finanszírozási helyzete, tőkeellátottsága, hitelképessége javul, így túlélőből hatékonyság-orientálttá, esetleg még innovatívvá is válhatnak.
	Versenyképességi akadályok lebontása	A tőkehiány, illetve magas finanszírozási költségek, mint versenyhátrány megszüntetése a magyar kkv-k áruit és szolgáltatásait nemzetközileg is versenyképesebbé teszi, ezzel akár beszállító, akár közvetlen exportőr válhat a helyi vállalatokból.

Vállalkozói továbblépés akadályai	**Ugrás a sötétbe**	A vállalkozások új beruházás hitelből történő megvalósításánál félnek a megtérülési kockázatoktól, félnek a bizonytalanért kockáztatni a meglévő működő üzleti modellt.
	Hiányzó támogatás	Még abban az esetben is, ha a vállalkozásnak szándékában áll beruházni, gyakran nem talál finanszírozót a gazdasági válság hatására kockázatkerülővé vált finanszírozási környezetben.

SWOT elemek	**Erősségek**	• A magyar államháztartás stabil, az infláció és a kamatok alacsonyak
	Gyengeségek	• A kisvállalkozások fejlesztéseinek finanszírozási intézményei nem kiépültek • A szerződések, együttműködések intézményi garanciái gyengék • Magas a túlélés alapú működéssel jellemezhető cégek aránya • A vállalkozó kedv alacsony
	Lehetőségek	• A válságból való kilábalás után megélénkülhet a beruházási kedv • Az unión belüli kilábalás és a világ új növekedési pólusainak megnövekvő kereslete piaci lehetőségeket teremt • A jogrend, a közigazgatás és a közszolgáltatások újraszervezése javítja az üzleti környezetet • Az újrainduló növekedés és a válság tapasztalatai új és stabilabb finanszírozási rendszereket hoz létre • Az unió délkeleti bővítése új piaci lehetőségeket teremt • A fogyasztási szokások átalakulása javítja a hazai termékek, szolgáltatások iránti keresletet
	Veszélyek	• Az Európa peremterületeit érintő válságok növelik a piaci bizonytalanságot • A világ pénzügyi rendszerének bizonytalanságai a makrogazdasági jellemzőinket negatívan érinthetik
Illeszkedés a nemzeti stratégiához		Kis- és középvállalkozások fejlesztésének stratégiája 2014-2020 Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégia (2013-2020), Nemzeti Energiastratégia 2030

Intézkedés	6.5 Tudás- és technológia intenzív vállalkozások támogatása
Beruházási prioritás	ERFA 5. cikk (1) b) a vállalkozások K+I beruházásainak előmozdítása, valamint a vállalkozások, a kutatási és fejlesztési központok és a felsőoktatási ágazat közötti kapcsolatok és szinergiák létrehozása, különös tekintettel a termék- és szolgáltatásfejlesztésbe, a technológiaátadásba, a társadalmi innovációba, az öko-innovációba és a közszolgálati alkalmazásokba, a keresletélénkítésbe, a hálózatépítésbe, a klaszterekbe és az intelligens specializáció általi nyílt innovációba történő beruházásokra, továbbá a technológiai és alkalmazott kutatás, a kísérleti programok, a korai termékhitelesítési intézkedések, az alaptechnológiák fejlett gyártási kapacitásának és próbagyártásának támogatása, valamint az általános célú technológiák terjesztése
Specifikus cél	Vállalkozások külső finanszírozáshoz történő hozzáférésének javítása
Indikátorok	Kidolgozás alatt

Célszereplők		**K+I tevékenységet végző kis- és középvállalkozások**	
		Induló vállalkozások	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	K+I KKV	Forráshoz jutás elősegítése
		Induló vállalkozás	Tőke biztosítása az innovatív ötletek megvalósítására
	Gazdasági együttműködések erősítése	Mind az induló, mind a már működő K+F+I vállalkozások esetében kifejezetten motiválja az intézkedés az együttműködést, klaszteresedést, mely az üzleti életciklus ezen szakaszában segítheti a vállalat túlélését és nvekedési pályára állását.	
	Versenyképességi akadályok lebontása	K+I KKV	A kockázatkerülés miatt a K+I hitelek vagy nem is elérhetőek, vagy csak extra kockázati prémiummal, ezen segítenek a garancia programok, ill. a kamattámogatott hitelek.
		Induló vállalkozás	Induló vállalkozások tőkeszükséglete nemcsak versenyhátrányt, de belépési korlátot is jelent a magas kockázat miatt

Stratégiai megközelítés	**K+I KKV**	Hatékonyság orientált felől az Innováció fókuszú felé	Az innováció kockázatainak és költségeinek csökkentésével hozzájárul a beruházás megvalósításához
	Induló vállalkozások	Induló vállalkozást rögtön az innováció fókuszú vállalkozások közé pozicionálja	Az induló tőke lehetővé teszi a működést, az innovatív üzleti modell pedig a vállalkozás jellegéből fakad. Az elvárt magas növekedés további motivációt jelent.
Vállalkozói továbblépés akadályai	**K+I KKV**	**Ugrás a sötétbe**	K+I beruházás nagy kockázatú, gyakran magas tőkeigényű beruházás, félnek a megtérülési kockázatoktól, félnek a bizonytalanért kockáztatni a meglévő működő üzleti modellt.
		Információs bizonytalanság	Egyfelől a finanszírozó bizonytalan a megtérülésben, gyakran az új technológiát sem megismerni, sem potenciálját felmérni nem tudja, másrészt bizonytalanság lehet az együttműködés / klaszter résztvevői közt.
	Induló vállalkozások	**Későn jövők hátránya**	Az induló vállalkozás egyértelműen később jön a piacra (hacsak nem piacot teremt), elszenvedve ennek minden hátrányát. Új piac esetén pedig úttörőként kell megismertetni, elfogadtatnia, megszerettetnie a szolgáltatást / terméket amit kínál.

SWOT elemek	**Erősségek**	• Több szakterületen erős kutatói és innovációs bázisok
	Gyengeségek	• A kisvállalkozások fejlesztéseinek finanszírozási intézményei nem kiépültek • A szerződések, együttműködések intézményi garanciái gyengék • Sok területen nem áll rendelkezésre a megfelelően képzett munkaerő • A menedzsment és vállalkozói készségek, ismeretek szintje nem elég erős • Az innováció és a kutatás-fejlesztés tevékenységei és hasznai néhány szektorba és a nagyobb cégekhez koncentrálódnak
	Lehetőségek	• Az informatika fejlődésével sok piac szervezettebbé, könnyebben elérhetővé válik, csökken a kis vállalkozások relatív adminisztrációs és menedzsment

		hátránya • A jogrend, a közigazgatás és a közszolgáltatások újraszervezése javítja az üzleti környezetet
	Veszélyek	• Az uniós centrumterületek vonzása a képzett munkaerő hiányához vezethet a növekedés szempontjából meghatározó gazdasági szegmensekben
Illeszkedés a nemzeti stratégiához		Kis- és középvállalkozások fejlesztésének stratégiája 2014-2020 Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégia (2013-2020),

Intézkedés	6.6 Intelligens energiahasználat	
Beruházási prioritás	ERFA rendelet 5. cikk 4. c) az energiahatékonyság, az intelligens energiahasználat és a megújuló energiák felhasználásának támogatása a közcélú infrastruktúrákban, beleértve a középületeket és a lakóépületeket is;	
Specifikus cél	Új, közel zéró szén-dioxid kibocsátású épületek létesítése, meglévők energiahatékonysági korszerűsítése	
Indikátorok	Megújuló energiából származó villamosenergia termelés	Kidolgozás alatt
	Az energiamegtakarítás mértéke	Kidolgozás alatt

Célszereplők		**Lakosság**	
		Önkormányzatok	
		Központi költségvetési szervek	
		Nonprofit szektor és közszolgáltatók	
		Közfeladatot ellátó állami tulajdonú gazdasági társaságok	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	Lakosság Önkormányzatok Központi költségvetési szervek Központi költségvetési szervek Nonprofit szektor és közszolgáltatók Közfeladatot ellátó állami tulajdonú gazdasági társaságok	A megújuló energia hasznosítása illetve az energiahatékonyság javítása révén a szereplők mindennapos működésének költségei csökkennek
	Gazdasági együttműködések erősítése	-	
	Versenyképességi akadályok lebontása	-	-

Stratégiai megközelítés	Lakosság Önkormányzatok Központi költségvetési szervek Központi költségvetési szervek Nonprofit szektor és közszolgáltatók Közfeladatot ellátó állami tulajdonú gazdasági társaságok	**Működési tényezők minősítésének javítása**	A pénzügyi támogatások segítségével az energetikai beruházások egyszeri nagy költsége időben teríthető, aminek finanszírozását a rezsiköltségek csökkenése is fedezi az érintettek számára
Vállalkozói továbblépés akadályai		**Közösségi érintettség**	A megújuló energiaforrásokra való áttérés és csökkenő károsanyag-kibocsátás környezeti hasznait a közösség egésze érzékeli
		Tovagyűrűző hatások	A megújuló energiaforrások felhasználására irányuló kereslet pozitív hatással lehet a szél, nap stb. energiát hasznosító berendezések magyar gyártóira, ill. az érintett kutatóintézetekre/cégekre
		A kicsinek nehezebb	Az épületenergetikai fejlesztések aránytalanul nagy terheket rónak a családokra, kisebb szervezetekre vállalkozásra, így nem képes a fejlesztést megvalósítani

SWOT elemek	**Erősségek**	• Jól hasznosítható természeti erőforrások • Több szakterületen erős kutatói és innovációs bázisok
	Gyengeségek	• A kisvállalkozások fejlesztéseinek finanszírozási intézményei nem kiépültek • A korszerű technológiák elterjedtsége alacsony
	Lehetőségek	• Az unió délkeleti bővítése új piaci lehetőségeket teremt • A környezeti szempontok felértékelődével természeti erőforrásaink gazdasági potenciálja nő • A fogyasztási szokások átalakulása javítja a hazai termékek, szolgáltatások iránti keresletet
	Veszélyek	• -
Illeszkedés a nemzeti stratégiához		**Nemzeti Energiastratégia 2030** **Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia** Két fő céljának elérését is segíti: - Mitigáció: az éghajlatváltozást kiváltó gázok kibocsátásának csökkentése, és növekedésének megelőzése - Adaptáció: a már elkerülhetetlen éghajlatváltozás kedvezőtlen ökológiai és társadalmi-gazda-sági

	hatásai elleni védekezésnek, az éghajlatváltozás következményeihez való al-kalmazkodóképesség javítása (pl. épületenergetikai fejlesztések révén) **Nemzeti Energiahatékonysági Stratégia** (pl. a fosszilis energiahordozóktól való függés leküzdése)

Intézkedés	**6.8. Digitális gazdaság és IKT szektor fejlődésének előmozdítása**	
Beruházási prioritás	ERFA 5. cikk (2) a) a szélessáv-kiépítés kiterjesztése és nagy sebességű hálózatok kiépítése, valamint a digitális gazdaságot szolgáló feltörekvő technológiák és hálózatok bevezetésének támogatása b) az IKT termékek és szolgáltatások, az e-kereskedelem továbbfejlesztése és az IKT iránti kereslet fokozása	
Specifikus cél	Fejlett digitális gazdaság, versenyképes IKT szektor és újgenerációs szélessávú infrastruktúra	
Indikátorok	A támogatott IKT vállalkozások exportbevétele	Kidolgozás alatt
	Informatikailag integrált üzleti folyamatokkal rendelkező 10 fő feletti kkv-k aránya	Kidolgozás alatt

Célszereplők		**IKT vállalatok és vállalkozások**	
		Kis- és Középvállalkozások	
		Intézmények (közigazgatási, állami, önkormányzati)	
		Kormányzat	
		Hálózati kivitelezők és szolgáltatók	
Stratégiai célok	**Működési tényezők minőségének javítása, körének bővítése**	**IKT szereplők**	Finanszírozási feltételek megteremtése infokommunikációs fejlesztési projektekhez
		KKV	Infokommunikációs termékek és szolgáltatások alkalmazásának támogatása
		Intézmények	Infokommunikációs termékek és szolgáltatások alkalmazásának támogatása, IKT projektek

			megvalósításának finanszírozása
		Hálózati kivitelezők és szolgáltatók	Hatékony vállalati és kormányzati infrastruktúra megteremtése
		Kormányzat	Infokommunikációs termékek és szolgáltatások alkalmazásának támogatása, IKT projektek megvalósításának finanszírozása
	Gazdasági együttműködések erősítése	Nem kifejezett cél, indirekten az infokommunikációs platform hozzájárulhat	
	Versenyképességi akadályok lebontása	Az IKT alkalmazások hozzájárulhatnak, hogy a cégek túlélőből hatékonysági fókuszúvá váljanak, illetve hogy könnyebben lépjenek be beszállítói együttműködésekbe, nemzetközi piacokra	
Stratégiai megközelítés	**IKT szereplők**	**Működési tényezők**	A kedvezményes források segítenek a vállalkozások működésének hatékonyságát segítő projektek megvalósításában, így túlélőből hatékonyság alapúvá válhatnak.
		Versenyképességi akadályok lebontása	Az exportképes IKT cégek támogatása segítheti a globális piaci szereplővé válásukat.
	KKV	**Versenyképességi akadályok lebontása**	Túlélésből hatékonyság alapúvá válás az IKT eszközök alkalmazásával Beszállítóvá, globális piaci közvetlen szereplővé válás az IKT eszközök teremtette platformokon keresztül
	Intézmények	**Működési tényezők**	A hatékonyságot és tranzakciós költségeket csökkenti a beruházás, mely hatékonyabb intézményi környezetet teremt a vállalkozások számára.
	Hálózati kivitelezők és szolgáltatók	**Nemzeti és helyi piacok, innovatív szereplői, és beszállítók**	A versenyképes finanszírozás segíthet új piacokra való betörésben, és a hatékonyság növelésében egyaránt.

	Kormányzat	**Működési tényezők**	A hatékonyságot és tranzakciós költségeket csökkenti a beruházás, mely hatékonyabb intézményi környezetet teremt a vállalkozások számára.
Vállalkozói továbblépés akadályai	**IKT szereplők**	**Tovagyűrűző hatások**	A beruházások megtérülése bizonytalan és nagyon kockázatos, ez túlzott finanszírozási költségekhez vezet, ami a versenyképesség akadálya lehet.
		Későn jövők	A globális inkunmbensek helyi igényekhez kevésbé illeszkedő megoldásai dominálnak az elterjedtségük miatt
		Hiányzó támogatás	Az új piacra lépés gyakran nagyobb beruházást igényel, mint amekkorára a kisebb IKT szereplők fedezetet tudnak biztosítani
		A kicsiknek nehezebb	Az IKT cégek Magyarországon jellemzően a globális szereplők helyi vállalatai, ezért a magyar kkv-k piacszerzése nehezebb.
	KKV	**Információs bizonytalanságok**	Az IKT termékek tapasztalati jószágok, amíg nem használja valaki nem győződhet meg azok hasznáról
		Kis szereplők nehézségei	Az IKT fejlesztések a kis szereplők számára relatíve drágák, folyamataik nehezebben sztenderdizálhatóak és illeszthetőek informatikai környezetbe
	Intézmények	**Tovagyűrűző hatások**	Az intézmények IKT fejlesztésének elmaradása növekedési korlátot jelenthet a vállalkozásoknak is a magasabb tranzakciós költségek miatt.
	Hálózati kivitelezők és szolgáltatók	**Tovagyűrűző hatások**	Az IKT hálózathoz szükséges fejlesztések minden gazdasági szereplő számára szükségesek az infrastruktúra kiépítése érdekében
		Koordinációs nehézségek	A hálózati fejlesztés csak akkor megvalósítható, ha koordináltan történik, ezért szükséges a

			központi stratégia kialakítása
	Kormányzat	**Tovagyűrűző hatások**	A kormányzati szektor IKT fejlesztésének elmaradása növekedési korlátot jelenthet a vállalkozásoknak is a magasabb tranzakciós költségek miatt.

SWOT elemek	**Erősségek**	• Erős nemzetközi beágyazottság
	Gyengeségek	• A korszerű technológiák (pld. informatikai megoldások) elterjedtsége alacsony
	Lehetőségek	• Az informatika fejlődésével sok piac szervezettebbé, könnyebben elérhetővé válik, csökken a kis vállalkozások relatív adminisztrációs és menedzsment hátránya • A fogyasztási szokások átalakulása javítja a hazai termékek, szolgáltatások iránti keresletet
	Veszélyek	• A multinacionális termelési láncok átszervezése kedvezőtlenül érintheti a magyar ipar egyes szegmenseit
Illeszkedés a nemzeti stratégiához		**KFI stratégia -** de csak érinti, pl. a kormányzati szektor infokommunikációs beruházásait szorgalmazza + S3-ra hivatkozik, de az nem tárgyalja nagyon a témát. **Kis- és középvállalkozások fejlesztésének stratégiája 2014-2020** - ebben külön nevesítésre kerül az IKT infrastruktúra kiépítésének szükségessége a KKV-k számára, és a hálózatba való becsatlakozás szükségessége